

DEDUKTIIVINEN RETORINEN
DISKURSSIANALYYSI
VLADIMIR PUTININ PUHEISTA

Katekhoninen ideologia ja poliittinen
vaikuttaminen

Joona Saari
Pro-gradu -tutkielma
Uskontotiede
Historian, kulttuurin ja taiteiden tutkimuksen laitos
Humanistinen tiedekunta
Turun yliopisto
Marraskuu 2019

Turun yliopiston laatujärjestelmän mukaisesti tämän julkaisun alkuperäisyys on tarkastettu Turnitin OriginalityCheck –järjestelmällä.

TURUN YLIOPISTO

Historian, kulttuurin ja taiteiden tutkimuksen laitos/
Humanistinen tiedekunta

SAARI, JOONA: Deduktiivinen retorinen diskurssianalyysi Vladimir Putinin puheista –
Katekhoninen ideologia ja poliittinen vaikuttaminen

Pro gradu -tutkielma, 77 s., 21 liites.

Uskontotiede
Marraskuu 2019

Tutkimus selvittää Vladimir Putinin (1952–) käyttämiä katekhonisia vaikuttamisen keinoja erittelemällä valtioiden olemuksen, syntymän ja lopun logiikkaa Putinin puheista vuosien 2013–2018 välillä deduktiivisella retorisella diskurssianalyysillä. Tutkimuksen konteksti on venäläisen messianismin ja katekhonisen ideologian kehitys 2010-luvun Euroopassa. Katekhon-käsitettä on tutkittu viime vuosikymmenen aikana enenevässä määrin niin filosofian, valtio-opin kuin oikeustieteenkin aloilla. Tämä johtuu uudesta kiinnostuksesta katekhonin alkuperää, Carl Schmittin poliittista teologiaa, kohtaan. Poliittisen teologian ytimessä oleva käsite tarkoittaa maailmanlopun pidättäjää, ja sen ympärille on rakentunut ideologia arkkityyppisten valtakuntien välisestä ikuisesta kamppailusta. Tutkimuksen tavoitteena on tuoda esiin retorisia vaikuttamisen keinoja, jotka perustuvat katekhoniseen ideologiaan.

Primaariaineistona ovat 13 puhekokonaisuutta vuosilta 2013–2018. Käytän tutkimuksen tukena meemiteoriaa jäsentääkseni analysoimani retoriikan osia. Tarkastelen aineistoa kahden tutkimuskysymyksen kautta, joista toinen on luonteeltaan selittävä ja toinen kriittinen: 1) missä kontekstissa katekhoniset meemit esiintyvät aineistossa ja 2) kuinka katekhonisella ideologialla pyritään vaikuttamaan.

Analyysi osoittaa, kuinka katekhoninen ideologia ilmenee Putinin retoriikassa geopolitiittisena vaikuttamisen muotona, jolla korostetaan eurooppalaisen sivilisaation kristillistä perintöä. Venäjän valtiollisesta kehityksestä luodaan kuva, jossa varhaiskeskiajalta asti säilynyt kristinuskon suojelijan olemus on yhä tärkeä valtion identiteettiä määrittelevä asia. Katekhonisen retoriikan on tarkoitus vahvistaa Venäjän valtion asemaa historiallisena ja pysyvänä perinteisten arvojen puolustajana, mikä oikeuttaa sen sisä- ja ulkopolitiittisia toimia.

Tutkimuksen mukaan Venäjän valtion päättävän tahon retoriikka myötäilee venäläisen messianismin mukaista käsitystä historian kulusta sekä myyttiä Venäjän valtiosta kristittyjen suojelijana ja maailmanlopun pidättäjänä. Ideologia on yksi esimerkki katekhonisesta merkitysjärjestelmästä, joka on ilmiönä universaali. Nationalismin ympärille rakentuva ajattelutapa valtioiden ikaikaisista ennaltamäärätyistä rooleista ja kohtaloista vaikeuttaa kansainvälistä yhteistyötä ja normalisoi valtioiden sekä kansojen välisiä aseellisia konflikteja. Katekhoninen ideologia tulee todennäköisesti yleistymään myös Euroopassa ja Yhdysvalloissa institutionaalisen uskonnollisuuden muuttaessa muotoaan ja nationalismin yleistyessä. Katekhon on yksi esimerkki merkitystä antavasta ja elämää selittävästä käsitteestä, jonka vaikutusta maailmanpolitiikkaan on pyrittävä ymmärtämään syvemmin.

Asiasanat: ideologia, retorinen diskurssianalyysi, meemiteoria, venäjä, nationalismi, venäläinen messianismi, katekhon, katechon, poliittinen teologia, poliittinen vaikuttaminen

Sisällysluettelo

1 Tutkimuksen tausta	1
1.1 Venäläinen messianismi 2010-luvulla.....	1
1.2 Katekhon.....	1
1.3 Tutkimushistoria	2
1.4 Tutkimuskysymykset ja tutkijan paikallistuminen	4
2 Teoreettinen viitekehys	4
2.1 Venäläinen nationalismi.....	4
2.2 Ideologia on merkitysjärjestelmä.....	6
2.3 Memeettinen kulttuurievoluutio muuttaa merkitysjärjestelmiä	7
2.3.1 Meemit välittävät kulttuurista informaatiota.....	7
2.3.2 Kognitiiviset mekanismit.....	8
3 Aineisto ja metodologia	9
3.1 Aineisto	9
3.1.1 Aineiston rajaus	9
3.1.2 Aineiston konteksti	10
3.2 Metodologia.....	10
3.2.1 Deduktiivinen retorinen diskurssianalyysi	10
3.2.2 Kaksoisfokus.....	12
3.2.3 Katekhonisten meemien erittely ideologiasta	12
3.2.4 Meemien moodi ja vaikutus	14
4 Katekhoninen ideologia tutkimuskohteena	16
4.1 Myytti Kolmannesta Roomasta.....	16
4.1.1 Myytin alkuperä ja merkitys.....	16
4.1.2 Poliittinen myytti osana valtion identiteettiä	17
4.2 Poliittinen teologia.....	18
4.2.1 Katekhonilla on suvereeni valta	18
4.2.2 Katekhon hallitsee myös poikkeustilan aikana	19
4.2.3 Katekhon on osa maailmanjärjestyksen tasapainoa.....	20
5 Analyysi	21
5.1 Hengellinen perintö yhdistää venäläisiä yli valtioiden rajojen	22
5.2 Venäjän hengellinen suuri tila oikeuttaa sen aseman suurvaltana	34
5.3 Maailmassa on valloillaan uhkaava poikkeustila	45
5.4 Venäjä suojelee ja pidättää aikamme loppua saapumasta	53

6 Tutkimuksen tulos	62
6.1 Pohdinta	62
6.1.1 Missä kontekstissa katekhoniset meemit esiintyvät aineistossa?	62
6.1.2 Kuinka katekhonisella ideologialla pyritään vaikuttamaan?	63
6.2 Yhteenveto	65
Lähdeluettelo	68
Aineisto eli puheiden litteroinnit	68
Kirjallisuus	69
Lakipykälät	77
Liite 1: Analyysitaulukko	78
Liite 2: Meemien konteksti, moodit ja kognitiiviset mekanismit	97

1 Tutkimuksen tausta

1.1 Venäläinen messianismi 2010-luvulla

Venäläinen messianismi on uuskonservatiivinen nationalistinen liike, joka perustuu myyttiin Venäjästä kristillisen maailman suojelijana. Venäjän sisä- ja ulkopoliittikka muuttui vuonna 2013 selkeästi konservatiivisempaan suuntaan ja alkoi myötäillä venäläisen messianismin päätavoitetta: valtionideologian palauttamista.¹ Venäläisen messianismin mukaan valtio ei voi olla aidosti itsenäinen ja riippumaton ilman omaa ideologiaa, sillä muuten se on alistettu vieraiden valtioiden kulttuuriselle vaikuttamiselle. Liikkeessä sekulaari kapitalismi ja liberaalit länsimaiset arvot nähdään kansan moraalialue heikentävinä tekijöinä, joiden leviäminen tulisi estää yhdistämällä Venäjän kansan punaiset ja valkoiset². (Engström 2014, 356–357.) Kansan yhdistämisen lisäksi valtion tulisi yhdistää kirkko ja armeija yhdeksi kokonaisuudeksi, joka suojelee Venäjän hengellistä sekä valtiollista koskemattomuutta (Engström 2014, 368). Tämän yhdistyneen Venäjän erityinen rooli kansainvälisessä politiikassa on estää maailmaa ajautumasta kaaokseen niin fyysisessä kuin hengellisessäkin mielessä.

Kirkon yhteiskunnallista asemaa Venäjällä onkin parannettu 2010-luvulla, ja valtion edustus on omaksunut ortodoksisen arvomaailman osaksi ulko- ja turvallisuuspolitiikkaansa (Engström 2014, 362; Euroopan Parlamentti 2017, 6). Venäjän kansallinen identiteetti on läheisesti yhteydessä ortodoksiseseen uskoon, ja näin ollen usko on myös usein osa venäläistä nationalismia (Ostbo 2016, 55). Vaikka Venäjän ortodoksikirkko ja venäläisen messianismin kannattajat jakavat samanlaisen arvopohjan valtion päättävän tahon kanssa, ne eivät vaikuta suoraan Kremlin päätöksentekoon. Vaikuttaminen tapahtuu ”hiljaisesti”, käyttämällä kulttuuria poliittisena välineenä. (Engström 2014, 358; 363; Ostbo 2016, 26). Tämän kulttuurisen vaikuttamisen taustalla on jaettu ymmärtämisen muoto, eli katekhoninen ideologia.

1.2 Katekhon

Katekhon³ (kreik. κατέχων – suom. pidättävä, loitolla pitävä) tarkoittaa maailmanlopun saapumista pidättävää tekijää. Uudesta Testamentista peräisin olevan katekhonin todellista merkitystä on tulkittu monin eri tavoin jo tuhansia vuosia, mutta nykyisen poliittisen muotonsa

¹ Venäjän valtion perustuslaissa valtionideologia on kielletty (Engström 2014, 356 < Venäjän perustuslain 1. kappale, 13. artikla).

² Neuvostoliittoa mukailevan valtiomuodon kannattajia kutsutaan ”punaisiksi”, kun taas monarkian sekä ortodoksisen uskon kannattajia ”valkoisiksi” (Engström 2014, 359).

³ Sanan englanninkielinen muoto on ’katechon’, josta suomenkielinen muoto ’katekhon’ on käännetty.

se sai toisen maailmansodan jälkeen. Katekhon voi olla valtaa pitävä hallitsija tai valtio, joka suojelee valtakuntaansa varautumalla aktiivisesti lopun aikoihin. Katekhonin filosofinen merkitys tiivistyy suojelun ja uhkan väliseen paradoksaaliseen suhteeseen, jossa suojelija tarvitsee uhkaajan taatakseen oman olemassaolonsa (Prozorov 2011, 494–498). Tutkielmassani katekhon määritellään meemiksi ja katekhoninen ajattelu ideologiaksi.

Katekhoniseen ideologiaan kuuluu olennaisena osana logiikka, jossa valtiot elävät moninapaisessa vuorovaikutussuhteessa toistensa kanssa. Tämän valtioiden harmonisen järjestyksen ansiosta maailman luonnollisen kehityksen sanotaan olevan mahdollista. Katekhonisen ideologian mukaan aidosti uusi järjestys vaatii vanhan järjestyksen lakkauttamisen, minkä vuoksi sota ja tuho ovat joskus myös hyvä asia. Ideologiaa avaa hyvin asenne, jossa valtioiden raunioituminen on välttämätön paha. Olennainen osa katekhonisuutta onkin juuri alun ja lopun tematiikka (Hell 2009, 283).

Venäläisen messianismin mukaisessa katekhonisessa ideologiassa Venäjä on ainutlaatuinen sivilisaatio, joka pitää maailmanloppua loitolla yhä kaoottisemmaksi muuttuvassa maailmassa. Sillä on ainutlaatuinen tehtävä puolustaa maailmaa moraaliselta kuolemalta omien arvojensa avulla (Engström 2014, 362). On huomionarvoista, että katekhoninen ideologia on universaali ilmiö, eikä se esiinny pelkästään Venäläisen messianismin kannattajien retoriikassa. Ideologia vaikuttaa myös esimerkiksi Yhdysvalloissa, sillä Venäjän ja Yhdysvaltojen uuskonservatiiviset piirit ovat saman messiaanisen perinteen ylläpitäjiä, joilla on yhteinen historia kristillisessä eskatologiassa (Engström 2014, 357).

1.3 Tutkimushistoria

Katekhoninen ideologia on omaksuttu osaksi venäläistä messianismia Carl Schmittin (1888–1985) kirjoituksista Neuvostoliiton hajoamisen jälkeen (Engström 2014, 367). Carl Schmitt oli saksalainen valtiosääntöoikeuden professori, jonka teokset keskittyivät poliittiseen filosofiaan ja keisarikunnan (*empire*) uudelleenmäärittelyyn. Schmitt otti katekhonin konseptin omakseen perehdyttyään varhaiskristillisen teologi Tertullianuksen (noin 155–230 jaa.) tulkintaan katekhonista, joka alun perin esiintyy Paavalin toisessa kirjeessä Tessalonikilaisille. Tertullianus rinnasti katekhonin Rooman valtakuntaan, joka suojeli kristittyä maailmaa ja piti näin lopun aikoja loitolla. Schmittin katekhon on siis jo alkuperäisessä teologisessa muodossaan liittynyt valtioihin ja keisarilliseen valtaan. Schmitt sovelsi Tertullianuksen katekhonia omaan poliittiseen teologiaansa (ks. alaluku 4.2) vuonna 1942. Schmitt käytti

katekhonia määritelläkseen valtioita uudelleen tavalla, joka ottaisi paremmin huomioon niiden ”luonnollisen” roolin maailmassa. (Hell 2009, 284; 305.)

Schmittin teokset käännettiin venäjän kielelle ensimmäisen kerran vuonna 1990. Radikaaleista uuskonservatiivisista kannanotoistaan tunnettu Aleksandr Dugin (1962–) popularisoi ne omaksumalla Schmittin opit osaksi omaa sanomaansa artikkelissaan *Carl Schmitt: Five Lessons for Russia* (1991). Vuonna 1997 julkaistussa artikkelissa *Katechon and Revolution* Dugin käytti katekhonia ensimmäinen kerran venäläisen messianismin kontekstissa. (Engström 2014, 367 < Dugin 1991; 1997.)

Katekhonia on tulkittu useasta eri teoreettisesta viitekehyksestä, joista olen tutkimusta varten perehtynyt Carl Schmittin poliittis-historiallisen katekhonin lisäksi Julia Hellin valtakuntateologiseen katekhoniin artikkelissa *Katechon: Carl Schmitt's Imperial Theology and the Ruins of the Future* (2009), Giorgio Agambenin poliittis-eskatologiseen tulkintaan Christoph Schmidin artikkelin *Return of the katechon: Giorgio Agamben contra Erik Peterson* (2014) kautta sekä Sergei Prozorovin biopoliittiseen katekhonin tulkintaan artikkelissa *The Katechon in the Age of Biopolitical Nihilism* (2012). Tutkijoiden tulkinnat katekhonin ”oikeasta” merkityksestä vaihtelevat suurpiirteisestä suurvaltapolitiikasta aina ihmisen syvimpään olemukseen asti. Kokonaiskuva katekhonista jää sumeaksi usean erilaisen määritelmän jälkeen, ja juuri sen ongelmallinen luonne onkin jäänyt näkyvimmäksi osaksi katekhonin tutkimushistoriaa.

Katekhonin merkitystä 2010-luvun kansainvälisessä politiikassa ovat analysoineet Maria Engström artikkelissaan *Contemporary Russian messianism and new Russian foreign policy* (2014) sekä Matilda Arvidsson artikkelissa *From teleology to eschatology: The katechon and the political theology of the international law of belligerent occupation* (2015). Engström asettaa katekhonin venäläisen messianismin kontekstiin, kun taas Arvidsson käsittelee katekhonia kansainvälisen lain näkökulmasta. Jardar Ostbo sivuaa myös katekhonia teoksessaan *The New Third Rome: Readings of a Russian Nationalist Myth* (2016). Ostbon tutkima Kolmannen Rooman myytti itsessään on tärkeä osa venäläistä messianismia ja näin ollen myös osa katekhonista ideologiaa. Mainitsemani tutkimukset kertovat yleistyvistä kiinnostuksesta Carl Schmittin katekhonia kohtaan, ja niihin tutustumalla kokonaiskuva sen tutkimushistoriasta avautuu yksityiskohtaisemmin.

1.4 Tutkimuskysymykset ja tutkijan paikallistuminen

Hypoteesini mukaan Vladimir Putin argumentoi katekhonisen ideologian mukaisesti edustustilanteissa. Tätä hypoteesia testatakseni olen valinnut kaksi tutkimuskysymystä, joihin pyrin löytämään vastauksen analyysini perusteella.

Ensimmäinen tutkimuskysymys on luonteeltaan tulkitseva ja selittävä: missä kontekstissa katekhoniset meemit esiintyvät aineistossa? Toinen tutkimuskysymykseni on kriittinen: kuinka katekhonisella ideologialla pyritään vaikuttamaan?

Näitä tutkimuskysymyksiä selvittäessä on tärkeää ottaa huomioon oma paikallistumiseni tutkijana. Kriittinen tutkimus ei voi olla arvovapaata, vaan tutkijan on päätettävä oma näkemyksensä siitä, mikä on hyvää ja mikä pahaa, mikä reilua tai epäoikeudenmukaista. Kriittinen analyysi ei lopu siihen, että esitetään tietyn uskomuksen tai symbolisen muodon olevan osin tai kokonaan vääristynyt tai valheellinen. Analysoijan pitää kysyä kuinka tämä vääristymä luo tai ylläpitää epäoikeudenmukaisia sosiaalisia olosuhteita tai epäoikeudenmukaisia sosiaalisen vallan muotoja. (Balkin 1998, 111.)

On huomioitava, että vastauksilla ei voi olla hyödyllisiä vaikutuksia, ellei analysoija ole avoin sille mahdollisuudelle, että hänen omat näkemyksensä ovat parannuksen tarpeessa tai että tutkimus voisi opettaa hänelle jotain uutta. Tämän vuoksi analyysissäni on oikein suoritettuna ns. ”ymmärtämisen riski”. Tutkimuksen kohteella on välillinen valtasuhde tutkijaansa, aivan kuten tutkijalla tutkittavaan. (Balkin 1998, 131.) Tutkimuskohteen mielipiteet voivat myös vaikuttaa liikaa tutkijaan puutteellisen itsereflektion takia, jolloin hän omaksuu tutkittavan mielipiteitä. Tällöin vaarana on, että tutkija tukee valheellisia väittämiä. (Balkin 1998, 132.)

Huomionarvoista on myös, että tutkimalla katekhonista ideologiaa tutkija antaa aiheelleen joka tapauksessa näkyvyyttä. Vaikka tutkimuksen tavoitteena on ymmärtää katekhonisia vaikuttamisen keinoja, ja suhtautua niihin kriittisesti, voi tutkimus tahattomasti levittää sellaisia merkityksiä, joiden vaikutus on epäoikeudenmukainen.

2 Teoreettinen viitekehys

2.1 Venäläinen nationalismi

Katekhoninen ideologia ilmenee Venäjällä juuri venäläisen messianismin kontekstissa. Koska venäläinen messianismi on nationalistinen liike, on ennen analyysiä syytä käydä läpi nationalismin käsitettä sekä erityisesti venäläiseen nationalismiin liittyviä erityishuomioita. Anthony D. Smithin mukaan ”Nationalismi voidaan määritellä ideologiseksi liikkeeksi, joka

tavoittelee ja ylläpitää autonomiaa, yhtenäisyyttä ja identiteettiä väestön puolesta, jonka jäsenistä osa uskoo ideologisen liikkeen olevan valtio tai potentiaalinen valtio” (Smith, 2009, 61). Venäläistä nationalismia tutkittaessa perinteisen paradigman mukaiset kategorisoinnit eivät kuitenkaan päde, sillä venäläisyys on määrittynyt ennen kaikkea ortodoksisen identiteetin kautta, eikä etnisyyden, virallisen kansalaisuuden, kielen tai tietyn maantieteellisen alueen perusteella (Ostbo 2016, 43). Tämän vuoksi esimerkiksi jaottelu valtiollisen (*statist*) ja kulttuurisen (*cultural*) nationalismin välillä ei ole hyödyllistä.

Venäläisessä nationalismissa militantin valtiollisen suvereniteetin ei nähdä olevan esteenä vahvalle ja yhtenäiselle kulttuurille, vaan päinvastoin, valtion koetaan toimivan yhdistävänä tekijänä kirkon ja armeijan välissä. Venäläisessä nationalismin käsitteessä imperialismi ei ole nationalismin vastakohta, eikä niitä tulisikaan siksi kohdella erillisinä kategorioina (Ostbo 2016, 47). Vastakkainasettelu nationalismin ja imperialismin välillä ei ole siis tutkimuksen näkökulmasta hyödyllistä. Venäjän imperiumi edusti kristinuskon imperiaalista perintöä ylläpitävää voimaa ja oli kristinuskon viestin universaali sanansaattaja (Hosking 1997, 33). Siksi venäläiset nationalistit eivät näe imperialismia huonossa valossa, sillä he kokevat ”venäläisyyden” olevan rinnastettavissa universaaleihin ortodoksisiin arvoihin (Rowley 2000, 38). Koska venäläisyyden arvot ovat itsessään monikansallisia ja valtioiden rajoja rikkovia, venäläinen kansallinen identiteetti on näin ollen ollut aina vahvasti sidoksissa imperiumiajatteluun (Hosking 1997, 40-41).

Venäjän ”ainutlaatuisen valtion” käsitteessä on teoreettisessa mielessä kyse käsitteiden yhdistymisestä (*conceptual blending*). Ymmärrys eurooppalaisnationalistisesta valtion käsitteestä oli valtio, jossa oli yksi kieli, yksi kulttuuri, yksi uskonto ja määritellyt pysyvät rajat. Venäjän eliitin käsitys omasta valtiostaan oli erilainen: se oli valtio, jossa oli monia kieliä, monia kulttuureja, monia uskontoja ja luonnollisesti laajeneva maa-alue. (Ostbo 2016, 79.) Eurooppalainen näkemys kansallisvaltiosta yhdistyi venäläiseen ajattelutapaan ja tuloksena oli käsitteiden yhdiste (*blended space*), jossa Venäjä nähtiin uniikkina kansallisvaltiona, joka on luonteeltaan Euroopan valtioita parempi: Venäjällä on useita kieliä, mutta venäjän kieli hallinnollisena kielenä, lukuisia kulttuureita, mutta Venäjä luonnollisena suunnannäyttäjänä, luonnollisesti laajentuvat rajat ja useita uskontoja, mutta Venäjän ortodoksinen kirkko Jumalan valitsemana johtajana. (Ostbo 2016, 79.) Venäläinen nationalismi on siis ideologisenä liikkeenä erilainen eurooppalaiseen nationalismiin verrattuna.

2.2 Ideologia on merkitysjärjestelmä

Ideologia on tutkielmassani uskontoon verrattavissa oleva käsite. Ymmärrän ne molemmat merkitysjärjestelminä, jotka normittavat elämää ja vaikuttavat konkreettisesti ihmisten jokapäiväiseen käyttäytymiseen. Ne antavat myös vastauksia perustavanlaatuisiin kysymyksiin maailmankaikkeudesta, ja luovat vahvoja tunnesiteitä abstrakteihin ja vaikeasti kuvailtaviin entiteetteihin. Sekä ideologioilla että uskonnoilla voi olla hyvin institutionaalisia muotoja: eurooppalaisuutta voidaan pitää ideologisena liikkeenä, jota Euroopan Unioni edustaa. Ideologiat ja uskonnot voivat olla luonteeltaan ja vaikutuksiltaan erilaisia niiden keskeisistä merkityksistä riippuen. Positiivisiin vaikutuksiin kuuluu usein sosiaalinen yhtenäisyys ja merkityksen löytyminen elämässä. Negatiivisiin vaikutuksiin voi kuulua esimerkiksi sosiaalinen eristäytyminen muusta yhteiskunnasta tai jopa väkivaltainen radikalisoituminen. Koska nämä erot johtuvat merkityksistä, koen keskeisten merkitysten löytämisen katekhonisesta ideologiasta tärkeäksi ennen analyysiä. Seuraavissa alaluvuissa avaan ideologian teoriaa ja pohjustan metodologista lähestymistapaani.

Ideologia tarkoittaa tutkielmassani merkityksistä koostuvaa jaettua ymmärtämisen muotoa. Se on keino rajata kulttuurista informaatiota, jota ympärillämme on rajattomasti. Kulttuurinen informaatio voi välittyä puheessa, tekstissä, symboleissa, kuvissa tai vaikkapa musiikissa. Tulkitsemme havainnoimamme informaation ja käänämme sen sellaiselle kielelle, jota voimme ymmärtää. Tulkinnan tulos riippuu siitä kulttuurisesta informaatiosta, jonka olemme jo elämämme aikana omaksuneet. Siksi esimerkiksi kommunismi voidaan ymmärtää joko positiivisena tai negatiivisena asiana. Yksilöiden omat merkitysjärjestelmät muodostavat monia jaettuja ymmärtämisen muotoja, jotka määrittelen ideologioiksi.

Ideologia on siis merkitysjärjestelmä, jota ihmiset luovat ja pitävät aktiivisesti yllä (Sakaranaho 2001, 36 < Cormack 1992, 16; Billig et al. 1988, 2; McGuire 1992, 28). Abstrakti ideologia sijoittuu tilallisesti sekä yksilön omaan että yhteisön jaettuun merkitysjärjestelmään. Jokainen yksilöllinen merkitysjärjestelmä on ainutlaatuinen, mutta silti hyvin samankaltainen monien muiden yksilöllisten merkitysjärjestelmien kanssa, jolloin niillä on yhteisesti jaettuja ymmärtämisen muotoja. Esimerkiksi ”länsimaista” ajattelutapaa voidaan pitää suurena ideologiana eli merkitysjärjestelmänä, vaikka siihen kuuluvat ihmiset uskovat hyvin erilaisiin asioihin ja arvoihin. Ideologian määritelmä riippuukin usein sen tärkeimmistä merkityksistä, kuten esimerkiksi länsimaisen ideologian tapauksessa demokratian, uskonnonvapauden ja ihmisoikeuksien käsitteistä.

Kaiken kulttuurisen informaation voidaan sanoa jo itsessään olevan ideologiaa, mutta selventääkseni tutkimuksen rajausta olen luokitellut kulttuurisen informaation eri osiin J.M. Balkinin kulttuuristen järjestelmien teoriaa mukailten (Balkin 1998, 83). Nämä osat ovat: kulttuuriekologia, merkitysjärjestelmät ja meemit⁴. Tutkielmassani kulttuuriekologia tarkoittaa kulttuurisen informaation kokonaisuutta, eli ihmisten sosiaalista ympäristöä. Käyttämällä ekologia-termiä korostan kulttuurievoluution merkitystä ideologioiden kehityksessä. Kulttuuriekologiassa kehittyvät erilaisia yhteisiä merkitysjärjestelmiä, jotka voidaan samaistaa ideologioiksi, uskonnoiksi, kulttuureiksi tai vaikkapa lahkoiksi rajauksen mukaan.

Teoreettinen viitekehysni koostuu siis kulttuuriekologiassa kehittyvistä yhteisistä merkitysjärjestelmistä eli ideologioista, jotka koostuvat meemeistä. Samaistamalla ideologian merkitysjärjestelmään korostan sitä, kuinka merkitykset saavat eri muotoja ja miten ne toimivat järjestelmän sisällä. Siksi tutkimukseni teoreettisessa viitekehyksessä on tärkeää painottaa sitä, kuinka sosiaaliset toimijat käsitteellistetään ja kuinka ne ovat vuorovaikutuksessa ympäröivään maailmaan (Sakaranaho 2001, 36–37). Tutkimuksessani käsitän ihmisen ideologian tuottajana sekä kohteena. En siis sulje pois sosiaalisia rakenteita, vaan ymmärrän ne sosiaalisesti – eli ideologisesti – aktiivisen toimijan seurauksena. Ideologia kehittyvät sen merkitysten muuttuessa. Yhdistämällä neutraalin ja pejoratiivisen ideologian määritelmän, tutkin sekä ideologian rakentumista että rakentamista.

2.3 Memeettinen kulttuurievoluutio muuttaa merkitysjärjestelmiä

2.3.1 Meemit välittävät kulttuurista informaatiota

Katekhon on analyysin avain, joka on määriteltävä pysyvästi, jotta siihen viittaaminen tutkielman edetessä on yhteneväistä. Kuten tutkimushistoria-osiossa kerroin, on katekhon ollut käytössä teologisissa ja poliittisissa yhteyksissä jo 2000 vuotta ja sen alkuperäiseen merkitykseen on liittynyt lukuisia uusia merkityksiä ja mielle yhtymiä. Katekhonin monitahoisesta ja muuntuvan luonteen vuoksi käytän Richard Dawkinsin kehittämää meemi-termiä sitä määritelläkseni. Katekhon on meemi, joka on kehittynyt ideologiaksi. Meemiteoria auttaa erittelemään keskeisimmät merkitykset katekhonisesta ideologiasta, joita tarvitsen deduktiiviseen analyysiin. Meemi on tutkielmassani se informaation yksikkö, joka välittyy ihmiseltä toiselle – suoraan tai välillisesti. Ne ovat siis kulttuurin välittäjiä ja

⁴ Meemit voivat olla ideoita, taitoja, normeja, uskomuksia, asenteita tai muita informaation muotoja (Dawkins 1989, 192) (ks. alaluku 2.3.1).

merkitysjärjestelmien osia. Meemit voivat olla merkityksiä, ideoita, taitoja, normeja, uskomuksia, asenteita tai muita informaation muotoja (Dawkins 1989, 192).

Meemejä voidaan pitää itsenäisinä toimijoina, jotka vaikuttavat merkitysjärjestelmien koostumukseen (Dawkins 1976, 199). Ihmisen omaksuttua meemin osaksi merkitysjärjestelmäänsä, on sen mahdollista vaikuttaa ja liittyä toisiin meemeihin muodostaen mielleyhtymiä. Esimerkiksi 'Mannerheim' meemi voi liittyä 'pelastaja' tai 'hyökkääjä' meemiin yksilön merkitysjärjestelmän mukaan. Meemien yhdistelmät kehittyvät, muodostavat laajempia yhdistelmiä ja leviävät eteenpäin tai unohtuvat ja lakkaavat olemasta. Ihminen omaksuu mieleensä etenkin sellaisia meemejä, jotka lisäävät hänen mahdollisuuksiaan sopeutua ympäröivän maailman haasteisiin. Siksi ihmisen voidaan sanoa elävän symbioosissa oman merkitysjärjestelmänsä kanssa. (Balkin 1998, 62.)

Meemit voivat olla symbionttisen suhteensa perusteella joko mutualistisia, jolloin sekä meemi että ihminen hyötyvät, kommensiaalisia, jolloin vain ihminen hyötyy tai parasittisia, jolloin vain meemi hyötyy suhteesta ihmisen kustannuksella. (Balkin 1998, 62.) Tämän vuoksi kulttuurievoluution tuloksena ei aina kehity parhaita mahdollisia yhdistelmiä ihmiselle tai edes meemeille itselleen, vaan kulttuurisen informaation kehitys on aina riippuvainen sen ympäristöstä, eli kulttuuriekologiasta ja sen merkitysjärjestelmistä. Tässä Dawkinsin käsite meemeistä yhdistyy Stephen Jay Gouldin teoriaan evoluution arkkitehtuurisesta rajoitteellisuudesta sekä Daniel C. Dennettin teoriaan siitä, että meemit tarvitsevat ihmisen katalyytiksi kehitykselleen. (Balkin 1998, 72; Gould & Lewontin 1979 581–98; Dennett 1995, 348-49.)

2.3.2 Kognitiiviset mekanismit

Merkitysjärjestelmät kehittyvät memeettisen muuntumisen eli kulttuurievoluution mukaisesti. Meemien luomat mielleyhtymät, ennakkoluulot, narratiiviset rakenteet ja metaforiset mallit toimivat kuten mielen suodattimet, jotka hylkäävät järjestelmän kanssa ristiriidassa olevat meemit. Voidaankin väittää meemien leviävän sinne, missä niillä on otollisinta olla (Dawkins 1976, 199). Nämä mielen suodattimet ovat kognitiivisia mekanismeja, jotka säätelevät millaisia meemejä ihminen omaksuu mieluiten osaksi merkitysjärjestelmäänsä. Suurin osa tästä tapahtuu alitajuisesti, eikä ajatusten suodattaminen vaadi huimia ponnisteluja. Se on arkipäiväistä toimintaa, kuten asioiden hyväksymistä tai hylkäämistä, muistamista tai unohtamista. (Balkin 1998, 58.)

Ihminen on siis sekä tietoinen ideologinen toimija että ideologian leviämisen väline. Tällä tavoin meemeistä koostuvat kognitiiviset mekanismit vaikuttavat ihmisen merkitysjärjestelmään ja samalla omaan rakenteeseensa. Ihmiset eivät kuitenkaan ole toivottomasti ja kokonaan kognitiivisten mekanismiensä alistamia, vaan yksilön itsekriittisellä päättely- ja analysointikyvyllä on suuri vaikutus omaksuttuun informaatioon. Kognitiiviset mekanismit auttavat selittämään, kuinka ihmisten ymmärrykset ja uskot kehittyvät eri tavoin, eivätkä ne ole helposti toisiinsa verrattavissa. (Balkin 1998, 58.)

Katekhon-meemi on kehittynyt raamatusta käytetystä sanasta memeettisen kulttuurievoluution ansiosta jaetun ymmärtämisen muodoksi eli merkitysjärjestelmäksi. Teologisten, poliittisten ja akateemisten tulkintojen jälkeen yksittäiseen meemiin on liitetty lukuisia muita merkityksiä, jotka ovat muodostaneet kognitiivisia mekanismeja eli miellelyhtymiä, joiden avulla ideologia pitää itseään yllä.

3 Aineisto ja metodologia

3.1 Aineisto

3.1.1 Aineiston rajaus

Tutkielman aineistoa varten on käyty läpi yhteensä 20 Vladimir Putinin puhekokonaisuuden litterointia, joista 13 valittiin osaksi analyysia. Analyysiin valittiin ne litteroinnit, joista oli mahdollista paikantaa katekhonista ideologiaa uusintavia meemejä (ks. alaluku 3.2.3). Materiaali on vuosilta 2013–2018 ja se on koottu pääosin kolmesta vuosittain pidettävästä keskustelutilaisuudesta. Aineisto on rajattu vuosiin 2013–2018, sillä Maria Engströmin artikkelin *Contemporary Russian messianism and new Russian foreign policy* (2014) mukaan Venäjän ulkopolitiikassa tapahtui katekhoninen käänne vuoden 2013 jälkeen (Engström 2014, 356).

Keskustelutilaisuudet valittiin niiden erilaisten kohdeyleisöjen sekä aiheiden vuoksi. Tutkimuksessa otetaan näin huomioon retoriikan vaihtelevuus kohdeyleisön mukaan, jolloin saadaan kokonaisvaltaisempi otanta deduktiiviseen analyysiin. Nämä kokonaisuudet ovat: Valdain kansainvälinen keskusteluklubi (6 kpl) (*Valdai International Discussion Club*), Suora linja Vladimir Putinin kanssa (3 kpl) (*Direct Line with Vladimir Putin*) sekä Vladimir Putinin vuosittainen uutiskonferenssi (2 kpl) (*Vladimir Putin's Annual News Conference*). Tämän lisäksi aineistossa on Russia Today -televisiokanavan haastattelu (1 kpl) (*Visit to Russia Today television channel*) sekä Venäjän presidentin puhe kansalle (1 kpl) (*Address by President of the Russian Federation*).

3.1.2 Aineiston konteksti

Sitaatteja on lyhennetty mahdollisimman paljon tekstin luettavuuden vuoksi, jolloin niiden kontekstia voi olla vaikea sisäistää. Tämän vuoksi on tarkoituksenmukaista kuvailla keskustelutilaisuudet, joista materiaali koostuu. Valdain kansainvälinen keskusteluklubi on ennen kaikkea ulkopoliittikan väline, jossa yleisenä aiheena on maailman geopolitiikan kehitys. Suora linja Vladimir Putinin kanssa on sisäpolitiikan väline, jossa Putin vastaa tavallisten kansalaisten arkisiin kysymyksiin suorassa lähetyksessä. Vladimir Putinin vuosittainen uutiskonferenssi on sekä sisä- että ulkopoliittikan väline, jossa Putin vastaa sekä venäläisten että ulkomaalaisten uutistoimittajien kysymyksiin suorassa lähetyksessä. Haastattelu Russia Today -televisiokanavalle valikoitui aineistoon, koska siinä Putin vastaa ideologiaa koskevaan kysymykseen, mikä on tutkimuksen kannalta erityisen huomioon otettava lähde. Venäjän presidentin adressi valikoitui osaksi aineistoa, koska se käsittelee Krimin alueen poikkeustilaa, mikä on myös erityisen huomioon otettava aihe tutkimuksen kannalta.

Keskustelutilaisuuksista lähes jokainen on tapahtunut suuren yleisön edessä ja uutisoitu suorana lähetyksenä useilla mediakanavilla.⁵ Tutkielmassa käyttämieni aineistojen kielenä on englanti, sillä valmiiksi litteroidut käännökset Vladimir Putinin mediaesiintymisistä on saatavilla Kremlin virallisilta internet-sivuilta. Tämän vuoksi on otettava huomioon litteroidun tekstin mahdolliset eroavaisuudet suorassa lähetyksessä käytetystä argumentoinnista. Joidenkin lauseiden merkitystä on voitu muuttaa tai jättää kokonaan pois. Kremlin kääntämät ja litteroimat aineistot antavat tästä huolimatta yleisen kuvan siitä, minkälaisina Venäjän valtio haluaa englanninkielisen maailman ymmärtävän Venäjän presidentin puheet.

3.2 Metodologia

3.2.1 Deduktiivinen retorinen diskurssianalyysi

Diskurssianalyysin avulla tutkitaan kirjoitettua tai puhuttua kielenkäyttöä. Ero tekstintutkimuksen ja diskurssianalyysin välillä on, että diskurssianalyysi pyrkii erottelemaan tekstirakenteen sijaan sosio-psykologisia ominaisuuksia tutkimuskohteesta. Tutkimuksessani nämä sosio-psykologiset ominaisuudet ovat tärkeimpiä merkityksiä katekhonisessa ideologiassa.

⁵ Suora linja Vladimir Putinin kanssa sekä Vladimir Putinin vuosittainen uutiskonferenssi lähetettiin suorana televisiokanavilla: Channel One, Rossiya 1, Rossiya 24 ja Russia Today sekä radiokanavilla Mayak, Vesti FM ja Radio Rossii. Valdain keskusteluklubi on lähetetty suorana YouTuben Ruptly -videokanavalla, joka on Russia Todayn omistama uutistoimisto. Russia Todayn haastattelussa ei ollut yleisöä, vaan keskustelu kuvattiin studiossa ja julkaistiin myöhemmin.

Tutkielman teoriaosuudessa määrittelimme ideologian koostuvan merkityksistä. Analysoidakseni katekhonista ideologiaa Vladimir Putinin puheista erittelen ideologiasta sen tärkeimmät merkitykset, ja tutkin löytyykö niitä aineistosta. Erittelemäni katekhoninen ideologia on löydettävissä alun perin Carl Schmittin kirjoittamista teoksista. Näistä teoksista eriteltyt keskeiset merkitykset ovat analyysini lähtökohtana (ks. alaluku 3.2.3).

Ideologian synnyttämät ajattelutavat ovat itsessään retorisia ja siksi ideologia on luettavissa retorisesta kielenkäytöstä (Sakaranaho 2001, 37 < Billig 1991, 3). Katekhon on siksi tutkimuksessani etic-termi, jota käytän luokitellakseni aineistosta katekhonisen ideologian näkyviä ja näkymättömiä merkityksiä, jotka välittävät kulttuurista informaatiota. Määrittelen nämä merkitykset analyysissäni katekhonisiksi meemeiksi.

Käytän tutkimuksessani avuksi meemiteoriaa, jotta teoreettisten käsitteiden luonne ja merkitys olisivat selkeämmin ymmärrettävissä. Analyysini perustuu deduktiiviseen aukilukuun, jossa testaan katekhonisten meemien esiintymistä aineistossa (Sakaranaho 2001, 16). Koska katekhoninen ideologia 2010-luvulla on eklektinen yhdistelmä sen aiempia muotoja, käytän deduktiivisen analysoinnin välineinä katekhonisen ideologian tärkeimpiä perustavanlaatuisia meemejä (Engström 2014, 368). Nämä merkitykset ovat myös usein luettavissa ”rivien välistä” piilomerkityksinä, eivätkä ne aina esiinny aineistossa sellaisenaan. Testaan siis meemiteorian avulla erittelemieni merkitysten ilmenemistä Putinin puheissa.⁶

Meemit leviävät parhaiten sellaisessa ympäristössä, jossa ne tukevat toinen toisiaan. Tämän vuoksi dikotomisissa eli kahtiajakautuneissa vuorovaikutussuhteissa meemit leviävät nopeammin ja myös ”selviytyvät” kauemmin. Katekhoninen ideologia on olemukseltaan hyvin dikotomista, minkä vuoksi sen kulttuuriekologia on otollinen meemien yhdistymiselle ja leviämiselle. Jotkin meemit välittyvät ihmiseltä toiselle, koska Putin tarkoituksenmukaisesti pyrkii levittämään niiden sisältämää informaatiota. Toiset meemeistä välittyvät kuuntelijalle tai lukijalle tahattomasti joko implisiittisinä vasta-argumentteina tai argumentoijan merkitysjärjestelmästä kumpuavina piilomerkityksinä. Huomioitava on myös, että piilomerkityksiäkin voidaan pyrkiä välittämään tietoisesti, jolloin ne ovat strategisesti piiloon jätettyjä. Vladimir Putin on siis tutkimuksessani sekä ideologinen toimija että ideologian

⁶ Liitteessä 1 on lueteltu jokainen meemi, joka aineistosta on ilmennyt. Taulukon avulla tehty tekninen raaka-analyysi on toiminut pohjana lopulliselle analyysille. Liitteessä 2 tehty määrällinen analyysi tukee tutkimuksen johtopäätöksiä. Liitteiden tarkoitus on avata analyysin metodologiaa ja tehdä siitä läpinäkyvää, mutta niihin tutustuminen ei ole tarpeellista tutkimuksen tuloksen ymmärtämisen kannalta.

kohde, sillä hän levittää katekhonisia meemejä tiedostaen ja tiedostamattaan. (Sakaranaho 2001, 38.)

3.2.2 Kaksoisfokus

Käytän retorisessa diskurssianalyysissäni kaksoisfokusta, jolloin keskityn sekä ideologian rakentamiseen että sen rakentumiseen. Analysoin aineistoa ensin neutraalisti erittelemällä katekhoniset meemit aineistosta ja avaamalla niiden kontekstia. Tämän jälkeen tarkastelen vaikutusta, johon meemeillä pyritään kriittisesti sosiaaliset rakenteet huomioon ottaen. Kaksoisfokus on analyysissäni tarpeellinen, sillä tekstiin sisältyy aina lausumattomia piilomerkityksiä. (Sakaranaho 2001, 38; 14 < Potter 1996, 106.) Etenkin katekhonisen ideologian dikotomisen luonteen vuoksi on tärkeää ottaa analyysissä huomioon meemien vastapuolet.

Analyysiä varten käyttämistäni kahdeksasta meemistä puolet on mahdollista löytää aineistosta sellaisenaan (suojelu, yhtenäisyys, poikkeustila sekä perintö). Näitä meemejä Putin pyrkii aktiivisesti ja tietoisesti välittämään kuuntelijoilleen. Toiset neljä meemiä ovat näkymättömiä (Volk, Reich, Grossraum ja nomos). Ne ovat osa venäläisen messianismin sekä poliittisen teologian perustavanlaatuisista olemuksista. Länsimaisina esimerkkeinä tällaisista merkityksistä ovat esimerkiksi ihmisoikeudet ja uskonnonvapaus (Sakaranaho 2001, 17 < 2000, 303–304). Retorisen tutkimuksen avulla voidaan tällä tavoin löytää retoriikkaa sieltä, missä sitä ei näytä olevan (Sakaranaho 2001, 16 < Summa 1996, 59–62).

3.2.3 Katekhonisten meemien erittely ideologiasta

Katekhonisesta ideologiasta voidaan valita sen tärkeimmät meemit, joiden avulla niiden aiheuttamia kognitiivisia mekanismeja on mahdollista eritellä deduktiivisen retorisen diskurssianalyysin avulla. Meemit on valittu poliittisen teologian ja venäläisen messianismin perinteistä, sillä ne ovat vaikutusvaltaisimmat tekijät katekhonisen ideologian kehityksessä. Katekhoniset meemit ovat: suojelu, yhtenäisyys, perintö ja poikkeustila, sekä Reich, Grossraum, Volk ja nomos.

Nämä kahdeksan meemiä ovat katekhonisen ideologian tärkeimpiä merkityksiä, joita käytetään asioiden selityksenä ja lähteenä. Kun niihin vedotaan, ei tarvita enää lisäselityksiä. Jumalatermeihin verrattavissa olevat meemit ilmaisevat ne ihanteelliset tavoitteet, johon toiminta tähtää (Sakaranaho 2001, 15 < Burke 1966, 50; Gusfield 1989, 34; Summa 1996, 50).

- a) **Suojelu** tarkoittaa katekhonin tärkeintä tehtävää eli antikristuksen loitolla pitämistä. Katekhonisen ideologian keskiössä on uhka, jolta tulee suojautua. Venäjän rooli kolmantena Rooman valtakuntana liittyy juuri tähän suojelun velvoitteeseen ja taakkaan (Engström 2014, 363).
- b) **Yhtenäisyys** tarkoittaa katekhonin tehtävää järjestyksen takaajana ja valtion hengellisen eheyden ylläpitäjänä. Kansan tulee uskoa omaan valtioonsa, jotta se pysyisi yhdessä. Venäjän uuskonservatiivit pitävät kulttuurisen hegemonian saavuttamista kansan ”alitajunnassa” vaatimuksena poliittiselle menestykselle (Engström 2014, 358).
- c) **Poikkeustila** on osa katekhonisen ideologian syklisiä aikakäsityksiä. Poikkeustilat ovat valtion tai jopa maailmanhistorian käännekohtia, joita varten katekhon varautuu. Poikkeustilalla tarkoitetaan yhteiskunnallisen, oikeuslaitokseen luottavan järjestyksen osittaista tai kokonaista romahtamista. Katekhoninen suvereeni hallitsee poikkeustilan aikana.
- d) **Perintö** tarkoittaa katekhonista valtakuntien jatkumoa. Roomalta Bysantille ja lopulta Venäjälle siirtynyt suojelijan velvoite tuo mukanaan myös taakan: valtakuntamme aika päättyy aikanaan ja lopun alkua voi vain väliaikaisesti pidättää (Engström 2014, 288). Katekhon tulee ymmärtää poliittisena perintönä, joka on kehittynyt vuosisatojen aikana Uuden Testamentin kirjoittamisesta aina 2010-luvulle asti.
- e) **Reich** (suom. kuningaskunta, keisarikunta, valtakunta, maa-alue) tarkoittaa pitkäaikaista vallassa olevaa voimaa, jonka määräämä politiikka on luonut oman vaikutusalueensa. Reichin olemus on siis sidoksissa sen kykyyn vaikuttaa ympäröivään maailmaan jatkuvasti pitkän ajan kuluessa. Reichilla tarkoitetaan yleisesti suurvaltaa, mutta aito Reich on erityinen valtakunta, joka koostuu erityisestä kansasta. Katekhoninen ideologia normittaa näiden suurvaltojen nousun ja tuhon logiikkaa (Hell 2009, 288).
- f) **Volk** (suom. kansa) tarkoittaa rodun ja alkuperän määrittelemää erityistä kansaa (Hell 2009, 294–295 < Schmitt 1939, 304). Vain tietynlainen kansa voi muodostaa aidon Reichin. Yksilön pääsy osaksi tätä erityistä kansaa on kunnia-asia, joka vaatii liberaalien ja individualististen arvojen uhraamisen kansan yhtenäisyyden ja järjestyksen eteen (Imbsweiler 2016, 33).

- g) **Grossraum** (suom. suuri tila) tarkoittaa valtion ”pehmeän vallan” vaikutusalueita, eli niitä maa-alueita, joihin se pystyy vaikuttamaan politiikallaan. Grossraumia määrittelee oleellisesti sen koskemattomuus muun vallan vaikutuksesta (Schmitt 1939, 66). Siihen kuuluvat alueet tai ihmiset eivät ole välttämättä osa Reichia. Grossraum on siis suurvallan vaikutusalue, jonka politiikasta muiden suurvaltojen tulisi pysyä poissa.⁷
- h) **Nomos** (suom. laki) tarkoittaa ”aitoa järjestystä ja yhteisöä”, joka liittyy erottamattomasti maa-alueisiin sekä niiden haltuunottamiseen ja omistamiseen eli appropriaatioon⁸. Se on ”mitta, jonka avulla tietyn järjestyksen vallassa oleva maa-alue jaetaan, sekä myös kyseisen prosessin määrittelemä poliittisen, sosiaalisen ja uskonnollisen järjestyksen muoto.” (Stergiopoulou 2014, 95 < Schmitt 2003, 20; 70.) Nomos on siis yhteiskunnallisen järjestyksen luomista ja olemusta tarkoittava termi.

3.2.4 Meemien moodi ja vaikutus

Eriteltyäni katekhonisen ideologian tärkeimmät merkitykset, eli katekhoniset meemit, pystyn tutkimaan niiden kontekstia ja ilmenemistiheyttä aineistossa. Tämän lisäksi haluan löytää keskeiset mielleyhtymät eli kognitiiviset mekanismit, joita aineisto uusintaa. Tämän vuoksi käytän analyysissäni meemejä kuvailevia moodeja. Moodien ja meemien luomat kognitiiviset mekanismit vaikuttavat sosiaaliseen ympäristöömme, minkä vuoksi annan jokaiselle analysoimalleni mekanismille myös vaikutuksen.⁹

⁷ Schmitt käytti Grossraumin esimerkkinä Yhdysvaltojen Monroe-doktriinia, jonka mukaisesti koko Amerikan mantere oli Yhdysvaltojen vaikutusalueita, jonka politiikasta muiden valtioiden tulisi pysyä poissa (Engström 2014, 296).

⁸ Appropriaatio on kristinuskon kolminaisuusoppiin lukeutuva käsite, jolla tarkoitetaan jonkin teon osoittamista ominaiseksi yhdelle kolminaisuuden ”persoonista”. Appropriaation käsite sopii hyvin Schmittin teoriaan suvereenin vallan erillisyydestä ja ylemmyydestä oikeusjärjestelmään ja valtion hallintoon verrattuna (ks. alaluku 4.2.1). Suvereeni valta luo järjestyksen tilaan ilman oikeusjärjestelmää tai valtiota. Ennen haltuunottoa tila on merkityksetöntä tilaa, sillä siinä ei ole järjestystä. Approprioituva tila on poikkeustilassa, eli eräänlaisessa liminaaltilassa epäjärjestyksen ja järjestyksen välillä.

⁹ Käyttämässäni metodissa olen eritellyt meemien erilaiset merkitysyhteydet ”konteksteiksi”, ”moodeiksi” ja ”kognitiivisiksi mekanismeiksi”. Näitä kaikkia voidaan pitää katekhonisten meemien merkitysyhteyksinä, joihin meemit sijoittuvat. Kyseinen analyysiäni syventävä jako auttoi minua jäsentämään aineistoa, mutta se on vain yksi tapa luokitella erilaisia merkitysyhteyksiä. Liitteet 1 ja 2, joissa on raaka-analyysiä varten käyttämäni taulukko ja määrällinen analyysi, avaavat metodia yksityiskohtaisemmin ja tekevät analyysistä läpinäkyvämmän. Jaottelemani luokat voitaisiin meemiteorian mukaan määritellä yleisemmin esimerkiksi niin, että ”kontekstit” ovat ”konkreettisia merkitysyhteyksiä”, ”moodit” ovat ”käsitteellisiä merkitysyhteyksiä” ja ”kognitiiviset mekanismit” ovat ”argumentatiivisia merkitysyhteyksiä” (Kamppinen 2019).

Moodit avaavat meemien kontekstin ja tuovat esiin niiden dikotomisen olemuksen. Moodit ovat analyysissäni luonteeltaan kuvailevia ja vastaan niiden avulla toiseen tutkimuskysymykseeni siitä, millä tavalla ideologialla pyritään vaikuttamaan. Jos aineistossa esimerkiksi kerrotaan yhtenäisyyden olevan turvallista, erittelen tästä argumentista meemin ”turvallinen yhtenäisyys”, jossa ”turva” on moodi. Huomioitavaa on, että samalla tuodaan implisiittisesti esiin näkymätön meemi ”vaarallinen hajanaisuus”. Tällöin ”turva” ja ”vaara” sekä ”yhtenäisyys” ja ”hajanaisuus” tukevat toisiaan, vaikka ovatkin toistensa vastakohtia.

Analyysissä käytetyt moodit ovat: henkinen – maallinen, turvallinen – uhkaava, oikeaoppinen – vääräoppinen, pysyvä – muuttuva sekä historiallinen – myyttinen. Kaikki analyysissä eriteltyt meemit on luokiteltu johonkin näistä moodeista.

- a) Moodi **turvallinen – uhkaava** perustuu katekhonisen ideologian kantavaan ajatukseen: maailmanlopun mahdollisuuteen. Tätä ajattelutapaa kutsutaan myös antisysteemiseksi konservatismiksi. Siinä nykyisyyden sanotaan johtavan alennustilaan ja kadotukseen ja siksi olemassa oleva järjestys hylätään (Engström 2014, 359 > Kustarev 2010). Vaihtoehtoinen järjestys nykyisyydelle on siis löydettävä, jotta maailma ei joudu kadotukseen. Merkit maailmanlopusta ja sen ehkäisystä luokitellaan tähän moodiin.
- b) Moodi **hengellinen – maallinen** liittyy Venäjän kansallisen identiteetin ortodoksisen perinteeseen. Siinä venäläiset ovat valittu kansa, joka suojelee maailmaa antikristuksen saapumiselta. Hengellisyys ilmenee myös uskonservatiivisena tyylinä korostaa tunnetta, symboleita, luovuutta ja rituaaleja retoriikassa (Engström 2014, 358–359). Hengellisyydellä tarkoitetaan analyysissä niin ikään poliittisen teologian mukaista ylimaallisuutta, jossa valtaa pitävä suvereeni instituutio tai henkilö on korvannut jumalan. Viittaukset ylimaalliseen abstraktiin voimaan – tai sen puutteeseen – luokitellaan tähän moodiin.
- c) Moodi **oikeaoppinen – vääräoppinen** perustuu Venäjän vuoden 2013 ulkopoliittisen konseptin mukaiseen tai vastaiseen toimintaan. Tässä konseptissa Venäjä nähdään vaihtoehtona Yhdysvaltojen yksinvalloille, sillä molempien valtioiden messiaaniset perinteet ovat peräisin kristillisestä eskatologiasta ja eurooppalaisesta poliittisesta ajattelusta (Engström 2014, 357; 362 > Mid.ru 2013). Venäjä tuomitsee läntiset arvot väärinä, ja pitää niitä kaaosta ja epävarmuutta lisäävinä tekijöinä. Tämän vuoksi oikeaoppinen toiminta hyväksyy ja edistää vuosisatoja sitten muodostunutta Venäjän

roolia maailman tasapainottajana ja sivilisaation kehittäjänä. Viittaukset ja olettamukset toiminnan tai päätöksen ”oikeellisuudesta” tai ”vääryydestä” luokitellaan tähän moodiin.

- d) Moodi **historiallinen – myyttinen** perustuu venäläisten uuskonservatiivien oletukseen 2010-luvun aikana alkavasta psykohistoriallisesta sodasta lännen ja Venäjän välillä (Engström 2014, 371 > Fursov 2013). Tässä sodassa Venäjän kansalaisten identiteettiä, historiallista muistia ja perinteisiä arvoja koitetaan heikentää ja hävittää. Viittaukset historialliseen totuuteen tai myyttisiin valheisiin luokitellaan tähän moodiin.
- e) Moodi **pysyvä – muuttuva** perustuu katekhoniseen sykliseen maailmankatsomukseen, jossa jokaisen valtakunnan loppu on vain ajan kysymys. Loppua voi pitää loitolla valmistautumalla aktiivisesti ulkoisten ja sisäisten uhkien varalta. Progressiiviset liikkeet ja demokratian suosion nousu nähdään uhkana Venäjälle, minkä vuoksi pysyvyyttä korostetaan muutoksen sijaan (Engström 2014, 367–368 > Leont’ev 1996, 678–685). Viittaukset olemassa olevan tilanteen pysyvyyteen tai muuttumiseen luokitellaan tähän moodiin.

Lähestyn aineiston vaikutusta sosiaalisen ympäristön valtasuhteisiin vastatessani toiseen tutkimuskysymykseeni: kuinka katekhonisella ideologialla pyritään vaikuttamaan? Siksi jokainen erittelemäni meemi saa moodin lisäksi myös vaikutuksen. Nämä vaikutukset voivat olla joko **yhdistäviä, toiseuttavia tai oikeuttavia**. Vaikutusten avulla määrittelen kullekin meemille oman merkityksenantoprosessin. Yhdistävää vaikutusta voidaan pitää samankaltaisena identifioitumisen kanssa, kun taas toiseuttava vaikutus on samankaltainen erottautumisen ja kritisoinnin kanssa (Sakaranaho 2001, 16). Teun A. Van Dijkin määrittelemän kriittisen diskurssianalyysin teorian mukaan erityisesti oikeuttamisella tuotetaan valtaa, minkä takia termi on perustellusti osa tutkielman metodologiaa (Van Dijk 1993, 249).

4 Katekhoninen ideologia tutkimuskohtena

4.1 Myytti Kolmannesta Roomasta

4.1.1 Myytin alkuperä ja merkitys

Katekhon on venäläisessä messianismissa yhdistetty poliittiseen myyttiin, jossa Venäjä on kolmas Rooman valtakunta. Konsepti Roomasta viimeisenä valtakuntana, joka suojelee maailmaa antikristukselta, on kaikille kristillisille kulttuureille yhteinen ja sen alkuperä voidaan jäljittää varhaiskristillisen teologi Tertullianuksen tulkintaan katekhonista Rooman

valtakuntana (Hell 2009, 286; Engström 2014, 363). Tämä kristillinen perintö on iso osa venäläistä kansallista identiteettiä ja siksi kreikkalaisroomalainen idea sisäisestä järjestyksestä samaistetaan Venäjällä usein ajatukseen puolustajasta (Engström 2014, 365). Venäjää voidaan tämän vuoksi pitää valittuna valtiona, eli katekhonina, jonka vastuulla on kristityn maailman puolustaminen.

Myytin mukaan Rooman rooli kristinuskon suojelijana periytyi Bysantin valtakunnalle, jolta pyhä velvollisuus siirtyi keskiajalla Moskovan Venäjälle. Kristinusko tarvitsi itselleen suojelijan Ottomaanien vallattua Konstantinopolin, ja Moskovan Venäjä sopi tähän rooliin ortodoksisen uskonsa ansiosta. Tämän historiosofisen narratiivin kehitti munkki Filofei Belozerskin luostarista vuosina 1523–1524 ja se kirjattiin Moskovan Patriarkaatin perustamisasiakirjaan vuonna 1589 (Engström 2014, 363).

Alun perin uskonnollista ja teologista Kolmannen Rooman myyttiä on käytetty Venäjän historian aikana usein poliittisiin tarkoituksiin. Metafyysinen ja antikristukseen verrattavissa oleva uhka on saanut historian aikana monia muotoja tataareista ja vapaamuurareista Hitleriin ja ukrainalaisiin fasisteihin. Neuvostoliiton aikana katekhoninen hallitsija suojeli työväkeä pääomalta ja kapitalismilta sekä koko ihmiskuntaa natsien pahuudelta. (Engström 2014, 366.) Nykyisin katekhoninen hallitsija suojelee Venäjää lännen kulttuuri-imperialismilta sekä katekhoninen valtio koko maailmaa globaalien tasapainon järkkymiseltä. Suojelijan roolinsa vuoksi Venäjän voidaan sanoa puolustautuvan aina, vaikka sen toimet olisivat hyökkäviä. (Engström 2014, 365.) Poliittista versiota myytistä on käytetty myös oikeutuksena yhdistää venäläiset ja ortodoksi-kristityt ympäri maailman, ja myytti on yhä osa venäläisten konservatiivien retoriikkaa uudesta yhtenäisemmästä Venäjästä (Ostbo 2016, 24; Engström 2014, 364–366).

4.1.2 Poliittinen myytti osana valtion identiteettiä

Venäjä on käynyt läpi useita rajuja sosiaalisia, poliittisia ja taloudellisia muutoksia historiansa aikana, minkä vuoksi sen kansallisen identiteetin luominen on ollut ikuisuusprojekti, johon on etsitty ratkaisua etenkin Neuvostoliiton hajoamisen jälkeen. Useat tutkijat ovatkin kutsuneet Venäjän valtion tilannetta ”identiteettikriisiksi” (Ostbo 2016, 38–39 < Urban 1994, 733–765; Tolz 2004, 160–180; Tsygankov 2007, 375–399 ja Evans, 2008, 899–912). Myytti kolmannelta Roomasta on tärkeä osa Venäjän geopolitiikkaa ja nationalismia, minkä vuoksi se ilmenee yhteiskunnallisessa retoriikassa usein ”historian käännekohdissa” eli poikkeustilojen aikana, jolloin se saa poliittisen muodon. Poliittisen myytin käyttö kansallisen identiteetin

rakentamisessa voidaan luokitella kolmeen pääsuuntaukseen: Venäjä-keskeiseen suuntaukseen, Eurooppa-keskeiseen suuntaukseen sekä Euraasia-keskeiseen suuntaukseen. (Ostbo 2016, 28–29.)

Venäjä-keskeisessä suuntauksessa kehoitetaan uskomaan uuteen alkuun ja parempaan tulevaisuuteen Venäjän messiaanisella johdolla. Suuntauksen mukaan Venäjän tulee suojautua ja eristäytyä sitä ympäröivältä profaanilta maailmalta. (Ostbo 2016, 133.) Tässä suuntauksessa Venäjä on katekhon, joka suojelee itseään ulkoiselta maailmalta luomalla itsestään uuden yhtenäisemmän valtion. Eurooppa-keskeisessä suuntauksessa Venäjän suhde Eurooppaan nähdään ikuisena kamppailuna roomalaiskatolisen ja ortodoksisen kulttuurin välillä. Suuntauksen mukaan Venäjän ortodoksinen arvomaailma on ylivertainen Euroopan moraaliseen perintöön verrattuna (Ostbo 2016, 201). Eurooppa-keskeisessä suuntauksessa Venäjä on katekhon, jonka tehtävä on suojella Eurooppaa sitä uhkaavalta moraaliselta taantumukselta. Euraasia-keskeisessä suuntauksessa sen sijaan Venäjällä tulisi olla merkittävämpi osa kansainvälisessä politiikassa laajemmassa mittakaavassa. Sen mukaan venäjällä on messiaaninen rooli luonnollisena johtajana kahden erilaisen maailman, idän ja lännen, välissä. Tätä messiaanista tehtävää perustellaan niin ikään kolmannen Rooman poliittisella myytillä. (Ostbo 2016, 145.) Euraasia-keskeisessä suuntauksessa Venäjä on maailmanjärjestystä tasapainottava katekhon, joka pitää maailmanloppua loitolla.

Nämä eri tavat tulkita poliittista myyttiä eivät ole toisiaan poissulkevia, vaan niitä voidaan käyttää yhdessä argumentoinnin välineinä, vaikka ne olisivat keskenään ristiriitaisia. Suuntauksista voidaan luoda synteesi, jonka mukaan Venäjä on erityinen sivilisaatio, joka suojaa itseään niin sisäisiltä kuin ulkoisilta uhkatekijöiltä levittämällä omia ortodoksisia arvojaan sitä ympäröivään maailmaan, sekä estää maailmanlopun alkua ylläpitämällä tätä harmonista järjestystä. Venäläisen messianismin katekhonisessa ideologiassa maailma on riippuvainen Venäjän olemassaolosta sen varjelevan olemuksen vuoksi.

4.2 Poliittinen teologia

4.2.1 Katekhonilla on suvereeni valta

Katekhoniseen ideologiaan on venäläisessä messianismissa vaikuttanut suuresti Carl Schmittin poliittinen teologia (Engström 2014, 367). Siinä politiikka on modernin maailman teologiaa, jossa hallitsijan valta on jumalan paikalla yhteiskunnan luoja sekä ylläpitäjä. Schmitt väitti modernin valtio-opin kaikkien pääkonseptien jalostuneen vanhoista teologisista konsepteista (Arvidsson et al. 2015, 223 < Schmitt 2005, 36; Tolonen 1998, 323; 324 < Schmitt 1997).

Poliittinen teologia tarkoittaakin valtiollisen hallinnon redusoimista yhteen ehdotonta valtaa pitävään tahoon, jonka asema on rinnastettavissa uuden ajan teologian mukaiseen jumalkäsitykseen (Tolonen 1998, 323; 324).

Katekhoninen suvereeni voi olla vain ehdotonta valtaa käyttävä valtiias tai valtio. Katekhoniseen ideologiaan kuuluu henkilökultti, jossa koko valtiovalta henkilöityy yhteen ihmiseen. Tämän suvereenin valtiaan oikeutus hallintaan on sidoksissa kykyyn pitää valtakunnan loppua loitolla. Poliittisessa teologiassa korostetaan desisionistista valtaa, jonka mukaan päätöksen moraalinen ja eettinen hyväksyttävyyden riippuu päätöksen tekijästä, eikä päätöksen sisällöstä. (Hell 2009, 311.) Poliittisessa teologiassa valtiota ei samaisteta sen oikeusjärjestykseen, vaan suvereeni valta on oikeusjärjestelmästä erillinen ja sen yläpuolella (Tolonen 1998, 324).

4.2.2 Katekhon hallitsee myös poikkeustilan aikana

Schmitt kirjoittaa suvereniteetin erillisen aseman käyvän konkreettisesti ilmi silloin, kun valtiosääntö ja oikeusjärjestelmä eivät enää toimi, sillä suvereeni valta pystyy hallitsemaan tästä huolimatta. Tällaista tilannetta Schmitt kutsuu poikkeustilaksi (*Ausnahmezustand*). Suvereeni hallitsija on se, joka pystyy sekä aloittamaan että lopettamaan poikkeustilan. (Tolonen 1998, 323–324.) Kaoottisen poikkeustilan aikana de-facto suvereniteetti hallitsee väkivallan keinoin. Yhtenä katekhonin perustavana ajatuksena onkin juuri väkivallan kautta saavutettava järjestys ja sen ylläpito (Arvidsson et al. 2015, 218). Poikkeustilat ovat poliittisen teologian ytimessä, ja juuri tällaisiin maailmanhistorian käännekohtiin Schmitt liittyy katekhonin – ajatuksen valtakuntien suojelusta, noususta ja tuhosta, sekä kristillisen eskatologian mukaisesta lopun ajasta.

Schmittin ajattelussa poikkeustila, eli oikeusjärjestyksen katoaminen, on huomion keskiössä. Poikkeustila on valtakausien vaihtumisen aikaa, jolloin katekhonisen hallitsija todellinen valta käy ilmi. Poliittisen teologian keskeinen sanoma on, että valtakuntien normaali järjestys on tilapäistä, haurasta ja todellista vallankäyttöä rajoittavaa näennäistä valtaa. Poikkeustilan aikana todellinen suvereeni valta voi hallita ilman oikeusjärjestyksen asettamien normien rajoittavaa vaikutusta. Tämän poliittisen päämäärän saavuttamiseksi olisi syytä käyttää apuna sekularisoituvan ihmiskunnan potentiaalia, taipumusta ja tarvetta uskoa korkeampaan voimaan (Schmidt 2011, 185 < Schmitt 1996).

4.2.3 Katekhon on osa maailmanjärjestyksen tasapainoa

Poliittisessa teologiassa valtiot ovat joko nuoria tai vanhoja, eli kasvavia tai tuhoutuvia poliittis-maantieteellisiä kokonaisuuksia (Hell 2009, 296). Tässä maailmanjärjestyksen logiikassa katekhon tarkoittaa tietyillä valtioilla olevaa positiivisesti hillitsevää tekijää, joka ylläpitää niiden olemusta (Hell 2009, 285). Vaikka tutkielmassa katekhon määritellään nimenomaan positiivisesti loppua loitolla pitäväksi entiteetiksi, on se alun perin ollut negatiivisesti rajoittava.¹⁰ Rajoittaminen tarkoitti historian kulun hidastamista, joka oli Schmittin mukaan kaikkien ”vanhojen valtakuntien” kohtalo. Katekhonia pidettiin huonona asiana, sillä se pidätti loppua ja näin ollen myös messiaan saapumista (Hell 2009, 305 < Schmitt 1942a, 435–436.) Lopullisessa muodossaan katekhon päinvastoin pidättää valtakuntien lopun aikoja saapumasta.

Koska nykyinen katekhon on vuosituhansien kuluessa muotoutunut eklektinen yhdiste, olen tutkielman analyysissä olettanut, että negatiivisesti rajoittava ja positiivisesti hillitsevä katekhon voivat olla olemassa samaan aikaan, mutta eri suvereenina. Schmitt kirjoitti toisen maailmansodan alkaessa sekä Iso-Britannian että Yhdysvaltain olevan vanhoja ja katekhonisia valtioita, jotka rajoittavat historian kulkua, kun taas Natsi-Saksa oli nuori ja historian kulkua kiihdyttävä valtio. Sodan edetessä hän kuitenkin käänsi asetelman: omaa loppuaan pidättävä katekhon oli Natsi-Saksa, jonka tuhoa Yhdysvallat ja Iso-Britannia tavoittelivat. 2010-luvun geopoliittisesta tilanteesta on mahdollista löytää sekä negatiivisesti historiaa rajoittavia valtioita että positiivisesti loppua pidättäviä valtioita, poliittisesta perspektiivistä riippuen. Siksi esimerkiksi Yhdysvallat ja Venäjä voivat molemmat olla katekhonisia valtioita, jotka joko pidättävät tai kiihdyttävät historian kulkua argumentoijan poliittisten tarkoituksien mukaan.

Joka tapauksessa katekhoniseen ideologiaan kuuluu olennaisesti elämän dikotominen olemus, jossa valtiot elävät vastavoimaisessa vuorovaikutussuhteessa (Hell 2009, 296 < Schmitt 1939, 298; Schmidt 2014, 193–194). Poliittisen teologian mukaan jokaisella valtiolla (*Reich*) on oma vastavaltionsa, vaikutusalueensa (*Grossraum*) ja valtiolle ominainen kansansa (*Volk*) (Hell 2009, 296). Näiden tekijöiden ollessa tasapainossa maailma pysyy aidossa järjestyksen tilassa (*nomos*).

¹⁰ Teoksessa *Land und Meer: Eine weltgeschichtliche Betrachtung* (Schmitt 1942b) katekhonin merkitys muuttuu negatiivisesti rajoittavasta voimasta positiivisesti pidättäväksi. Tällöin Schmitt liittyy myös katekhonin olennaiseksi osaksi valtakausien ikuista jatkumoa – valtakuntien nousun ja tuhon sykliä. (Hell 2009, 285.)

Poliittinen teologia perustuu sykliseen aikakäsitykseen, jossa historia on jaettu pitkiin ”maailmanjaksoihin” (*irdische Interims*). Maailmanjaksojen aikana katekhon toimii aktiivisesti valmistautumalla lopun aikoihin. Nämä jaksot on edelleen jaettu pienempiin ”väliaikoihin” (*Zwischen-Zeiten*), joilla tarkoitetaan tietyn suurvallan alun ja lopun välistä aikaa. (Hell 2009, 288; 290 < Schmitt 1996, 59.) Jokaisen jakson välillä vallitsee poikkeustila, jolloin katekhonin suvereeni palauttaa järjestyksen. Poikkeustila rinnastetaan antikristukseen, jonka messiaaninen katekhon voittaa.

Schmittille koko kristinuskon historia ja tulevaisuus oli yhtä suurta maailmanjaksoa, joka alkoi Jeesuksen syntymästä ja päättyi Jeesuksen toiseen tulemiseen lopun aikoina. (Arvidsson et al. 2015, 216 < Schmitt 2008, 86; Hell 2009, 287–288.) Kristillinen kulttuuri on poliittisessa teologiassa kaikkien eurooppalaisten valtakuntien sisäisen järjestyksen ja olemuksen perusta. Katekhon on tämän järjestyksen ja ylimaallisen logiikan sekulaari ilmentymä, jota voidaan kuvailla luonnonlakiin verrattavissa olevana voimana. Schmittin katekhon on siis sekulaari poliittinen käsite, jonka juuret ovat teologiassa ja kristillisessä eskatologiassa. Schmitt ei verrannut katekhonia jumalaan, vaan hän uskoi valtakunnilla piilevän voiman itsessään olevan ylimaallista. Schmittille katekhon oli ikaikainen voima, joka ylläpiti valtakuntien aitoa järjestystä. Sen avulla hänen oli mahdollista asettaa kristillinen eskatologia osaksi suurempaa poliittista teologiaa. Tämän tulkinnan avulla Schmittin oli mahdollista uskoa katekhoniin uskomatta jumalaan. (Prozorov 2011, 491; Hell 2009, 287.)

5 Analyysi

Analyysin 13 aineistokokonaisuutta on jaettu neljään temaattiseen kokonaisuuteen, jotka jäsentävät analyysin kehitystä. Aineisto on järjestetty ajallisesti vanhimmasta uusimpaan, jotta retoriikan kehitystä on mahdollista seurata. Näin myös sitaattien merkitysyhteydet toisiinsa säilyvät mahdollisimman ehjinä. Samasta lähteestä löytyvän monologin rikkomisen pieniin sitaatteihin on ollut tarpeellista analyysiä varten, ja näiden sitaattien ”ripotteleminen” eri kohtiin analyysilukua rikkoisi aineiston narratiivista eheyttä, mikä vähentäisi tutkimuksen argumentatiivista tehokkuutta. Jokaisesta kokonaisuudesta on analysoitu vain ne sitaatit, joissa esiintyy jokin katekhoniseksi määritellyistä meemeistä (ks. alaluku 3.2.3). Analyysissa viitataan tekstinsisäisesti muihin aineistositaatteihin anakronisesti, minkä tarkoituksena on

todentaa meemien toistuvuutta aineistossa, tukea analyysin johtopäätöksiä sekä antaa lukijalle parempi kuva aineistokokonaisuudesta. Kaikki sitaatit ovat Vladimir Putinin puheista.¹¹

Määrittelemäni metodologian avulla olen ensin luonut teknisen raaka-analyysin (ks. liite 1), jonka avulla olen tehnyt varsinaisen analyysin. Liitteen avulla on mahdollista tarkastella sitaatteja ja niiden merkitysyhteyksiä yksityiskohtaisemmin. Lopuksi olen laatinut pienen määrällisen analyysin (ks. liite 2) tukeakseni tutkimuksen tuloksen yhteenvetoa.

5.1 Hengellinen perintö yhdistää venäläisiä yli valtioiden rajojen

1 – Visit to Russia Today television channel (Kreml.ru 2013a)

To date, we don't have any significant ideological differences. But we do have fundamental cultural differences. Individualism lies at the core of the American identity while Russia has been a country of collectivism. (1a.)

Sitaatissa 1a oikeaoppinen yhtenäisyys toiseuttaa venäläisiä amerikkalaisista. Putin sanoo amerikkalaisen maailmankatsomuksen perustuvan individualismiin, ja asettaa sen vastakohtaksi venäläisen kollektivistisen maailmankatsomuksen. Yhtenäisyyden oikeaoppinen luonne käy ilmi seuraavasta sitaatista, jossa länsimaista yksilökeskeistä ja maallista maailmankatsomusta epäsuorasti kritisoidaan (1b).

One student of Pushkin legacy has formulated this difference very aptly. Take Scarlett O'Hara from 'Gone with the Wind' for instance. She says 'I'll never be hungry again'. This is the most important thing for her. Russians have different, far loftier ambitions, more of a spiritual kind, it's more about your relationship with God. We have different visions of life. That's why it is very difficult to understand each other but it is still possible. (1b.)

Sitaatissa 1b hengellisesti erityinen kansa toiseuttaa venäläisiä amerikkalaisista. Yhtenäinen ja hengellisesti erityinen kansa on katekhoninen Volk, jolla on suora suhde erityisen valtakunnan eli Reichin olemukseen (Hell 2009, 294–295 < Schmitt 1939, 304). Vain oikea Volk voi muodostaa aidon Reichin, jossa individualistiset arvot on uhrattu kansan yhtenäisyyden ja järjestyksen edistämiseksi (Imbsweiler 2016, 33). Putin täsmentää kulttuurien eroa vertauksella, jossa individualistinen tavoite on olla kylläinen, mutta venäläisen kollektivismin mukainen tavoite on jotain paljon syvällisempää, hengellistä ja kauaskantoisempaa. Suhde

¹¹ Sitaattien väliltä poistettu teksti on merkitty sitaatin alkuun kolmella pisteellä hakasulkeissa [...]. Muissa paikoissa kuin sitaatin alussa esiintyvät hakasulkeet ovat osa aineistoa, sillä valmiiksi litteroidussa tekstissä Kremlin sivuilla esiintyy jo itsessään hakasulkeita.

jumalaan on Putinin mukaan tärkeässä asemassa venäläisten elämänskatsomuksessa. Vaikka asiaa ei suoraan sanota, voidaan tämän erityisen tehtävän olettaa tarkoittavan Venäjän myyttistä asemaa kolmantena Rooman valtakuntana, jolla on velvollisuus suojella kristittyä sivilisaatiota (ks. alaluku 4.1).

The US is a democratic state, there's no doubt about that, and it has originally developed as a democratic state. When the first settlers set their foot on this continent, life forced them to forge a relationship and maintain a dialogue with each other to survive. That's why America was initially conceived as a fundamental democracy. With that in mind, we should not forget that America's development began with a large-scale ethnic cleansing, unprecedented in human history. I wouldn't like to delve so deeply into it, but you are forcing me to do it.

When Europeans arrived in America, that was the first thing they did. And you have to be honest about it. There are not so many stories like that in human history. Take the destruction of Carthage by the Roman Empire. The legend has it that Romans plowed over and sowed the city with salt so that nothing will ever grow there. Europeans didn't use the salt because they used the land for agriculture but they wiped out the indigenous population. Then there was slavery, and that's something that is deeply ingrained in America. In his memoirs, US Secretary of State Colin Powell revealed how hard it was for him as a black man to grow his way up, how hard it was to live with other people staring at you. It means this mentality has taken root in the hearts and minds of the people, and is likely to be still there. (1c.)

Sitaatissa 1c muuttuva järjestys ja historiallinen perintö toiseuttavat Yhdysvaltoja Venäjästä. Putin kertoo Yhdysvaltojen perustamisesta ja Amerikan mantereen kolonisaatiosta. Yhdysvaltojen kerrotaan kehittyneen alun perin demokraattiseksi valtakunnaksi olosuhteiden pakosta, ja tästä huolimatta se on syylistynyt alkuperäisväestön joukkosurmiin. Demokraattinen järjestelmä ei siis ole tae rauhalliselle yhteisölle, vaan Yhdysvaltojen olemassaolon edellytys on ollut tuhon kautta saavutettu kukoistus. Venäjän valtakunnan alku tätä vastoin on Putinin mukaan ollut hidaskäynninen ja luonnollinen prosessi (2m). Kertomalla demokraattisen valtiomuodon syntyneen olosuhteiden pakosta, antaa Putin ymmärtää eri valtioilla olevan synnynnäinen tarve erilaisille valtiomuodoille: jotkin valtiot tarvitsevat demokratiaa, toiset autoritaarisuutta.

Analogia kolonisaation ja Karthagon raunioiden välillä viittaa selkeästi ajatukseen Euroopan koloniaalisista valloista¹² silloisena Roomana, joka levitti omaa valtakuntaansa ja vaikutuspiiriänsä.¹³ Tämä sopii hyvin teemaan valtakuntien perinnöllisestä syklisestä sekä

¹² Schmitt ihanoi uuden ajan alun Espanja-Portugalin valtakuntaa, joka oli hänen mielestään nuori, historian kulkua kiihdyttävä valtakunta kuten Natsi-Saksa. Hänen mukaansa Espanja-Portugalin valtakunta piti yllä Euroopan yhteistä sivilisaatiota ja järjestystä. (Hell 2009, 303 < Schmitt 1942, 221.) Putinin kertoessa Euroopan koloniaalisista valloista on tämä taustatieto hyvä tiedostaa.

¹³ Kolmas puunilaissota oli aikansa merkittävimpiä sotia, jossa Rooman valtakunta nöyryytti pitkäaikaista vastustajaansa ja tuhosi koko kaupunkivaltion (viljelymaan suolaus ei ole totta). Osa Rooman eliitistä oli jo

valtakuntien synnystä, jossa ”tyhjään tilaan” luodaan aito järjestys. Uuden ajan alun valtakunnat noudattivat siis samoja perimmäisiä poliittisteologisia sääntöjä, kuin antiikin ajan alun valtakunnatkin. Rinnastus luo mielikuvan ikuisesta valtakunnan olemuksesta, joka on periytynyt antiikista tähän päivään asti.

Sitaatissa on kyse valtakunnan alun ja lopun logiikan analysoinnista, jossa Yhdysvaltojen olemassaoloa perustellaan kolonialismin aikana tehdyillä raakuuksilla. Kertomalla eurooppalaisten valtojen tekemistä hirmuteoista, haluaa Putin tuoda esiin lännen historiallis-kulttuurisen perinnön ja muistuttaa, että valtakunnat ovat aina vallanneet alueita väkivalloin.

Now take the Soviet Union. We know a lot about Stalin now. We know him as a dictator and a tyrant. But still I don't think that in the spring of 1945 Stalin would have used a nuclear bomb against Germany, if he had had one. He could have done it in 1941 or 1942 when it was a matter of life or death. But I really doubt that he would have done it in 1945 when the enemy had almost given up and had absolutely no chance to reverse the trend. I don't think he would. Now look at the US. They dropped the bomb on Japan, a country that was a non-nuclear state and was very close to defeat. (1d.)

Sitaatissa 1d uhkaava poikkeustila oikeuttaa ydinaseen käytön ja vääräoppinen poikkeustila toiseuttaa Yhdysvaltoja Venäjästä. Putin kertoo Yhdysvaltojen ydinaseiskuista Japaniin toisen maailmansodan lopussa, jolloin teemana on valtakuntaa uhkaava loppu ja Japanin keisarillisen järjestyksen muuttuminen Yhdysvaltojen vaikutusalueen alaiseksi. Samalla Yhdysvaltojen päätös käyttää ydinasetta asetetaan kyseenalaiseksi, sillä Putinin mukaan ydinaseiskuihin ei ollut todellista tarvetta. On huomionarvoista, että niin tässä kuin sitaatissa 1c negaation kautta on syntynyt uutta järjestystä: kolonialismi johti eurooppalaisen ”sivistyksen” leviämiseen ja lopulta Yhdysvaltojen perustamiseen, kun taas ydinaseiskut päättivät toisen maailmansodan. Katekhon-ideologian perustavana ajatuksena on väkivallan kautta saavutettava järjestys ja sen ylläpito (Arvidsson et al. 2015, 218).

[...] Any state pursues its national interests, and the US is no exception. What's unique here is that the collapse of the Soviet Union left America as the world's single leader. But there was a catch associated with it in that it began to view itself as an empire. But an empire is not only about foreign policy, it's also about domestic policies. An empire cannot afford to display weakness, and any attempt to strike an agreement on equitable terms is often seen domestically as weakness. But the leadership cannot afford to display weakness due to domestic policy considerations. I think that the current administration realises that it cannot solve the world's major issues on its own. But first, they still want to do it, and second, they can only take steps that are fit for an empire. (1e.)

vuosikymmeniä ollut Karthagon tuhoamisen kannalla, sillä sen sanottiin olevan suuri uhka Roomalle. Putinin viittaus on ymmärrettävä tässä historiallisessa kontekstissa.

Sitaatissa 1e vääräoppinen järjestys toiseuttaa Yhdysvaltoja Venäjästä. Putin kutsuu Yhdysvaltoja toistuvasti keisarikunnaksi, joka on oman sisäpolitiikkansa vanki. Katekhoninen ideologia on aina liittynyt oleellisesti keisarikuntiin, joiden suvereeni valta valmistautuu kohtaamaan tulevan loppunsa (Hell 2009, 284). Sitaattia analysoidessa on tärkeää huomioida katekhonisuuden muutos negatiivisesti rajoittavasta voimasta positiivisesti hillitseväksi (ks. alaluku 4.2.3). Sitaatissa Yhdysvallat on negatiivisesti rajoittavan katekhonisen lain alainen, eikä kykene ratkomaan maailmaa riivaavia ongelmia omien ongelmiensa vuoksi.¹⁴ Yhdysvallat on Putinin mielestä vanha ja tuhoutuva poliittis-maantieteellinen kokonaisuus, jonka suurvalta-asema siirtyy positiivisesti hillitsevälle katekhonille, eli Venäjälle.

2 – Meeting of the Valdai International Discussion Club (Kreml.ru 2013b)

I hope that the place for your discussions, for our meetings is well chosen and that the timing is good. We are in the centre of Russia – not a geographical centre, but a spiritual one. [Novgorod Region] is a cradle of Russian statehood. Our outstanding historians believe and have analysed how the elements of Russian statehood came together right here. This is in the light of the fact that two great rivers – the Volkhov and Neva – acted as natural means of communication, providing a natural linkage at the time. And it was here that Russian statehood gradually began to emerge. (2a.)

Sitaatissa 2a hengellisesti erityinen valtakunta ja hengellinen järjestys yhdistävät Novgorodin aluetta ja Venäjää. Novgorod symboloi tässä nuoren valtakunnan hengellisen kasvun alkupistettä. Novgorodia voidaan kutsua Schmittin sanoin ”aidoksi tilaksi”, jossa maantiede ja hengellisyys kohtaavat luodakseen aidon tilan. Sitaatissa voidaan myös huomata uuden järjestyksen alku, eli Venäjän valtion kehittyminen.

[...] For us (and I am talking about Russians and Russia), questions about who we are and who we want to be are increasingly prominent in our society. We have left behind Soviet ideology, and there will be no return. Proponents of fundamental conservatism who idealise pre-1917 Russia seem to be similarly far from reality, as are supporters of an extreme, western-style liberalism. (2b.)

Sitaatissa 2b vääräoppinen järjestys toiseuttaa Venäjän hallinnollista mallia muista. Putin argumentoi uudenlaisen venäläisen järjestyksen puolesta. Länsimainen liberalismi asetetaan kommunismin ja keisarillisen vallan rinnalle, jolla Putin luo mielikuvaa lännen kulttuuri-imperialismista.

It is evident that it is impossible to move forward without spiritual, cultural and national self-determination. Without this we will not be able to withstand internal and external challenges, nor we will succeed in global competitions. And today we see a new round of such

¹⁴ Schmitt kirjoitti Yhdysvaltojen kehittyneen vuoteen 1942 mennessä katekhoniseksi valtioksi, joka hidasti historian kulkua ja kehitystä (Hell 2009, 305 < Schmitt 1942a, 435–436).

competitions. Today their main focuses are economic-technological and ideological-informational. Military-political problems and general conditions are worsening. The world is becoming more rigid, and sometimes forgoes not merely international law, but also basic decency. (2c.)

Sitaatissa 2c uhkaava poikkeustila oikeuttaa hengellisesti erityisen valtakunnan rakentamisen. Hengellistä valtiollista päättäväisyyttä pidetään välttämättömänä valtion olemassaolon kannalta – etenkin tilanteessa, jossa maailmasta on tulossa yhä joustamattomampi ja vaikeampi paikka elää. Kansainvälisen lain ja perusmoraalin unohtuminen ovat merkkejä tästä maailmanlaajuisesta poikkeustilasta, johon Venäjän tulisi varautua hengellisellä, kulttuurisella ja kansallisella päättäväisyydellä. Mielenkiintoista on myös, että Putin mainitsee erikseen ideologis-informatiivisen kilpailun olevan yksi Venäjän haasteista. Suomessa ja läntisessä maailmassa Venäjän infovaikuttaminen otetaan vakavasti ja siitä on uutisoitu paljon (ks. Geers 2015, 87–94; Vainio (Turun Sanomat) 2015, 9; Kauhanen (Helsingin Sanomat) 2015, A14; Tervonen (Helsingin Sanomat) 2019). Venäjä kokee kyseisen uutisoinnin lännen infovaikuttamisena ja osana lännen kulttuuri-imperialismia, jota vastaan Venäjä puolustautuu.

[Every country] has to have military, technological and economic strength, but nevertheless the main thing that will determine success is the quality of citizens, the quality of society: their intellectual, spiritual and moral strength. After all, in the end economic growth, prosperity and geopolitical influence are all derived from societal conditions. They depend on whether the citizens of a given country consider themselves a nation, to what extent they identify with their own history, values and traditions, and whether they are united by common goals and responsibilities. In this sense, the question of finding and strengthening national identity really is fundamental for Russia. (2d.)

Sitaatissa 2d hengellisesti erityinen kansa ja valtakunta, sekä hengellinen yhtenäisyys oikeuttavat kansallisen identiteetin rakentamisen. Putin kertoo kansalaisten laadun olevan tärkein asia yhteiskunnan vahvuuden kannalta. Valtion älyllinen, henkinen ja moraalinen vahvuus riippuu hänen mukaansa kansan yhtenäisyydestä. Valtio on vahva, jos sen kansa voi samaistaa itsensä omaan valtioonsa, ja jos sen kansalaiset jakavat keskenään yhteisiä valtiollisia tavoitteita. Sitaatissa kansan vahvuus on osa katekhonista suojelevaa ominaisuutta.

Meanwhile, today Russia's national identity is experiencing not only objective pressures stemming from globalisation, but also the consequences of the national catastrophes of the twentieth century, when we experienced the collapse of our state two different times. The result was a devastating blow to our nation's cultural and spiritual codes; we were faced with the disruption of traditions and the consonance of history, with the demoralisation of society, with a deficit of trust and responsibility. These are the root causes of many pressing problems we face. After all, the question of responsibility for oneself, before society and the law, is something fundamental for both legal and everyday life. (2e.)

Sitaatissa 2e hengellinen poikkeustila oikeuttaa kansallisen identiteetin rakentamisen. Putin mainitsee Venäjän identiteettiä uhkaavien ongelmien johtuvan globalisaation lisäksi myös keisarillisen Venäjän ja Neuvostoliiton romahduksista, sillä niiden aiheuttamat vahingot Venäjän kulttuuriseen ja hengelliseen koodiin vaikuttavat ihmisten elämään edelleen. Tästä sitaatista voimme päätellä, mitä maailmanlaajuinen poikkeustila (6c) Putinin mielestä Venäjän kohdalla tarkoittaa. Hänelle poikkeustila on sekä hengellisen ja kulttuurisen perinteen katoaminen että moninapaisen maailmanjärjestyksen muuttuminen Yhdysvaltojen johtamaksi yksinapaiseksi maailmaksi (4f). Tämän poikkeustilan muutos uudeksi normaaliksi on asia, jota vastaan Putin argumentoi puolustamalla perinteitä. Jos poikkeustilan annetaan jatkua, on seurauksena yhä enemmän häiriöitä historian yhdenmukaisuudessa (*consonance of history*), sekä koko yhteiskunnan moraalisen kyvyn katoaminen. Maininta historian yhdenmukaisuudesta on mielenkiintoinen, sillä se luo mielikuvan yhdestä oikeasta historiasta, jonka tulisi kulkea tiettyyn oikeaan suuntaan. Tähän ajatukseen liittyy kohtalon teema, johon Putin viittaa useasti puhumalla venäläisten hengellisestä tehtävästä (1b ja 5j). Venäjän kohtalona ja venäläisten tehtävänä voidaan pitää kolmannen Rooman myytin mukaista velvollisuutta suojella kristinuskoa (1b).

[...] Practice has shown that a new national idea does not simply appear, nor does it develop according to market rules. A spontaneously constructed state and society does not work, and neither does mechanically copying other countries' experiences. Such primitive borrowing and attempts to civilize Russia from abroad were not accepted by an absolute majority of our people. This is because the desire for independence and sovereignty in spiritual, ideological and foreign policy spheres is an integral part of our national character. Incidentally, such approaches have often failed in other nations too. The time when ready-made lifestyle models could be installed in foreign states like computer programmes has passed. (2f.)

Sitaatissa 2f oikeaoppinen ja hengellisesti erityinen valtakunta oikeuttaa identiteetin rakentamisen. Putin mainitsee Venäjän hengellisen, ideologisen ja ulkopoliittisen itsenäisyyden olevan tärkeä osa Venäjän valtiollista luonnetta. Hänen mukaansa venäläiset tietävät itse parhaiten, minkälaiseen kansalliseen identiteettiin he samaistuvat, eikä ideaa voi vain kopioida muilta tai odottaa sen syntyvän itsestään. Oikeaoppinen valtakunta ja hengellisesti erityinen valtakunta on sellainen, jonka kansallinen identiteetti on luotu nämä asiat huomioon ottaen.

We also understand that identity and a national idea cannot be imposed from above, cannot be established on an ideological monopoly. Such a construction is very unstable and vulnerable; we know this from personal experience. It has no future in the modern world. We need historical creativity, a synthesis of the best national practices and ideas, an understanding of our cultural, spiritual and political traditions from different points of view, and to understand that [national identity] is not a rigid thing that will last forever, but rather a living organism.

Only then will our identity be based on a solid foundation, be directed towards the future and not the past. This is the main argument demonstrating that a development ideology must be discussed by people who hold different views, and have different opinions about how and what to do to solve given problems.

[...] This means that liberals have to learn to talk with representatives of the left-wing and, conversely, that nationalists must remember that Russia was formed specifically as a multi-ethnic and multi-confessional country from its very inception. Nationalists must remember that by calling into question our multi-ethnic character, and exploiting the issue of Russian, Tatar, Caucasian, Siberian or any other nationalism or separatism, means that we are starting to destroy our genetic code. In effect, we will begin to destroy ourselves. (2g.)

Sitaatissa 2g turvallinen erityinen valtakunta ja yhtenäisyys oikeuttavat identiteetin rakentamisen. Kansallinen identiteetti on Putinin mukaan elävä organismi, jonka tulee kehittyä luonnollisesti ajan mukana. Tämä lause oikeuttaa nykyisen identiteetin rakentamisen vanhoillisten arvojen varaan, joita jalostetaan valikoiden. Uusi identiteetti tulisi luoda valitsemalla parhaimmat ideat Venäjän historian kulttuurisista, hengellisistä ja poliittisista perinteistä, eikä vain matkia vanhoja malleja. Schmitt kirjoitti aikanaan hyvin saman tapaisesti väittämällä, että Kolmas Valtakunta tulisi olemaan identiteetiltään jotain aivan uutta, joka on tehty luovuudella eikä muista valtioista mallia ottamalla (Hell 2009, 295 < Schmitt 1939, 286; Schmitt 1940, 389). Tällä tavoin luotu kansallisidentiteetti on Putinin mukaan kestävä ja turvaa tulevaisuuden yhtenäisessä valtiossa. Identiteetti pitää kehittää tietoisesti niiden ajatusten varaan, jotka ovat venäläisille ominaisia, kuten korkea moraalii, yhteisöllisyys sekä kristinuskon perinteiset arvot (5a, 5g ja 5j).

Putin mainitsee myös, että venäläisten geneettinen koodi tuhoutuu, jos Venäjän eri kansat itsenäistyvät omiksi valtioikseen. Putinin mukaan juuri tämä geneettinen koodi on sen moraalisen ja hengellisen vahvuuden taustalla, joka luo vahvan kansan (5i). Schmitt kirjoitti, että kansan määrittelee rotu, syntyperä ja maaperä, eivätkä kaikki kansat ole kykeneväisiä luomaan oikeaa valtakuntaa eli Reichia. (Hell 2009, 294 < Schmitt 1939, 304). Schmittin mukaan saksalainen Reich oli etnisesti homogeeninen kokonaisuus, joka kuitenkin suojeli ja kunnioitti myös muita etnisiä ryhmiä. Tällä määritelmällä Schmitt erotti Natsi-Saksan valtakunnan imperialistisista Iso-Britannian ja Yhdysvaltojen valtakunnista, jotka pakottivat omaa kulttuuriaan ja taloudellista järjestelmäänsä siirtomaihinsa (Hell 2009, 295 < Schmitt 1939, 297). Samalla tavoin Putin muistuttaa, että Venäjän tulee kunnioittaa multietnistä olemustaan, mutta samalla muistaa venäläisten erityisyys: venäläisillä on yhteinen geneettinen ja kulttuurinen koodi, jonka ansiosta he pystyvät muodostamaan erityisen valtakunnan.

[...] Another serious challenge to Russia's identity is linked to events taking place in the world. Here there are both foreign policy and moral aspects. We can see how many of the Euro-Atlantic countries are actually rejecting their roots, including the Christian values that constitute the basis of Western civilisation. They are denying moral principles and all traditional identities: national, cultural, religious and even sexual. They are implementing policies that equate large families with same-sex partnerships, belief in God with the belief in Satan. (2h.)

Sitaatissa 2h uhkaava ja maallinen valtakunta toiseuttaa Venäjää lännestä ja oikeuttaa kansallisen identiteetin rakentamisen. Putin kertoo lännen olevan moraalisesti rappeutunut, sillä he ovat hylänneet omat juurensa. Tällä Putin viittaa asioihin, jotka rakentavat ihmisen kulttuurisen identiteetin. Tietyllä tapaa Putinin mukaan länsi on nyt aiheuttamassa itselleen saman, mitä Neuvostoliiton hajoaminen teki Venäjälle: arvotyhjiön. Tällaiset arvotyhjiöt johtavat Putinin mukaan esimerkiksi siihen, että samaa sukupuolta olevat parit voivat muodostaa virallisesti perheen, ja että saatanaan uskominen on yhtä sallittua kuin usko jumalaan. Tämän vuoksi kestävän kansallisen identiteetin rakentaminen on Venäjälle tärkeä haaste, sillä sen tulisi suojella venäläisiä maallista länttä vastaan. Sitaatin mukaan Venäjä pitää kristillisiä arvoja läntisen sivilisaation perustana, mutta länsi on ne jo hylännyt.

The excesses of political correctness have reached the point where people are seriously talking about registering political parties whose aim is to promote paedophilia. People in many European countries are embarrassed or afraid to talk about their religious affiliations. Holidays are abolished or even called something different; their essence is hidden away, as is their moral foundation. And people are aggressively trying to export this model all over the world. I am convinced that this opens a direct path to degradation and primitivism, resulting in a profound demographic and moral crisis. (2i.)

Sitaatissa 2i maallinen ja uhkaava poikkeustila toiseuttaa Venäjää poliittisesta korrektiudesta ja oikeuttaa suojelun sitä vastaan. Putin kertoo länsimaisen hengellisen rappeuman johtavan alennustilaan ja lopulta moraaliseen kriisiin, eli poikkeustilaan. Tästä syntyy mielikuva läntisestä yhteisestä ateistisesta rintamasta, joka levittää maallista ideologiaansa tietoisesti ympäri maailman. Liiallinen poliittinen korrektius saa ihmiset Putinin mukaan jopa häpeämään omaa uskoaan. Tällainen puhe herättää paljon tunteita entisissä Neuvostoliiton valtioissa, joiden asukkaat ovat ennen joutuneet harjoittamaan omaa uskoaan salassa Neuvostoliiton valtionideologian vuoksi.

What else but the loss of the ability to self-reproduce could act as the greatest testimony of the moral crisis facing a human society? Today almost all developed nations are no longer able to reproduce themselves, even with the help of migration. Without the values embedded in Christianity and other world religions, without the standards of morality that have taken shape over millennia, people will inevitably lose their human dignity. We consider it natural and right to defend these values. One must respect every minority's right to be different, but the rights of the majority must not be put into question. (2j.)

Sitaatissa 2j maallinen poikkeustila ja hengellinen yhtenäisyys oikeuttavat perinteisten arvojen puolustamisen. Kristillisen maailman arvojen puolustaminen on Putinin mukaan luonnollista, sillä ilman niitä kansan inhimillinen arvo katoaa. Vuosituhannen aikana kehittyneet moraaliset normit ovat venäläisen hengellisen yhtenäisyyden perusta, jota uhkaa nyt maallinen poikkeustila. Konkreettiseksi esimerkiksi tästä poikkeustilasta mainitaan syntyvyyden laskeminen kehittyneissä maissa. Lännen kulttuuri-imperialismin hengellisten vaurioiden lisäksi venäläistä kansaa uhkaa siis sukupuutto, jos perinteisiä arvoja ei nyt puolusteta. Jatkuva läntisen uhkakuvan ylläpito ja viittaukset venäläisen kansan lopun ajoista ovat hyvin katekhonista retoriikkaa, sillä katekhoninen suvereeni hallitsija suojelee valtiotaan aktiivisesti maailmanlopulta. Uhkakuvien avulla Putin oikeuttaa omaa ulko- ja sisäpoliittista linjaansa.

At the same time we see attempts to somehow revive a standardised model of a unipolar world and to blur the institutions of international law and national sovereignty. Such a unipolar, standardised world does not require sovereign states; it requires vassals. In a historical sense this amounts to a rejection of one's own identity, of the God-given diversity of the world. (2k.)

Sitaatissa 2k vääräoppinen ja maallinen suuri tila toiseuttaa valtioiden suvereniteettia maailmasta. Jumalan luoma monimuotoisuus planeetalla pätee myös geopolitiikkaan, minkä vuoksi yksinapaisessa maailmassa riippumattomat ja itsenäiset valtiot taantuvat pelkiksi vasallivaltioiksi. Katekhonisen ideologian mukaisesti jokaisella suurvallalla on heille kuuluva vaikutusalueensa eli ”Grossraum”. Maailman harmoninen tasapaino on riippuvainen siitä, kuinka suurvallat vaikuttavat näillä alueilla sijaitseviin maihin. Yhdysvallat eivät Putinin mukaan kunnioita tätä tasapainoa, vaan levittävät omaa maallista keisarikuntaansa (1e) samalla kun muiden valtioiden hengelliset identiteetit katoavat sen tieltä.

[...] This is our conceptual outlook, and it follows from our own historical destiny and Russia's role in global politics. Our present position has deep historical roots. Russia itself has evolved on the basis of diversity, harmony and balance, and brings such a balance to the international stage. (2l.)

Sitaatissa 2l historiallisesti erityinen valtakunta oikeuttaa Venäjän politiikan. Venäjän oma historiallinen kohtalo on johtanut Venäjän nykyiseen ulkopoliittiseen tilanteeseen, jolloin nykyisessä puolustavassa asemassa toimiminen on oikeutettua. Kansainvälistä poliittista linjaa ei siksi tarvitse muuttaa. Tämä sitaatti toistaa saman viittauksen kohtaloon, joka ilmeni aiemmin samassa puheessa (2e). Venäjä on kehittynyt ja tulee kehittymään edelleen kuin elävä organismi (2g) ja tuo nyt omalla kehityksellään tasapainoa kansainväliseen politiikkaan. Historiallisen valtakunnan politiikka tuo siis harmonisen tasapainon takaisin katekhoniseen

valtioiden konstellaatioon, joka on ollut Yhdysvaltojen suurvalta-aseman vuoksi vääristynyt (4f).

[...] Along with this the different cultures in Russia have the unique experience of mutual influence, mutual enrichment and mutual respect. This multiculturalism and multi-ethnicity lives in our historical consciousness, in our spirit and in our historical makeup. Our state was built in the course of a millennium on this organic model.

Russia – as philosopher Konstantin Leontyev vividly put it – has always evolved in "blossoming complexity" as a state-civilisation, reinforced by the Russian people, Russian language, Russian culture, Russian Orthodox Church and the country's other traditional religions. It is precisely the state-civilisation model that has shaped our state polity. It has always sought to flexibly accommodate the ethnic and religious specificity of particular territories, ensuring diversity in unity. (2m.)

Sitaatissa 2m hengellinen perintö sekä historiallisesti erityinen valtakunta yhdistävät Venäjää. Putin puhuu Venäjästä jälleen tuhatvuotisena orgaanisena kokonaisuutena ja mainitsee kansan yhteisen historiallisen tajunnan, jonka mukaisesti Venäjän valtio on kehittynyt. Putinin mukaan Venäjä on ollut aina yksi ja sama kokonaisuus, vaikka sukupolvet, hallitsijat ja valtion muoto ovatkin tuhannen vuoden aikana vaihtuneet useaan kertaan. Tämä retoriikka saa aikaan ajatuksen Venäjästä sivilisaatiovaltiona kansallisvaltion sijaan. Useat viittaukset läntiseen sivilisaatioon vahvistavat käsitystä siitä, että Putin haluaa maailman näkevän Venäjän ikuisena "sivilisaatiovaltiona", joka on puolustanut omaa olemassaoloaan läntisen sivilisaation vieressä tuhansia vuosia. Sivilisaatiollisena kokonaisuutena Venäjällä on paremmat edellytykset vaikuttaa maihin, joissa on historiallisesti suuri venäläisvähemmistö. Katekhonin viitekehukseen asetettuna Venäjän organismin olemassaolo on odotuksen tilaa, jonka poikkeustilat ovat keskeyttäneet monta kertaa. Näiden poikkeustilojen jälkeen Venäjä on kehittynyt ja oppinut historiastaan. Katekhoniseen ideologiaan kuuluu ajatus konfliktin väistämättömyydestä politiikassa, ja ajatus väkivaltaisten vallankumousten avulla kehittyvästä valtiosta sopii siihen hyvin.

[...] I would like to touch on another topic. The 21st century promises to become the century of major changes, the era of the formation of major geopolitical zones, as well as financial and economic, cultural, civilisational, and military and political areas. That is why integrating with our neighbours is our absolute priority. The future Eurasian Economic Union, which we have declared and which we have discussed extensively as of late, is not just a collection of mutually beneficial agreements. The Eurasian Union is a project for maintaining the identity of nations in the historical Eurasian space in a new century and in a new world. Eurasian integration is a chance for the entire post-Soviet space to become an independent centre for global development, rather than remaining on the outskirts of Europe and Asia. (2n.)

Sitaatissa 2n historiallinen ja pysyvä suuri tila yhdistää Venäjää ja entisiä Neuvostoliiton valtioita. Euraasian unioni on Schmittin poliittisen teologian mukainen malliesimerkki Grossraumista. Tämä suuri tila on Putinin mukaan hyvin tärkeä tekijä valtioiden identiteetin säilyttäjänä tulevaisuuden uudessa maailmassa. Putin mainitsee unionin antavan entisen Neuvostoliiton valtioille mahdollisuuden kehittyä, samalla kun Venäjä huolehtii niiden historiallisesta identiteetistä ja olemuksesta. Putinin Grossraum pitää näin entisiä Neuvostoliiton valtioita yhdessä Venäjän vaikutuspiirissä. Identiteetin suojeluun vaaditaan aina jokin uhkaava tekijä, jonka voidaan tässä kontekstissa olettaa olevan puheessa aiemmin mainittu perinteisten arvojen hylkääminen (2h).

[...] Regarding Ukraine. Ukraine, without a doubt, is an independent state. That is how history has unfolded. But let's not forget that today's Russian statehood has roots in the Dnieper; as we say, we have a common Dnieper baptism. Kievan Rus started out as the foundation of the enormous future Russian state. We have common traditions, a common mentality, a common history and a common culture. We have very similar languages. In that respect, I want to repeat again, we are one people.

Of course, the Ukrainian people, the Ukrainian culture and the Ukrainian language have wonderful features that make up the identity of the Ukrainian nation. And we not only respect it, but moreover, I, for one, really love it, I like all of it. It is part of our greater Russian, or Russian-Ukrainian, world. But history has unfolded in such a way that today, this territory is an independent state, and we respect that. (2o.)

Sitaatissa 2o historiallinen suuri tila, pysyvä yhtenäisyys ja historiallisesti erityinen kansa yhdistävät Ukrainaa ja Venäjää. Ukrainan ja Venäjän valtioilla on Putinin mukaan yhteinen alkuperä Kiovan Venäjässä, johon hän viittaa myös kertomalla ”yhteisestä Dnepr-joen kastekappelista” (*common Dnieper baptism*). Putin toistaa myös jälleen väitteensä siitä, että ukrainalaiset ja venäläiset ovat samaa kansaa. Ukraina on osa Venäjän suurta tilaa, ja ukrainalaiset ovat aina olleet osa samaa erityistä kansaa venäläisten kanssa (5i). Vaikka samalta maantieteelliseltä alueelta lähtöisin oleva kansa on jakautunut kahtia eri valtioihin, kuuluu se joka tapauksessa Putinin mukaan osaksi venäläistä maailmaa.

Venäläinen maailma on historioitsija Yuri Afanasyevin (1934–2015) vuonna 1991 luoma termi, jolla hän tarkoitti Baltian maiden olevan erottamattomasti osa suurempaa venäläistä tilaa (Luukkanen 2015, 2). Venäläinen maailma konkretisoitui vuonna 2007 Putinin perustamana organisaationa, jonka tehtävänä on tuoda esiin venäläisiä arvoja länsimaisen kulttuurin rinnalle. Hankkeella on Venäjän ortodoksisen kirkon tuki ja sitä voidaankin pitää yhtenä ideologisena vastauksena lännen ”kulttuuri-imperialismille”.

[...] But this is not a project. This is destiny. It is our destiny. It is our Fatherland, our nation. We must develop it and we will do this for ourselves and future generations. I feel that Russia has a great, powerful future, and that this is a very promising nation. (2p.)

Sitaatissa 2p hengellisesti erityinen valtakunta yhdistää Venäjää. Tässä Putin viittaa kolmannen kerran saman puheen aikana kohtaloon Venäjästä puhuessaan (2e ja 2l). Putin kietoo menneisyyden osaksi nykyhetkeä ja luo yhteisöllisyyttä jokaisen venäläisen välille toistamalla Venäjän globaalien aseman olevan vuonna 2013 kohtalon sanelema asia. Sitaatilla Putin jatkaa retoriikkaansa orgaanisesti kehittyvästä tuhatvuotisesta valtakunnasta, joka on lukuisten vaikeuksien kautta päätynyt juuri tähän pisteeseen historiassa (2m).

[...] We have passed a law that forbids propaganda to minors. But I will tell you again: there is a serious population problem in your nation, in all European nations and in Russia – a demographic problem. The birth rates are low, the Europeans are dying out; do you understand that or not? Same-sex marriages do not produce children. Do you want to survive on account of immigrants? You don't like immigrants either, because society cannot take in such a large number of immigrants. Your choice is the same as in many other nations: recognising same-sex marriages, the right to adopt, and so on. But allow us to make our own choice, as we see fit for our own nation. (2q.)

Sitaatissa 2q uhkaava poikkeustila oikeuttaa Venäjän lainsäädännön. Putin vastaa itävaltalaiselle professorille, että niin Itävallassa kuin Venäjälläkin on uhkana sama asia: eurooppalaisten sukupuutto. Syntyvyys on laskenut niin alhaiselle tasolle, että Venäjä on nähnyt tarpeelliseksi säätää lain, joka kieltää alaikäisille kohdistetun ”homopropagandan” levittämisen. Tätä perustellaan sillä, että samaa sukupuolta olevat parit eivät voi saada lapsia.

Putin on maininnut samassa puheessaan venäläisen geneettisen koodin olevan suojelemisen arvoinen (2g), sekä kertoo myöhemmin vuoden 2014 Valdain puheessaan geneettisen koodin erityisyydestä (5i). Voidaan siis olettaa Putinin olevan aidosti huolestunut geneettisen perimän katoamisesta, jos venäläiset eivät synnytä tarpeeksi lapsia. Tätä perimää tulee katekhonisessa ideologiassa suojella varsinkin, koska se on sidoksissa erityisen kansan määritelmään. Vain erityinen kansa voi luoda Reichin. Tämä erityinen valtakunta taasen voi saada aikaan aidon järjestyksen eli nomoksen. Siksi venäläisten geneettisen koodin suojeleminen oikeuttaa infosodankäynnin länttä ja sen moraalista alennustilaa vastaan. Jos lännen annetaan levittää omaa liberaalia kulttuuriansa Venäjällä, laskee syntyvyys entisestään.

5.2 Venäjän hengellinen suuri tila oikeuttaa sen aseman suurvaltana

3 – News conference of Vladimir Putin (Kreml.ru 2013c)

Why did we make this decision to extend this loan and to reduce the gas price? Let me comment on that. You know, let me tell you absolutely seriously and without any irony that we often use the phrases “fraternal country” or “fraternal nation.”

Today we can see that Ukraine is experiencing serious economic, social and political problems. There are a number of reasons why this situation has arisen, but this is how the situation stands objectively. And if we really say that it is a fraternal nation and a fraternal country, then we should act the way close family members do and support the Ukrainian people in this difficult situation. (3a.)

Sitaatissa 3a historiallinen perintö yhdistää Ukrainaa ja Venäjää. Useat maininnat Ukrainan asemasta ”veljellisenä” valtiona viittaavat Kiovan Venäjän aikaiseen historiaan. Retoriikalla korostetaan ajatusta yhdestä ja samasta sivilisaatiovaltiosta, johon Ukraina ja Venäjä molemmat kuuluvat.

[...] Let's start with the second part of your question. What's important for me is not to criticise Western values but to protect Russians from certain quasi-values that are very hard for our people to accept.

The issue is not to criticise someone but to shield us from the rather aggressive behaviour of certain social groups, which, in my opinion, not just live the way they like, but also aggressively impose their views on other people and other countries. That is the only thing behind my position on certain issues that you alluded to.

As for our traditional values, I believe that we should pay more attention to them for a very simple reason.

A certain ideology dominated in the Soviet Union, and regardless of our feelings about it, it was based on some clear, in fact, quasi-religious, values. The Moral Code of the Builder of Communism, if you read it, is just a pathetic copy of the Bible: Thou shalt not kill, thou shalt not steal, thou shalt not covet thy neighbour's wife. The Code of the Builder of Communism has the same commandments, just that they are written in a simple language shortened drastically.

This code has passed on, it does not exist any more. A new generation of Russian citizens, young people don't even know what it is. But the only thing that can replace it is those traditional values that you mentioned. Society falls apart without these values. Clearly, we must come back to them, understand their importance and move forward on the basis of these values.

I want to reiterate something I said in the Address to the Federal Assembly: yes, this is a conservative approach, but let me remind you of Berdyaev's words that the point of conservatism is not that it obstructs movement forward and upward, but that it prevents the movement backward and downward. That, in my opinion, is a very good formula, and it is the formula that I propose. There's nothing unusual for us here. Russia is a country with a very

profound ancient culture, and if we want to feel strong and grow with confidence, we must draw on this culture and these traditions, and not just focus on the future. (3b.)

Sitaatissa 3b hengellinen suojelu ja pysyvä yhtenäisyys toiseuttavat länttä Venäjältä. Länsi on Putinin mukaan muuttumassa yhä maallisemmaksi ja sekulaarimmaksi. Tämän vuoksi on tärkeää suojella perinteistä venäläistä kulttuuria vääriä arvoilta, joita länsi hyökkäävästi levittää. Vain muinaisesta venäläisestä perinteestä inspiraationsa ottava kulttuuri voi luoda sellaisen arvopohjan, joka pitää Venäjän yhtenäisenä. Putin jopa sanoo suoraan, että ilman perinteisiä arvoja yhteiskunta hajoaa.

Sitaatti on hyvä esimerkki katekhonisesta ideologiasta, jossa valtiota suojaa ja pitää yhdessä abstrakti hengellinen voima. Putinin mukaan tämä konservatiivinen malli ei rajoita muutosta, vaan estää yhteiskunnan taantumisen. Lännen ”väärit arvot” (*quasi-values*) ovat tällöin merkki vanhojen valtioiden taantumisesta maallisuuteen ja merkitsevät lopun alkua.

4 – Address by President of the Russian Federation (kreml.ru 2014a)

Everything in Crimea speaks of our shared history and pride. This is the location of ancient Khersones, where Prince Vladimir was baptised. His spiritual feat of adopting Orthodoxy predetermined the overall basis of the culture, civilisation and human values that unite the peoples of Russia, Ukraine and Belarus. (4a.)

Sitaatissa 4a hengellinen perintö ja hengellinen eheys yhdistävät Krimin Venäjään. Krimillä sijaitseva Khersonesoksen rauniokaupunki symboloi Putinille niitä arvoja ja asioita, jotka yhdistävät Venäjän, Ukrainan ja Valko-Venäjän kansoja. Prinssi Vladimirin kastaminen kristinuskoon on merkitsevää, sillä sen vuoksi Venäjä on nykyisin ortodoksinen valtio. Ortodoksinen usko nostetaan etualalle ja sen sanotaan ennalta määritelleen venäläisen kulttuurin, sivilisaation ja ihmisarvot. Kyseessä on valtakunnan uudelleensyntymä, eli *imperial mimesis*: johtajan kastamisen jälkeen Kiovan Venäjä ei ollut enää pakanallinen kuningaskunta, vaan yksi kristillisistä valtakunnista muiden joukossa. Ilman kristinuskoa Kiovan Venäjä ei olisi voinut periä Roomalta asemaa kristinuskon suojelijana. Tämä historiallinen ja hengellinen perintö siirtyy Krimin mukana takaisin Venäjälle, joka takaa valtion hengellisen eheyden.

Khersonesos itsessään viittaa myös Rooman valtakuntaan, sillä se on ainoa osa Venäjää, joka on kuulunut aikanaan Rooman valtakunnalle ja Bysantin valtakunnalle. Tätä ennen kaupunki oli kreikkalainen siirtokunta. On huomionarvoista, että Khersonesos liittyy Venäjän suoraan antiikin korkeakulttuureihin ja on siksi erittäin merkittävä alue pehmeän voiman käytössä. Tämän muinaisen kaupungin tuominen esiin ensimmäisenä Krimin vallanvaihdosta

oikeuttavana tekijänä on mielenkiintoinen, sillä siinä tiivistyy eri valtakuntien valtakaudet sekä niiden katekhonisen välttämätön lopputulema: rauniot, joista alkaa uusi aika.

[...] In people's hearts and minds, Crimea has always been an inseparable part of Russia. This firm conviction is based on truth and justice and was passed from generation to generation, over time, under any circumstances, despite all the dramatic changes our country went through during the entire 20th century. (4b.)

Sitaatissa 4b oikeaoppinen perintö ja pysyvä yhtenäisyys yhdistävät Krimiä ja Venäjää. Sitaatin mukaisesti Krim on ollut erottamattomasti ja pysyvästi aina osa Venäjää, sillä eheä Venäjä on säilynyt ja periytynyt venäläisten mielissä ja sydämissä tähän päivään asti. Tämä eheys on pysyvää kansallisvaltioiden rajoista huolimatta. Krim on ollut osa Venäjän keisarikuntaa sekä Neuvostoliittoa, ja näiden valtakuntien perintö kuuluu oikeaoppisesti Venäjälle, Putin argumentoi.

[...] However, the people could not reconcile themselves to this outrageous historical injustice. All these years, citizens and many public figures came back to this issue, saying that Crimea is historically Russian land and Sevastopol is a Russian city. Yes, we all knew this in our hearts and minds, but we had to proceed from the existing reality and build our good-neighbourly relations with independent Ukraine on a new basis. Meanwhile, our relations with Ukraine, with the fraternal Ukrainian people have always been and will remain of foremost importance for us. (4c.)

Sitaatissa 4c hengellisesti erityinen valtakunta ja historiallinen perintö yhdistävät Krimiä ja Venäjää. Tässä yhteydessä hengellinen valtakunta tarkoittaa venäläisten kollektiivista muistoa eheästä Venäjästä, johon Krim kuuluu. Putin toistaa tämän muiston olevan edelleen kansan sydämissä ja mielissä, eikä sitä voi unohtaa. Putin kutsuu Ukrainan kansaa veljelliseksi kansaksi, jolla hän viittaa Kiovan Venäjään, josta nykyinen Venäjä on Putinin mukaan kehittynyt. Viittauksilla historialliseen perintöön ja valtakuntien perheeseen luodaan kuvaa venäläisistä ja ukrainalaisista yhtenä ja samana kansana. Tässä näkemyksessä ukrainalaiset ovat tärkeä osa Venäjän valtion identiteettiä. Veljellinen kansa -teema on politiikantutkija Petro Oleshchukin mukaan peräisin Neuvostoliiton ajoilta, jolloin tietoisesti levitettiin sanomaa kansojen välisestä työläisten rintamasta. Tällä pyrittiin nimenomaan luomaan ihmisten ajatuksiin mielikuva yhdestä yhtenäisestä kansasta (Euromaidanpress 2015).

[...] Time and time again attempts were made to deprive Russians of their historical memory, even of their language and to subject them to forced assimilation. Moreover, Russians, just as other citizens of Ukraine are suffering from the constant political and state crisis that has been rocking the country for over 20 years. (4d.)

Sitaatissa 4d vääräoppinen kansa toiseuttaa venäläisiä ukrainalaisista, ja uhkaava poikkeustila oikeuttaa Venäjän väliintulon Ukrainan kriisiin. Vääräoppisia ovat ne, jotka eivät jaa Venäjän kanssa samaa historiallista näkemystä tapahtumien kulusta. Vaikka ukrainalaiset ja venäläiset ovatkin Putinin mukaan yhtä ja samaa kansaa, on nykyinen Ukrainan poliittinen poikkeustila saanut osan ukrainalaisista uskomaan valheisiin. Tämän takia Krimissä asuvien venäläisten historiallista muistia ja oikeutta omaan kieleen on pyritty poistamaan Ukrainan viranomaisten toimesta, Putin kertoo. Tämä uhkaava poikkeustila oikeuttaa venäläisten suojelun.

Historiallinen muisti voidaan samaistaa Putinin vuonna 2013 mainitsemaan ”venäläisten yhteiseen hengelliseen tehtävään” (1b). Kyseessä on tarkkaa määritelmää pakeneva abstrakti käsite, joka yhdistää venäläiset ihmiset ja heidän omakseen tuntemansa valtion. Tämä yhteinen, kansallinen ja hengellinen muisto on tärkeä osa venäläisessä erityisyydessä. Erityinen kansa luo valtakunnasta aidon valtakunnan (Hell 2009, 294–295 < Schmitt 1939, 304).

[...] The new so-called authorities began by introducing a draft law to revise the language policy, which was a direct infringement on the rights of ethnic minorities. However, they were immediately ‘disciplined’ by the foreign sponsors of these so-called politicians. One has to admit that the mentors of these current authorities are smart and know well what such attempts to build a purely Ukrainian state may lead to. The draft law was set aside, but clearly reserved for the future. Hardly any mention is made of this attempt now, probably on the presumption that people have a short memory. Nevertheless, we can all clearly see the intentions of these ideological heirs of Bandera, Hitler’s accomplice during World War II. (4e.)

Sitaatissa 4e vääräoppinen perintö toiseuttaa Ukrainaa Venäjästä. Putin syyttää Ukrainan viranomaisia etnonationalismista, jota kansainvälinen maailma (*“foreign sponsors”*) ei hänen mukaansa halua tunnustaa. Syy tälle käytökselle on toisesta maailmansodasta periytynyt fasistinen ideologia, Putin selittää. Tässä sitaatissa valtakuntien perintö tuodaan esiin pienemmässä skaalassa kuin aiemmin. Lauseella luodaan mielikuvaa Natsi-Saksan ideologisen perinnön säilymisestä, vaikka valtiota itsessään ei enää olisikaan olemassa. Osa ukrainalaisista on ottanut tämän vääräoppisen perinnön omakseen, ja se käy nyt ilmi esimerkiksi etnisten vähemmistöjen syrjintänä, Putin mainitsee.

[...] Like a mirror, the situation in Ukraine reflects what is going on and what has been happening in the world over the past several decades. After the dissolution of bipolarity on the planet, we no longer have stability. Key international institutions are not getting any stronger; on the contrary, in many cases, they are sadly degrading. Our western partners, led by the United States of America, prefer not to be guided by international law in their practical policies, but by the rule of the gun. (4f.)

Sitaatissa 4f muuttuva järjestys yhdistää Ukrainaa ja maailmaa. Ukrainan tilanteen sanotaan heijastavan maailmanlaajuista tilannetta: maailman voimatasapainon katoamisen jälkeen maailmanjärjestyksen pysyvyys on poissa. Nomos eli aito järjestys voi tarkoittaa vallatun alueen appropriointia eli tilallisen järjestämisen lisäksi yleistä maailmanjärjestystä (Stergiopoulou 2014, 95 < Schmitt 2003, 20; 70). Putinin mukaan maailmanlaajuinen järjestys on nyt muuttumassa, ja Ukrainan tilanne on vain oire tästä epätasapainosta. Putinin mainitsemalla kaksinapaisella (*"bipolar"*) planeetalla tarkoitetaan poliittisen teologian oppia siitä, että jokaisella suurella valtakunnalla on myös oma vastavoimansa (Hell 2009, 296 < Schmitt 1939, 298). Tässä Putin sanoo epäsuorasti, että yksinapaista maailmaa johtaneen Yhdysvaltojen takia monet kansainväliset instituutiot ovat nyt alkaneet rapistua. Jos siis nykyiseen globalisoituneeseen maailmaan kokonaisuudessaan rinnastetaan poliittisen teologian logiikkaa, voidaan sanoa maailmanlaajuisen järjestyksen eli nomoksen vaihtuvan. Näin ymmärrettynä vanha ja rapistuva suurvalta, Yhdysvallat, on saanut koko maailman oireilemaan omalla yksinhallinnallaan, ja tämä näkyy nyt muun muassa Ukrainassa.

[...] I believe that the Europeans, first and foremost, the Germans, will also understand me. Let me remind you that in the course of political consultations on the unification of East and West Germany, at the expert, though very high level, some nations that were then and are now Germany's allies did not support the idea of unification. Our nation, however, unequivocally supported the sincere, unstoppable desire of the Germans for national unity. I am confident that you have not forgotten this, and I expect that the citizens of Germany will also support the aspiration of the Russians, of historical Russia, to restore unity. (4g.)

Sitaatissa 4g historiallinen yhtenäisyys oikeuttaa Krimin liittämisen Venäjään. Historiallinen yhtenäisyys viittaa Venäjän keisarikuntaan ja Neuvostoliittoon, jolloin Krimin palauttaminen tekisi Venäjästä jälleen yhtenäisen. Putin vertaa tilannetta toisen maailmansodan jälkeiseen jakautuneeseen Saksaan ja vetoaa Euroopan historialliseen kollektiiviseen muistiin. Kuten Saksan yhdistymistä tuettiin, tulisi Euroopan nyt tukea Venäjää sen yhtenäisyyden palauttamisessa. Putinin mukaan historiallisesti yhtenäinen Venäjä on venäläisten suuri toive, joka eheyttää myös kansan olemusta.

[...] Crimea is our common historical legacy and a very important factor in regional stability. And this strategic territory should be part of a strong and stable sovereignty, which today can only be Russian. Otherwise, dear friends (I am addressing both Ukraine and Russia), you and we – the Russians and the Ukrainians – could lose Crimea completely, and that could happen in the near historical perspective. Please think about it. (4h.)

Sitaatissa 4h historiallinen perintö ja muuttuva erityinen valtakunta oikeuttavat Krimin hallinnan. Krimin kerrotaan olevan venäläisten yhteistä historiallista perintöä ja tärkeä osa

alueellista turvallisuutta. Jos Krim pysyy Ukrainan hallussa, voisi sen hallinta siirtyä ulkopuoliselle taholle (NATO). Tämän vuoksi sekä Ukrainan että Venäjän kansalaisten tulisi ymmärtää, että alueen on parempi olla Venäjän hallinnassa, jotta se säilyy erityisen valtakunnan hallinnassa.

[...] Let me say quite frankly that it pains our hearts to see what is happening in Ukraine at the moment, see the people's suffering and their uncertainty about how to get through today and what awaits them tomorrow. Our concerns are understandable because we are not simply close neighbours but, as I have said many times already, we are one people. Kiev is the mother of Russian cities. Ancient Rus is our common source and we cannot live without each other. (4i.)

Sitaatissa 4i pysyvä perintö ja pysyvä erityinen kansa yhdistävät ukrainalaisia venäläisiin. Putin sanoo venäläisten ja ukrainalaisten olevan samaa kansaa, ja Kiovan olevan kaikkien venäläisten kaupunkien äiti. Muinaisen esikristillisen Kiovan Venäjän alueen sanotaan olevan ukrainalaisten ja venäläisten yhteinen ”lähde”, ja tämän vuoksi kansat eivät yksinkertaisesti voi elää ilman toisiaan. Viittaus äidilliseen kaupunkiin ja yhteiseen muinaiseen valtakuntaan, josta molemmat ovat myöhemmin eriytyneet omiksi valtioikseen on malliesimerkki katekhonisesta ajattelusta: tuhansia vuosia sitten olemassa ollut muinainen valtakunta on muuttanut ajan kuluessa muotoaan, mutta sen olemuksessa on säilynyt jokin erityinen ja yhdessä pitävä voima. Putinin mukaan Ukraina ja Venäjä ovat tässä valtakuntien syklisessä kiertokulussa erottamattomasti yhdessä.

[...] Residents of Crimea and the city of Sevastopol, the whole of Russia admired your courage, dignity and bravery. It was you who decided Crimea's future. We were closer than ever over these days, supporting each other. These were sincere feelings of solidarity. It is at historic turning points such as these that a nation demonstrates its maturity and strength of spirit. The Russian people showed this maturity and strength through their united support for their compatriots.

Russia's foreign policy position on this matter drew its firmness from the will of millions of our people, our national unity and the support of our country's main political and public forces. I want to thank everyone for this patriotic spirit, everyone without exception. Now, we need to continue and maintain this kind of consolidation so as to resolve the tasks our country faces on its road ahead. (4j.)

Sitaatissa 4j historiallinen poikkeustila yhdistää venäläisiä ja Krimin asukkaita, sekä hengellisesti erityinen kansa ja hengellinen yhtenäisyys oikeuttavat Venäjän ulkopoliittisen linjan. Krimin liittämistä Venäjään kutsutaan historialliseksi ja käännteentekeväksi tapahtumaksi. Kyseessä on siis poikkeustila, jonka aikana valtio näyttää oman kokemuksensa ja hengellisen vahvuutensa. Valtio rinnastetaan venäjän kansaan, jonka erityisen

yhteisöllisyyden ansiota tämä henkinen vahvuus on. Kansan ylläpitämä patrioottinen henki on ollut ulkopoliittisen päätöksenteon taustalla, Putin kertoo.

5 – Direct Line with Vladimir Putin (Kreml.ru 2014b)

Look at how the events in Crimea and Sevastopol shook society. It turned out that patriotism is still out there, somewhere, only we are not always aware of it. Yet, it is an integral part of our people, part of our identity. On the other hand, it speaks well that you, a journalist, are alarmed to see this lack of love for the motherland or patriotism as an old-fashioned value. If this troubles you, it means you have this deep inside, and that's why you have sent your son to a cadet school. Do we need to adopt a special law on this? We'll have to look at the legal framework for education that we have. I agree with you that this is a step in the right direction, but we'll have to think if we need to add a new law. (5a.)

Sitaatissa 5a oikeaoppinen erityinen kansa yhdistää patriotismia ja Venäjää toisiinsa. Putin kertoo Krimin tapahtumien jälkeen venäläisten löytäneen yhteisen kansallisen henkensä, vaikka sitä ei usein huomaisikaan. Sanomalla, että tämä patriotismi on osa jokaista venäläistä ja tärkeä osa venäläistä identiteettiä, syntyy ajatus venäläisestä hengestä tai eräänlaisesta kansallisesta sielusta. Venäläinen ihminen on jopa tietämättään venäläinen, sillä hänen sisällään on tämä patrioottinen tietoisuus, joka näyttäytyy kun on sen aika. Patriotismin kokeminen on Putinin mielestä jopa niin tärkeää, että sen varmistamiseksi voitaisiin säätää lisää lakeja koulutukseen liittyen.

[...] The intention to split Russia and Ukraine, to separate what is essentially a single nation in many ways, has been an issue of international politics for centuries. If you recall the statements uttered by the White movement leaders, you'll see that regardless their political disagreements with the Bolsheviks, they never had even the slightest thought about a possible division between Ukraine and Russia, as they always perceived them as part of a common, united space and a single nation. And they were absolutely right.

But today we're are living in separate countries. And, unfortunately, this policy of division, of pulling apart and weakening both parts of a single nation continues. There are enough forces in the world that are afraid of our strength, "our hugeness," as one of our sovereigns said. So, they seek to divide us into parts, this is a well-known fact. Look at what they did with Yugoslavia: they cut it into small pieces and are now manipulating everything that can be manipulated there, which is almost anything. Apparently, someone would like to do the same with us, and if you look at what's happening, you'll be able to answer your own question about who is doing what. (5b.)

Sitaatissa 5b muuttuva yhtenäisyys toiseuttaa kansainvälistä politiikkaa Venäjältä, sekä pysyvä erityinen valtakunta yhdistää Ukrainaa ja Venäjää toisiinsa. Putin kertoo kansainvälisen yhteisön, jolla hän viittaa länteen, pyrkineen jo vuosisatojen ajan erottamaan Ukrainaa ja Venäjää toisistaan. Tällä hän haluaa toiseuttaa länsivaltoja Ukrainasta ja Venäjältä, sillä jos

länsi haluaa pitää valtioita erillään, on se vaan yksi todiste lisää niiden yhteenkuuluvuudesta. Putinin sanoma on hyvin yksinkertainen: kansan pitää uskoa valtioon, jotta valtio voi olla yhtenäinen (5a). Länsi pyrkii hajauttamaan Venäjän kansalaisia eri leireihin kulttuuri-imperialismin keinoin ja tällä tavoin myös hajottamaan Venäjän valtiota pienempiin osiin. Juuri tällaisia valtion yhtenäisyyttä vastaan tehtyjä hyökkäyksiä vastaan katekhoninen Venäjä suojautuu, kuten se on aina tehnyt (ks. alaluku 4.1).

[...] Ukraine is a long-suffering land; it's a very complicated community and a long-suffering one in the direct sense of the word. Nationalism and even neo-Nazism are experiencing a resurgence in western Ukraine. But you know well the history of this territory and its people. Some of these territories were part of Czechoslovakia, some of Hungary, some of Austro-Hungary and some of Poland, where they were never full-fledged citizens. You know, something has always been growing in their heart of hearts.

Some people seem to believe that it is this circumstance – because these territories were former possessions of several present-day EU countries – that imbues them with some special European substance. That they were second-rate citizens in those states seems to have been forgotten, but this still lurks in their historical memory, under the crust, deep down in their hearts, see? It's where their nationalism comes from, I think. (5c.)

Sitaatissa 5c vääräoppinen perintö ja vääräoppinen kansa toiseuttavat Länsi-Ukrainaa Venäjistä. Nationalismi ja uusnatsismi ovat Putinin mukaan yleistymässä länsi-ukrainalaisten keskuudessa, ja tämä voi johtua siitä, että alueen kansalaiset ovat perineet sydämiinsä eurooppalaisen olemuksen. Eurooppalaisen olemuksen viitataan epäsuorasti liittyvän negatiiviseen nationalismiin ja uusnatsismiin. Tämä vääräoppinen perintö, joka piilee länsi-ukrainalaisten ihmisten sydämissä erottaa vääräoppisen kansan oikeaoppisesta erityisestä kansasta, eli venäläisistä. Jälleen Putin toistaa teeman ihmisen sisällä elävästä hengestä, joka erottaa tietyt ihmiset toisistaan.

Central, eastern and southeastern Ukraine is another matter. I've just mentioned this area, New Russia, which has intertwined its roots with those of the Russian state. The local people have a somewhat different mentality. They found themselves part of present-day Ukraine, which had been pieced together in the Soviet period. Of course, it is difficult for them to establish proper relations and to understand each other. But we should help them to do so as much as we can. What, under the circumstances, is our role, the role of a good neighbour and the closest relative? (5d.)

Sitaatissa 5d oikeaoppinen erityinen kansa toiseuttaa uutta-Venäjää Ukrainasta ja muuttuva yhtenäisyys oikeuttaa Venäjän suojelun. Keski-Ukrainan, Itä-Ukrainan ja Kaakkois-Ukrainan asukkaat ovat Putinin mukaan erilaisia muusta Ukrainasta, sillä heillä on yhteiset juuret Venäjän valtion kanssa. Nämä ”Uuden Venäjän” (*New Russia*) oikeaoppiset asukkaat päätyivät

Ukrainan kansalaisiksi, kun Ukraina ”koottiin kasaan” (*pieced together*) Neuvostoliiton aikana. Vähättelevällä sävyllä Ukrainasta puhuva Putin toteaa tästä huolimatta, että Ukrainan yhtenäisyyttä tulisi tukea, sillä Venäjällä on erityinen velvollisuus huolehtia Ukrainasta sen lähimpänä sukulaisena. Tuomalla esiin valtioiden sukulaissuhteet Putin toistaa narratiivia veljellisestä valtiosta, joka on erottamattomasti yhteydessä Venäjään. Tämä yhtenäisyys on nyt muuttumassa, ja se oikeuttaa Uuden Venäjän alueen suojelun.

Will our overseas partners and partners in Europe hear us? I hope they will. But at the same time – I have just said as much – there are certain apprehensions with regard to Russia itself, its huge territory, its potential growth and power. This is why they prefer to cut us to size and take us to pieces. Will our partners hear us in this case? I’ve just said what they are largely being guided by, but I think they should hear us, because in the burgeoning modern world, keeping in mind its development trends in the short historical term and in the longer historical term, this world, the whole of Europe, as I said, from Lisbon to Vladivostok, should unite to be competitive and viable in the rapidly developing world. This is an extremely important circumstance. I hope that our partners will hear and understand us. (5e.)

Sitaatissa 5e muuttuva suuri tila ja järjestys yhdistävät Eurooppaa ja Venäjää. Putin jatkaa kertomalla lännen haluavan purkaa Venäjän pienempiin alueisiin viittaamalla aiemmin mainitsemaansa eurooppalaiseen nationalistiseen olemukseen (5c). Putin luo kuvaa Ukrainasta, jota läntiset nationalistiset ja fasiset voimat ovat hajottamassa. Nämä voimat on hänen mukaansa pysäytettävä ennen kuin Venäjälle käy kuin sen lähimmälle sukulaiselle eli Ukrainalle (5c ja 5d). Putin mainitsee, että eurooppalaisten olisi hyvä kuunnella Venäjää ja yhdistää voimansa sen kanssa, sillä se olisi maailmanlaajuisen kehityksen kannalta järkevää sekä lyhyellä että pitkällä aikavälillä. Muuttuva iso geopoliittinen tila sekä järjestys tarkoittavat tässä uutta Eurooppaa, joka jatkuisi aina Vladivostokiin Japaninmeren rannalle asti.

[...] Russia’s values do not differ dramatically from European values. We belong to the same civilisation. We are different, and we have some features that are unique to us, but we have the same ingrained values. I believe that we must certainly strive to create a greater Europe from Lisbon to Vladivostok, as I have said more than once, including today. If we accomplish this task, we will be able to take our rightful place in the future world. But if we choose a different path, if we divide Europe, European values and people, if we promote separatism in the broad meaning of the word, this will make us all insignificant and mediocre players who will have no influence over their own development, let alone global development. (5f.)

Sitaatissa 5f oikeaoppinen suuri tila oikeuttaa Venäjän paikan osana Eurooppaa. Putin perustelee suurempaa Eurooppaa sillä, että venäläiset arvot eivät eroa paljoa eurooppalaisista arvoista ja hän sanoo Euroopan ja Venäjän olevan osa samaa sivilisaatiota. Vetoaminen yhteiseen sivilisaatioon tekee isosta eurooppalaisesta tilasta perustellun ja oikeaoppisen. Jos sen sijaan Eurooppa aikoo pitää Venäjän erillään sen tekemästä yhteistyöstä, ei kummallaan

tule olemaan mahdollisuutta vaikuttaa omaan tulevaisuuteensa. Tässä Putin viittaa suuriin sivilisaatioihin perustuviin valtioihin, kuten Kiinaan. Euroopan tulisi ottaa sen oma historia enemmän osaksi nykyisyyttä ja juhlia Euroopan ja Venäjän sivilisaatioiden yhteisiä perustavia arvoja.

[...] With regard to other issues that you mentioned in your remarks, it's normal to think like that about our relations with the West. Who does not want our relations to be good? We want this. We are part of the common civilisation, which is mostly Christian civilisation. But even Russian Muslims and Russian Jews are very close to us. Fundamentally, we share the same culture. (5g.)

Sitaatissa 5g hengellinen yhtenäisyys yhdistää läntistä maailmaa ja Venäjää. Putin toistaa Euroopan ja koko läntisen maailman olevan samaa sivilisaatiota Venäjän kanssa. Nyt sanomaa tarkennetaan kertomalla tämän sivilisaation olevan nimenomaan kristillinen sivilisaatio. Tämä sitaatti korostaa kristinuskon merkitystä kulttuurissa ja historian kulkua määrittelevänä asiana. Läntinen maailma on siis osa samaa kristillistä sivilisaatiota Venäjän kanssa, mutta vain Venäjä on aktiivisesti suojelemassa tätä hengellistä yhtenäisyyttä (2e, 2h ja 3b). Tilanne vaikuttaa samanlaiselta kuin Bysantin hajoamisen aikana, jolloin myytin mukaan Moskovan Venäjälle annettiin velvollisuus suojella kristittyjä ainoana oikeaoppisena valtakuntana (Engström 2014, 363).

[...] Well, some specialists believe that the people as a community do not have specific features, that only individuals have them. I find it hard to accept this position because if people are using the same language, live in a common state, on a common territory with a certain climate, if they have common cultural values and history, they are bound to have some common features. (5h.)

Sitaatissa 5h historiallisesti erityinen kansa yhdistää venäläisiä. Putin mainitsee, että asiantuntijoiden mukaan vain yksilöillä voi olla erityisiä ominaisuuksia, ei yhteisöillä. Tätä Putin ei itse usko, vaan hänen mukaansa myös yhteisöillä voi olla jaettuja erityisiä ominaisuuksia. Jokin tietty ominaisuus voi siis Putinin mielestä määrittellä yhteisöä ja tehdä siitä suuremman kuin osiensa summa. Yhteisöllinen ja jaettu ominaisuus viittaa venäläisten ihmisten erityisyyteen niin hengellisessä (1b, 5j ja 12a) kuin geneettisessäkin (5i) mielessä.

As for our people, our country, like a magnet, has attracted representatives of different ethnic groups, nations and nationalities. Incidentally, this has become the backbone not only for our common cultural code but also a very powerful genetic code, because genes have been exchanged during all these centuries and even millennia as a result of mixed marriages.

And this genetic code of ours is probably, and in fact almost certainly, one of our main competitive advantages in today's world. This code is very flexible and enduring. We don't even feel it but it is certainly there. (5i.)

Sitaatissa 5i muuttuva perintö ja muuttuva erityinen kansa toiseuttavat venäläisiä muista kansoista. Kertomalla kuinka venäläiset ovat jo tuhansia vuosia vetäneet puoleensa muita kansoja, on venäläisten kulttuurinen sekä geneettinen koodi muuttunut hyvin monipuoliseksi. Tämä geneettinen koodi on Putinin sanojen mukaan suuri etu nykypäivän kilpailevassa maailmassa. Kuten Schmitt kirjoitti, kansan määrittelee rotu sekä syntyperä (Hell 2009, 294 < Schmitt 1939, 304). Korostamalla näitä ominaisuuksia, luo Putin kehystä erityisyydelle, joka voi löytyä vain ja ainoastaan venäläisistä. Sitaatin mukaan multietnisenä valtiona perustetun Venäjän vahvuudeksi sanottu geneettinen koodi on erityisen vahva muihin Euroopan valtioihin verrattuna, sillä nämä kansallisvaltiot ovat kehittyneet pitkälti yhden etnisesti homogeenisen kulttuurisen ryhmittymän ympärille kansallisvaltioajatuksen mukaisesti. Venäläinen nationalismi on historiallisesti rakentunut voimakkaan valtiollisen elimen, ortodoksisen uskon ja imperialismiin ympärille. (Lieven 1999, 63-69). Eurooppalais-nationalistisessa valtiokäsityksessä oli yksi kieli, yksi kulttuuri ja yksi uskonto, kun taas Venäläinen valtio oli monikielinen, monikulttuurinen ja moniuskontoinen. Tätä korostamalla Venäjää toiseutetaan etnonationalistisista päämääristä, joita Putin kertoo löytyvän Ukrainan menneisyydestä (4c).

So what are our particular features? We do have them, of course, and I think they rely on values. It seems to me that the Russian person or, on a broader scale, a person of the Russian world, primarily thinks about his or her highest moral designation, some highest moral truths. This is why the Russian person, or a person of the Russian world, does not concentrate on his or her own precious personality...

Of course, in everyday life we all think about how to live a wealthier and better life, to be healthier and help our family, but these are still not the main values. Our people open themselves outward. Western values are different and are focused on one's inner self. Personal success is the yardstick of success in life and this is acknowledged by society. The more successful a man is, the better he is. This is not enough for us in this country. Even very rich people say: "Okay, I've made millions and billions, so what next?" (5j.)

Sitaatissa 5j hengellisesti erityinen kansa ja hengellinen suuri tila toiseuttavat venäläisiä muista kansoista. Putin sanoo venäläisten keskittyvän muita enemmän moraalisiin päämääriin ja korkeimpien totuuksien pohtimiseen. Lännessä tämän sijaan keskitytään maallisiin arvoihin, kuten henkilökohtaiseen menestykseen. Putin mainitsee myös venäläisen maailman, jolla hän tarkoittaa venäläisten yhteistä maailmankatsomusta ja ominaisuutta, joka yhdistää jokaista venäläistä maantieteellisestä sijainnista huolimatta (1b, 2o, 5a ja 5i).

At any rate, everything is directed outward, and oriented toward society. I think only our people could have come up with the famous saying: "Meeting your death is no fear when you have got people round you." How come? Death is horrible, isn't it? But no, it appears it may be beautiful if it serves the people: death for one's friends, one's people or for the homeland, to use a modern word.

These are the deep roots of our patriotism. They explain mass heroism during armed conflicts and wars and even sacrifice in peacetime. Hence there is a feeling of fellowship and family values. Of course, we are less pragmatic, less calculating than representatives of other peoples, and we have bigger hearts. Maybe this is a reflection of the grandeur of our country and its boundless expanses. Our people have a more generous spirit. (5k.)

Sitaatissa 5k hengellisesti erityinen kansa ja turvaava yhtenäisyys toiseuttavat venäläisiä muista kansoista. Putin jatkaa venäläisen kansan erityisyydestä kertomalla, että yhteisöllisyyden ansiosta edes kuolema ei heitä pelota. Oli kyseessä sitten sota tai rauhan aika, ovat venäläiset valmiita uhraamaan itsensä muiden puolesta. Putin sanoo myös, että venäläiset eivät ole muihin kansoihin verrattuina yhtä käytännönläheisiä tai laskelmoivia oman anteliaan luonteensa vuoksi. Tämä kansan hengellinen erityisyys luo hyvin vahvan yhteisöllisen siteen jokaisen ihmisen välille, joka suojaa venäläistä maailmaa. Jos tämän väittämän kääntää päin vastoin, voidaan väittää eurooppalaisen maailmankatsomuksen olevan Putinin mielestä yksilökeskeistä, maallista, laskelmoivaa ja käytännönläheistä, minkä vuoksi eurooppalainen kansallisvaltioihin keskittyvä nationalismi on erilaista venäläisestä multietnisestä nationalismista (6d ja 5c). Tämä nationalismi ei suojaa ja pidä kansaa yhdessä, vaan päinvastoin eristää etniset ryhmät omiin valtioihinsa.

I don't want to offend anyone by saying this. Many peoples have their own advantages but this is certainly ours. An intensive genetic, informational and cultural exchange is going on in the modern world. There is no doubt that other peoples have precious and useful things that we can borrow, but we have relied for centuries on our own values, which have never let us down and will stand us in good stead in the future. (5l.)

Sitaatissa 5l oikeaoppinen ja pysyvä perintö yhdistää venäläisiä. Putinin mainitseman ainutlaatuisen geneettisen ja kulttuurisen koodin olisi hyvä säilyä venäläisten omana etuna etenkin nyt, kun maailmassa on meneillään suuria muutoksia juuri geenien ja kulttuurien välillä. Putin ei kiellä, etteikö muilta voisi oppia myös hyödyllisiä asioita, mutta venäläisten omat arvot ovat jo vuosisatoja yhdistäneet venäläisiä ja näin tulisi olla myös tulevaisuudessa. Tässä Putinin pitkässä monologissa (5h–l) kiteytyy hyvin erityisen kansan olemus, joka katekhonisessa ideologiassa on erityisen valtakunnan edellytys.

5.3 Maailmassa on valloillaan uhkaava poikkeustila

6 – Meeting of the Valdai International Discussion Club (Kreml.ru 2014c)

As we analyse today's situation, let us not forget history's lessons. First of all, changes in the world order – and what we are seeing today are events on this scale – have usually been accompanied by if not global war and conflict, then by chains of intensive local-level conflicts.

Second, global politics is above all about economic leadership, issues of war and peace, and the humanitarian dimension, including human rights.

The world is full of contradictions today. We need to be frank in asking each other if we have a reliable safety net in place. Sadly, there is no guarantee and no certainty that the current system of global and regional security is able to protect us from upheavals. This system has become seriously weakened, fragmented and deformed. The international and regional political, economic, and cultural cooperation organisations are also going through difficult times. (6a.)

Sitaatissa 6a uhkaava poikkeustila ja muuttuva järjestys oikeuttavat uuden maailmanjärjestyksen saapumisen. Putin kertoo, että konfliktit ovat yleensä olleet osa historiallisen suuria muutoksia maailmanjärjestyksessä, ja näin on myös nykyisessä maailmassa. Tämän hetkiset sodat ja konfliktit ovat näin ollen osa suurempaa muutosta maailmanlaajuisen järjestyksen aikakaudessa (ks. 4.2.3). Kyseinen poikkeustila johtuu kansainvälisen yhteisön rappeutumisesta, mikä johtuu Yhdysvaltain aiheuttamasta epätasapainosta (2k ja 7a). Samaa logiikka käyttäen voidaan asettaa Itä-Ukrainassa tai Lähi-Idässä käynnissä olevat alueelliset konfliktit uhkaavaksi muuttuneen maailmanjärjestyksen kontekstiin, jolloin ne näyttäytyvät luonnollisena osana kehityskulkua, jossa raunioista syntyy uutta elämää (1c).

[...] The main thing is that this system needs to develop, and despite its various shortcomings, needs to at least be capable of keeping the world's current problems within certain limits and regulating the intensity of the natural competition between countries. It is my conviction that we could not take this mechanism of checks and balances that we built over the last decades, sometimes with such effort and difficulty, and simply tear it apart without building anything in its place. Otherwise we would be left with no instruments other than brute force. (6b.)

Sitaatissa 6b turvallinen järjestys oikeuttaa moninapaisen maailman. Kansainvälisen systeemin pitää kehittyä, jotta se voisi pitää maailman ongelmat hallinnassa. Tämä tarkoittaa Venäjälle valtioiden luonnollisen kilpailun rajoittamista, mikä viittaa Yhdysvaltojen suurvalta-asemaan. Maailmanjärjestyksen tulisi vaihtua moninapaiseksi, jotta myös Venäjällä olisi mahdollisuus vaikuttaa ja käyttää valtaansa enemmän. Maailmanlaajuisen ongelmien rajoittaminen sopii hyvin Venäjän katekhoniseen rooliin maailmanlopun loitolla pitäjänä.

[...] The allegations and statements that Russia is trying to establish some sort of empire, encroaching on the sovereignty of its neighbours, are groundless. Russia does not need any kind of special, exclusive place in the world – I want to emphasise this. While respecting the interests of others, we simply want for our own interests to be taken into account and for our position to be respected.

We are well aware that the world has entered an era of changes and global transformations, when we all need a particular degree of caution, the ability to avoid thoughtless steps. In the years after the Cold War, participants in global politics lost these qualities somewhat. Now, we

need to remember them. Otherwise, hopes for a peaceful, stable development will be a dangerous illusion, while today's turmoil will simply serve as a prelude to the collapse of world order. (6c.)

Sitaatissa 6c uhkaava poikkeustila ja muuttuva järjestys yhdistävät maailmanjärjestyksen Venäjän politiikkaan. Putin sanoo, että on perusteetonta väittää Venäjän haluavan erityistä asemaa maailmanpolitiikassa, tai että se yrittäisi vähentää naapurivaltioidensa itsenäisyyttä. Sen sijaan Venäjän politiikka on seurausta maailmanlaajuisesta uhkaavasta poikkeustilasta, jonka aikana on alkamassa uusi maailmanjärjestys. Poikkeustilassa on syytä olla varovainen, sillä muuten alueelliset konfliktit voivat eskaloitua maailmanjärjestyksen täydelliseen romahtamiseen. Sitaatista käy ilmi valtakuntien konstellaatio, jonka epätasapaino voi johtaa maailman rappeutumiseen. Tässä sitaatissa Putin mainitsee aineistossa ensimmäistä kertaa maailmanlopun mahdollisuuden eli järjestyksen katoamisen, jota hän katekhonisena hallitsijana pyrkii pitämään loitolla niin pitkään kun mahdollista.

[...] Patriotism can turn into nationalism. I agree with you here, this is a very dangerous tendency. We have to keep this in mind and make sure it does not happen. It is dangerous for the country. I am the biggest nationalist in Russia. However, the greatest and most appropriate kind of nationalism is when you act and conduct policies that will benefit the people.

However, if nationalism means intolerance of other people, chauvinism – this would destroy this country, which was initially formed as a multi-ethnic and multi-confessional state. This would lead us not only into a dead end but also to self-destruction. Russia will do everything possible to make sure it doesn't happen. (6d.)

Sitaatissa 6d pysyvä järjestys yhdistää patriotismia ja nationalismia, sekä uhkaava ja muuttuva järjestys toiseuttaa nationalismia patriotismista. Putin pitää nationalismia yleisesti negatiivisena kulttuurisena arvona, joka voi johtaa lopulta jopa valtion itsetuhoon. Tästä huolimatta nationalismi voi olla samaistettavissa patriotismiin, kunhan ne molemmat hyödyttävät Venäjän kansaa. Venäläinen nationalismi on ollut aina sidoksissa ortodoksisen identiteettiin, eikä niinkään etnisyyteen, viralliseen kansalaisuuteen, kieleen tai maantieteelliseen alueeseen (Ostbo 2016, 43). Jos patriotismi ja nationalismi pitävät pysyvää järjestystä yllä, tarkoittavat ne samaa asiaa. Huonolla nationalismilla Putin taasen tarkoittaa kansoja toisistaan eristävää etnonationalismia, joka ei ole hyväksi monietnisiselle Venäjälle.

7 – Direct line with Vladimir Putin (Kreml.ru 2015a)

I said at one of the previous Direct Lines that some large powers, superpowers that have laid claim to exceptionalism and see themselves as the only centre of power in the world, do not need allies. What they need is vassals. I am referring to the United States. Russia cannot live in this system of relations. It not only cannot maintain these relations, it can't live like that.

Everyone must understand this. We are always open to cooperation. We have never stopped our cooperation. Isn't it a fact that in the 1990s we opened up [to the West] and expected the same attitude towards us? But we received a harsh response when we tried to assert ourselves and to uphold our interests and views. (7a.)

Sitaatissa 7a vääräoppinen järjestys toiseuttaa Yhdysvaltoja Venäjältä. Yksinapaista maailmaa johtava Yhdysvallat riistää muita valtioita aidon liittolaisuuden sijaan, Putin kertoo. Hän viittaa jälleen Venäjän valtioon elävänä kokonaisuutena, joka ei voi selviytyä vallitsevassa maailmanjärjestyksessä. Retoriikka valtio-organismista on tuttua jo vuodelta 2013 (2g ja 2m).

Katekhonisessa ideologiassa valtioilla ymmärretään olevan oma sisäinen olemuksensa tai sielunsa, joka on kyseisen valtion ihannearkkityyppi. Tätä omanlaista ihannetta kohti kunkin valtion tulisi kehittyä luonnollisessa tasapainossa muiden valtioiden kanssa. Valtiot eivät kuitenkaan aina saavuta kyseistä tilaa ilman ohjausta. Schmittin poliittisessa teologiassa maantieteellisesti rajatun tilan hengellinen ja fyysisen järjestys eli aito tila määrittyy komennon ja johtamisen kautta, joiden avulla tila otetaan haltuun, eli approprioidaan (Arvidsson et al. 2015, 216).

[...] After World War II, we tried to impose our own development model on many Eastern European countries, and we did so by force. This has to be admitted. There is nothing good about this and we are feeling the consequences now. Incidentally, this is more or less what the Americans are doing today, as they try to impose their model on practically the entire world, and they will fail as well. (7b.)

Sitaatissa 7b vääräoppinen suuri tila yhdistää Yhdysvaltoja ja Venäjää. Putinin mukaan historia toistaa nyt itseään, sillä kuten Neuvostoliitto pakotti väkivalloin valtioita oman järjestelmänsä alaiseksi, niin tekee myös Yhdysvallat tällä hetkellä levittämällä omaa kapitalistista järjestelmänsä maailmanlaajuisesti. Vaikutusalue eli Grossraum on siksi vääräoppinen ja Yhdysvallat tulee epäonnistumaan pyrkimyksissään, Putin kertoo. Tässä sitaatissa ilmenee myös poliittisen teologian mukainen valtioiden syklinen kehitys, jossa vanha ja negatiivisesti maailmanjärjestystä rajoittava Yhdysvallat on tällä hetkellä tiensä päässä, kuten Neuvostoliitto toisen maailmansodan jälkeisinä vuosikymmeninä.

8 – Meeting of the Valdai International Discussion Club (Kreml.ru 2015b)

Recently the United States conducted the first test of the anti-missile defence system in Europe. What does this mean? It means we were right when we argued with our American partners. They were simply trying yet again to mislead us and the whole world. To put it plainly, they were lying. It was not about the hypothetical Iranian threat, which never existed. It was about an attempt to destroy the strategic balance, to change the balance of forces in their favour not only to dominate, but to have the opportunity to dictate their will to all: to their geopolitical

competition and, I believe, to their allies as well. This is a very dangerous scenario, harmful to all, including, in my opinion, to the United States.

The nuclear deterrent lost its value. Some probably even had the illusion that victory of one party in a world conflict was again possible – without irreversible, unacceptable, as experts say, consequences for the winner, if there ever is one.

[...] On the question of whether this poses a threat to Russia or not, I can assure you that US security and strategic arms specialists are fully aware that this does threaten Russia's nuclear capability, and that the whole purpose of this system is to reduce the nuclear capabilities of all countries but the USA itself to zero. (8a.)

Sitaatissa 8a muuttuva uhkaava suojele toiseuttaa Yhdysvaltoja Venäjältä. Putin tekee selväksi, että Yhdysvaltojen rakennuttama ohjuspuolustusjärjestelmä on uhka Venäjälle. Ydinaseiden luoma strateginen tilanne, eli molemminpuolinen taattu tuho, rinnastuu Putinin puheissa Schmittin valtakuntien konstellaationa. Konstellaatio on tasapainossa, kun suurvallat kykenevät uhkaamaan toisiaan riittävästi taatakseen toistensa tuhon. Yhdysvallat on muuttanut tätä tasapainoa rakentamalla ohjuspuolustusjärjestelmän Eurooppaan. Venäjää ja koko muuta maailmaa estetään Putinin mukaan tällä tavoin käyttämästä omia ydinaseitaan, jolloin Yhdysvallat saavuttaa dominoivan aseman ainoana de-facto ydinasevaltiona.

Tämä tilanne kuvastaa katekhonista ideologiaa hyvin: lopun ajat ja maailman tuho ovat lähellä, ja tällä hetkellä ainoa loppua loitolla pitävä asia on taattu molemminpuolinen tuho. Venäjä suojelee maailmaa omalla ydinasevalmiudellaan, mutta Yhdysvallat haluaa poistaa tämän loppua loitolla pitävän entiteetin. Kun maailmanloppua ei enää estä mikään, tapahtuu viimeinen taistelu antikristuksen ja messiaan välillä, kuten Uudessa Testamentissa kerrotaan: ”Vääryyden salainen vaikutus on jo olemassa. Sen, joka sitä on vielä pidättämässä, on vain ensin poistettava tieltä; silloin ilmestyy tuo vääryyden ihminen, jonka Herra Jeesus on surmaava suunsa henkäyksellä ja tuhoava tulemisensa kirkkaudella” (Kirkon Keskusrahasto, 1992, 2. Tess. 2:7–8). Paradoksaalinen suhde tuhon kautta pelastautumiseen käy ilmi Putinin retoriikassa selkeämmin myöhemmin vuonna 2018 (13f).

[...] Russia's position is not that we oppose the Ukrainian people's choice. We are ready to accept any choice. Ukraine genuinely is a brotherly country in our eyes, a brotherly people. I don't make any distinction between Russians and Ukrainians. (8b.)

Sitaatissa 8b historiallinen perintö ja yhtenäisyys yhdistää Ukrainaa ja Venäjää. Putin mainitsee Venäjän olevan Ukrainan kansan puolella, sillä Ukraina on Venäjälle veljellinen valtio. Retoriikka Ukrainan ja Venäjän kuulumisesta samaan perheeseen on selkeästi yksi yleisimmistä tavoista tuoda esiin voima, joka yhdistää kaikkia venäläisiä.

[...] Christian culture lies at the foundation of our unity, but we also have an advantage in that nearly 20% of our population is Muslim, and in this respect, we can be a link between many of our partners and the Islamic world. And, of course, we count on developing relations with the United States – if our partners will want it. (8c.)

Sitaatissa 8c hengellinen yhtenäisyys yhdistää Venäjää. Kertomalla kristillisen kulttuurin olevan Venäjän valtion yhtenäisyyden perustana, Putin korostaa kristinuskon asemaa perinteisten arvojen vaalijana ja kulttuurin sekä sivilisaation kannattelijana. Uskonnon ja kristinuskon merkitystä korostetaan Putinin retoriikassa (2h, 2j, 2m, 3b, 5g, 12a ja 13g).

[...] Our service members in Syria, of course, are fighting terrorism and in this respect, protect the interests of the Syrian people, but not only that. First and foremost, they protect the interests of Russia and the Russian people. They are striking the militants and militant groups that are a threat to our nation. (8d.)

Sitaatissa 8d turvaava suojele oikeuttaa Venäjän toimet Syyriassa. Mainitsemalla, että Venäjä puolustaa Syyriassa ennen kaikkea Venäjän kansan etua, luo Putin tarpeellisen oikeutuksen osallisuudelleen Syyrian sodassa. Schmittin poliittisen käsitykseen kuuluu ajatus konfliktin välttämättömyydestä politiikassa (Vihma 2019, Yle). Venäjä suojelee omia kansalaisiaan valtaamalla alueita vieraasta maasta, sillä näillä alueilla on Venäjää uhkaavia sotilaallisia ryhmittymiä, Putin kertoo. Alueiden valtaamisen oikeutus Syyriassa on hyvin konkreettinen esimerkki katekhonisesta ideologiasta, jossa kristillinen suvereeni pitää loitolla epäjärjestystä ja puhdasta pahuutta.

9 – Meeting of the Valdai International Discussion Club (Kreml.ru 2016)

The tensions engendered by shifts in distribution of economic and political influence continue to grow. Mutual distrust creates a burden that narrows our possibilities for finding effective responses to the real threats and challenges facing the world today. Essentially, the entire globalisation project is in crisis today and in Europe, as we know well, we hear voices now saying that multiculturalism has failed. (9a.)

Sitaatissa 9a uhkaava poikkeustila yhdistää Venäjää ja muuta maailmaa. Putinin viesti on, että nykyinen maailmanjärjestys ei ole hyvä, sillä taloudellisen ja poliittisen vaikutusvallan jakautuminen maailmassa aiheuttaa jännitteitä. Yhdysvaltojen suurvalta-aseman vuoksi valtasuhteet eivät ole tasapainossa, kuten valtakuntien konstellaatiossa (4f, 6c ja 8c). Globalisaatioprojekti on tämän vuoksi kriisissä. Euroopan pyrkimykset luoda multikulttuurinen rintama on niin ikään epäonnistunut. Maailman tilanne on huolestuttava, sillä normaalista aikakaudesta on siirrytty poikkeustilaan.

[...] But they continue to churn out threats, imaginary and mythical threats such as the ‘Russian military threat’. This is a profitable business that can be used to pump new money into defence budgets at home, get allies to bend to a single superpower’s interests, expand NATO and bring its infrastructure, military units and arms closer to our borders.

Of course, it can be a pleasing and even profitable task to portray oneself as the defender of civilisation against the new barbarians. The only thing is that Russia has no intention of attacking anyone. This is all quite absurd. I also read analytical materials, those written by you here today, and by your colleagues in the USA and Europe. (9b.)

Sitaatissa 9b uhkaava ja myyttinen suojele oikeuttaa NATO:n laajenemisen. Putin sanoo suoraan, että lännen luoma kuva uhkaavasta Venäjistä on keksitty ja suorastaan myyttinen. Mielenkiintoisella tavalla Putin syyttää länttä juuri siitä, mistä länsi syyttää Venäjää: uhkakuvien keksimisestä. Vaikka Putin sanoo sarkastisesti, että Yhdysvaltojen on varmasti tuottoisaa kuvata itseään sivilisaation suojelijana, on hänen oma retoriikkansa Venäjistä samankaltaista. Putin on maininnut Venäjän haasteena olevan säilyttää se sivilisaatio, jota lännen moraalinen rappeuma tuhoaa (2h), ja vuoden 2010 Valdain puheessaan hän mainitsee Venäjän tarvitsevan sankareita, jotka voivat suojella sivilisaatiota pahuudelta (10a).

Tässä sitaatissa syntyy mielikuva länsivaltojen rakentamista valheellisista ja myyttisistä uhkakuvista, joiden avulla Yhdysvallat voi pitää yllä suurvalta-asemaansa ja lisätä sotilaallista läsnäoloaan lähellä Venäjän rajaa. Tämän vuoksi Venäjän kokema uhka on Putinin mukaan todellista, ja lännen kokema uhka myyttistä.

[...] We have no doubt that sovereignty is the central notion of the entire system of international relations. Respect for it and its consolidation will help underwrite peace and stability both at the national and international levels. There are many countries that can rely on a history stretching back a thousand years, like Russia, and we have come to appreciate our identity, freedom and independence. But we do not seek global domination, expansion or confrontation with anyone. (9c.)

Sitaatissa 9c historiallinen perintö oikeuttaa suvereniteetin. Putin viittaa jälleen sivilisaatiovaltion ajatukseen mainitsemalla Venäjän tuhatvuotisen historiallisen perinnön. Pitkälle ulottuva Venäjän historia on Putinille tärkeä keino muistuttaa, että Venäjä tekee itse omat päätöksensä ja on riippumaton muista valtioista. Tuhatvuotisen Venäjän valtakunnan kehitys käykin ilmi aineistosta kokonaisuudessaan viisi kertaa (2j, 2m, 5i 10a ja 13e). Tuhatvuotinen valtakunta on selkeä viittaus abrahamilaisten uskontojen eskatologiseen maailmankatsomukseen. Lopun aikojen viimeisessä tuomiossa totuuteen uskoneet pelastetaan ja vääryyteen uskoneet tuomitaan kadotukseen, minkä jälkeen tuhatvuotinen valtakunta alkaa (Hämeen-Anttila 2013, 150–157).

[...] I will not go into who is to blame for what now. I have always considered, and still do today, that Russians and Ukrainians are really one people. There are people who hold radical nationalist views both in Russia and in Ukraine. But overall, for the majority, we are one people, a people who share a common history and culture and are ethnically close. First we were divided, then we were set against each other, but we are not to blame for this. We must find our own way out of this situation. I am sure that common sense will prevail and that we will find a solution. (9d.)

Sitaatissa 9d pysyvä ja historiallinen eheys yhdistää Ukrainaa ja Venäjää. Putin sanoo Ukrainan ja Venäjän kansan olevan jälleen yhtä ja samaa kansaa. Yhtenäinen kansa on nyt erotettu kahteen eri maahan ja asetettu toisiaan vastaan. Siksi Itä-Ukrainan sota ei ole Putinin mukaan Ukrainan eikä Venäjän syy. Tällä halutaan tukea ajatusta länsivaltojen sekaantumisesta Ukrainan sisäisiin asioihin, minkä vuoksi Euromaidan-mellakat alun perin Putinin mukaan alkoivat. Yhtenäinen ja pysyvä kansa on kokenut paljon historiansa aikana, ja yhdessä se tulee myös ratkaisemaan nykyisen tilanteensa. Yhdessä pysyminen ja ulkoisen uhan edessä kestäminen on katekhonisen ideologian keskeisiä ominaisuuksia, ja ne käyvät ilmi myös tästä sitaatista.

[...] As for the main thing that future students of Russian history would like to know, the main thing is how we managed to bring Russian society and the Russian nation together, to unite everyone towards achieving the national goal. I would like to remind everyone that Soviet historical science said that despite the importance of the individual, it is the people, the citizens who are the real creators of the country. (9e.)

Sitaatissa 9e historiallisesti erityinen kansa yhdistää Venäjää. Putin muistuttaa, että Neuvostoliiton aikaiset tutkimukset todistavat kansan yhtenäisyyden muodostavan valtion yksilöiden sijaan. Sitaatti luo mielikuvaa yksilöiden muodostamasta synergiasta, jolloin ryhmä on summaansa suurempi kokonaisuus. Aivan kuten Neuvostoliiton aikana, myös nyt kansan tulee yhdistää voimansa kansallisen tavoitteen eteen. Kansallista tavoitetta ei määritellä sen tarkemmin, mutta sen voidaan olettaa olevan Putinin vuonna 2013 mainitsema hengellinen tavoite (1b).

[...] Of course, we can keep exchanging caustic remarks, but I think this vicious circle must be broken. I have said this more than once, and I am prepared to say it again. Yugoslavia, Iraq, Libya, Afghanistan and NATO's expansion – what is this? And then promises are forgotten, and we are again provoked into protecting our interests, after which “aggressive” Russia is accused of doing this or that. Why are you provoking us into taking action to protect our interests? Let us negotiate solutions instead. But it is impossible to agree on anything. And even when we agree on something, these agreements are not implemented. (9f.)

Sitaatissa 9f uhkaava ja muuttuva suuri tila oikeuttaa suojautumisen NATO:a vastaan. Uhkaava Grossraum on Yhdysvaltojen vaikutusalue ja sotilaallinen liittouma, joka on laajentunut jo

Venäjän rajoille, vaikka Yhdysvallat antoi ymmärtää kylmän sodan loputtua, ettei NATO laajenisi itää kohti. Tähän Putin viittasi lupauksen unohtamisella. Tässä sitaatissa Putin mainitsee kaksi kertaa, että Venäjän reagointi on nimenomaan vastatoimi, jolla suojaudutaan Venäjän vastaisia toimia vastaan. Putin mainitsee valtioita, joihin Yhdysvallat ovat lähettäneet sotilaita ja haluaa viestittää, että hän on valmistautunut tulevaan. Katekhoninen suvereeni valmistautuu aktiivisesti tulevia lopun aikoja varten (Hell 2009, 289).

Sitaatin voi ymmärtää niin, että Krimin ja Itä-Ukrainan alueen hallintaan ottaminen oli tapa suojella Venäjän etua estämällä NATO:n laajeneminen Ukraina. Alueen väkivaltainen hallinta eli sotilaallinen valta on Carl Schmittin katekhonisen käsitteen keskiössä. Siihen liittyy paradoksinen pysyvyyden ja muutoksen samanaikaisuus. Kansainvälisen lain mukaan valtaaja on väliaikainen alueen hallitsija, jonka velvollisuus on pitää aluetta uhkaava vaara loitolla ja luoda pysyvä järjestys poikkeustilan ajaksi. Samalla sen velvollisuus on kehittää alueen kaupallista, poliittista ja laillista kehitystä valtauksen ajan (Arvidsson 2015, 228 > Artikla 43, Haagin sopimus 1907; Artikla 64, kohta 2, Geneven sopimus 1949). Tällöin kansainvälisen lain mukaisesti sotilaallisella valtaajalla on oikeus käyttää väkivaltaa alueen suojelemiseksi ja kehittämiseksi. Poliittisen teologian mukainen katekhonisesti suvereeni hallinta toteutuu siis käytännössä sotilaallisen valtauksen aikana, jolloin suvereeni hallitsija voi ohittaa alueen oikeusjärjestelmän.

[...] With regard to nuclear weapons, brandishing nuclear weapons is the last thing to do. This is harmful rhetoric, and I do not welcome it. But we must proceed from reality and from the fact that nuclear weapons are a deterrent and a factor of ensuring peace and security worldwide. It is impossible to consider them as a factor in any potential aggression, because it is impossible, and it would probably mean the end of our civilisation. (9g.)

Sitaatissa 9g uhkaava suojele oikeuttaa maailmanlopun. Ydinaseet ovat tärkeä osa Putinin katekhonista ideologiaa, sillä niihin kiteytyy ajatus yhä lähenevästä maailmanlopusta. Venäjällä on oikeus puolustaa itseään ydinaseilla, jos sitä vastaan hyökätään. Tämä johtaisi todennäköisesti maailmanloppuun, mutta juuri kyseinen lopputulema estää ydinaseiden käytön, kuten Putin muistutti myös vuotta aiemmin (8a). Venäjän mahdollisuus hyökätä Yhdysvaltoihin suojelee Venäjää ja oikeuttaa tämän vuoksi väkivallan käytön mahdollisuuden.

5.4 Venäjä suojelee ja pidättää aikamme loppua saapumasta

10 – Direct Line with Vladimir Putin (Kreml.ru 2017a)

I do talk with people of your age and students, though not as often as I would like to. I know that our young people have enormous potential, really huge. Very many young people understand all the advantages of our country that are embodied in its immense size, incredibly rich cultural code, long history, the unity of our people that we see whenever the nation is facing serious difficulties. This is what our people relied on for centuries if not millennia, and I can see that young people cherish all this. They cherish the diversity of our culture and nature. (10.)

Sitaatissa 10 pysyvä yhtenäisyys ja historiallinen perintö yhdistävät nuoria venäläisiä Venäjän valtioon. Putin mainitsee jälleen kulttuurisen koodin, joka on säilynyt tuhat vuotta venäläisen kansan keskuudessa. Nuorten tulisi arvostaa tätä yhtenäisyyttä, ja nähdä nykyiset Venäjän kohtaamat haasteet mahdollisuuksina. Pysyvyys ja historiallisuus kuvastavat Putinin Venäjää, jonka vastavoimana oleva länsi taasen on kulttuurisen muutoksen alainen (51), ja pyrkii muuttamaan Venäjän historiallista muistia myyttisten uhkakuvien avulla (4d, 9b).

Samalla kun Putin korostaa Venäjän sivilisaation muinaisuutta ja oikeuttaa sillä omia poliittisia tarkoitusperiään, mainitsee hän myös Venäjän kehittyneen ja oppineen omasta historiastaan. Venäjä on luonut itsensä uudelleen historiansa aikana, mikä on nimenomaan Schmittin valtioteorioiden tavoitteena (Hell 2009, 295 < Schmitt 1939, 286; 1940, 389). Tätä kehitystä Putin peräänkuuluttaa puhuessaan Venäjän valtion evoluutiosta vuonna 2016.¹⁵

11 – Meeting of the Valdai International Discussion Club (Kreml.ru 2017b)

Naturally, the interests of states do not always coincide, far from it. This is normal and natural. It has always been the case. The leading powers have different geopolitical strategies and perceptions of the world. This is the immutable essence of international relations, which are built on the balance between cooperation and competition.

True, when this balance is upset, when the observance and even existence of universal rules of conduct is questioned, when interests are pushed through at any cost, then disputes become unpredictable and dangerous and lead to violent conflicts. (11a.)

Sitaatissa 11a muuttuva järjestys ja uhkaava poikkeustila yhdistävät kansainvälistä lakia ja Venäjää. Putin antaa ymmärtää, että valtioiden vastakkainasettelu on luonnollista ja kuuluu osaksi tasapainoa yhteistyön ja kilpailun välillä. Jos tämä tasapaino häiriintyy, maailma joutuu Putinin mukaan poikkeustilaan, jossa kansainvälisiä lakeja ei enää noudateta. Valtioiden

¹⁵ First, with regard to change: change is always welcome. Without change stagnation sets in. The question is how do we go about such change. By way of a revolution, it usually causes nothing but harm. I think that some of the people you just mentioned — even if some of them are no longer with us — even if we assume that they aimed for the best, the way of achieving these goals was wrong and harmful. We need an evolutionary process. And I strongly hope that we will move along the path of evolution. (Kreml.ru 2016.)

vastakkainasettelun normalisointi on osa Schmittin poliittisen käsitettä, jossa konfliktit ovat välttämätön osa politiikkaa. Tästä huolimatta konstellaatiossa elävien maiden tulisi Putinin mukaan pitäytyä omassa roolissaan, eikä pyrkiä tavoitteisiinsa hinnalla millä hyvänsä. Maailmanjärjestys eli nomos on muuttunut, ja se ei sovi Venäjälle. Sitaatissa on myös verhottu uhkakuva väkivaltaisten konfliktien jatkuvuudesta, joita Venäjä pitää omien etujensa suojeluna (9f ja 8d).

Not a single real international problem can be resolved in such circumstances and such a framing of the issues, and so relations between countries simply degrade. The world becomes less secure. Instead of progress and democracy, free rein is given to radical elements and extremist groups that reject civilization itself and seek to plunge it into the ancient past, into chaos and barbarism. (11b.)

Sitaatissa 11b muuttuva ja uhkaava järjestys yhdistävät sivistystä ja Venäjää. Tasapainon järkkyyessä valtioiden suhteet rappeutuvat ja koko maailma ajautuu kaaokseen. Varoitus menneisyyden barbaarisista ajoista sopii hyvin ajatukseen valtakausien ja historian syklisestä logiikasta. Lopun aikaa edeltää hidas maailmanjärjestyksen hajoaminen vanhan ja negatiivisesti rajoittavan katekhonisen valtion hallitessa yksinapaista maailmaa. Tässä sitaatissa käy myös ilmi nykyisen maailman tila, jota voidaan kutsua Schmittin ”odotuksen tilaksi”, joka lähenee syklinsä loppua. Venäjän ja Putinin katekhonisuus tarkoittaa tämän loppuaan lähenevän syklin pidentämistä ja vallitsevan poikkeustilan korjaamista, mikä tarkoittaa käytännössä perinteisten arvojen, eli sivistyksen, ja moninapaisen maailmanjärjestyksen puolustamista.

12 – Vladimir Putin’s annual news conference (Kreml.ru 2017c)

Now about us being far removed or close. I know that you will probably not agree with this but each person has his own position. The development of the Slavic world was complicated. Russia’s development was also difficult. It was formed by many Slavic tribes – 16 or 32. Eventually ancient Rus emerged, and Kiev became part of it and the centre of it. In this sense our historical, spiritual and other roots entitle me to say that basically we are one and the same people. But, of course, you may not agree with me.

One more thing is clear. Being close to Russia’s western border, Ukraine developed accordingly and has many wonderful unique features in its language and culture – in everything. They are all cherished in Russia and considered to be part of our own culture.

In the 19th century some people started saying that Ukraine ought to be independent and self-sufficient. Did they have the right to say this? Yes, they did, especially considering that they lived in an empire where there was probably some forced Russification. But for Ukraine this was the least important thing because after all it is an Orthodox country. This was important at that time. Let me recall that passports identified religion rather than ethnic origin. There was no difference at all between a Russian and a Ukrainian. (12.)

Sitaatissa 12 pysyvä, historiallinen ja hengellinen yhtenäisyys sekä perintö yhdistävät Ukrainaa ja Venäjää. Putin viittaa jälleen Venäjän valtion alkuperän olevan Kiovan Venäjän valtakunta, minkä vuoksi Ukrainan ja Venäjän kansat ovat yhtä ja samaa kansaa. Uskonnolla on tässä sitaatissa merkitsevä asema, sillä saman hengellisen perinnön lisäksi Putin muistuttaa lopuksi, että Ukrainan valtion itsenäistyminen ei ollut 1800-luvulla tärkeää, sillä molemmat valtiot olivat ortodoksisia ja näin ollen samaa valtiota ja kansaa. Kyseinen viittaus keisarillisen Venäjän aikaan kertoo nykyisestä kansallisesta aatteesta, jonka tarkoitus on niin ikään yhdistää eri puolilla Venäjää ja maailmaa asuvat venäläiset. Ortodoksinen usko on osa tätä aatetta, mutta toisin kuin keisarillisena aikana, nyt yhdistävän voiman pääteesit liittyvät ortodoksisen teologian sijaan katekhoniseen poliittiseen teologiaan.

13 – Meeting of the Valdai International Discussion Club (Kreml.ru 2018)

There is a demand for true heroism in our lives. True heroism can manifest itself, in particular, by defending civilisation from today's evils. Of course, terrorism is one of the most serious and challenging evils. I have said many times, including at the 70th session [of the UN General Assembly] in New York, that the only way to effectively stand up to terrorism is to join efforts. (13a.)

Sitaatissa 13a turvaava suojelu yhdistää sivilisaatiota. Yhteiseltä uhkalta suojautuminen on läntistä sivilisaatiota yhdistävä tekijä. Tällä Putin haluaa tuoda esiin, että sotilaallinen voimankäyttö on perusteltua, jos se puolustaa sivilisaatiota pahuudelta. Venäjä asetetaan samalle viivalle Yhdysvaltojen kanssa, jolloin sillä on oikeus käyttää valtaansa oman moraalinsa mukaisesti.

[...] We are not afraid of anything. Given our territory, our defence system, and our people that are ready to fight for independence and sovereignty — the willingness of our men and women to give up their lives for their country is not common among all nations. Nobody can change these things, and this makes us certain that we can feel secure. (13b.)

Sitaatissa 13b pysyvä suojelu ja erityinen kansa yhdistävät Venäjää. Kysyttäessä millaisia uhkia vastaan Venäjä on valmis puolustautumaan, vastaa Putin tyhjentävästi: minkälaisia vain. Venäjän kansan erityisyys kohdentuu tässä nimenomaan kykyyn uhrautua oman valtionsa puolesta. Mikään ei pysty muuttamaan venäläisyyden syvintä olemusta, johon kuuluu moraalinen vahvuus (5j ja 13k) sekä itsensä uhraaminen yhteisön puolesta (5k). Juuri tämä erityisyys suojelee Venäjää minkälaisia uhkia vastaan tahansa. Sitatissa on havaittavissa muutos aiemmasta haavoittuvuudesta vuonna 2015 (8a), mikä liittyy Venäjän kehittämiin uusiin yläääniaseisiin, joilla kauhun tasapainoa pyritään palauttamaan (13c).

[...] Look, we live in a world where security relies on nuclear capability. Russia is one of the largest nuclear powers. You may be aware, I have said it publicly, we are improving our attack systems as an answer to the United States building its missile defence system. Some of these systems have already been fielded, and some will be put into service in the coming months. I am talking about the Avangard system. Clearly, we have overtaken all our, so to speak, partners and competitors in this sphere, and this fact is acknowledged by the experts. No one has a high-precision hypersonic weapon. Some plan to begin testing it in one or two years, while we have this high-tech modern weapon in service. So, we feel confident in this sense.

[...] We are not going anywhere, we have a vast territory, and we do not need anything from anyone. But we value our sovereignty and independence. It has always been this way, at all times in the history of our state. It runs in the blood of our people, as I have repeatedly said. In this sense, we feel confident and calm. (13c.)

Sitaatissa 13c historiallinen perintö oikeuttaa suvereniteetin suojelun. Ydinaseiden keskeistä asemaa maailmanlaajuisen turvallisuuden ylläpitäjänä tuodaan jälleen esiin, mutta nyt Putin antaa ymmärtää voimasuhteiden jo muuttuneen Venäjän hyväksi aseteknologian kehityksen myötä. Kyky olla uhkaava uhkan edessä pitää valtion suojassa. Kuten biopoliittisessa katekhonin määritelmässä, katekhon suojelee itseään omalta pahuudeltaan omaksumalla pahuutta osaksi itseään. Tämä konkretisoituu ydinaseiden symbolisessa pahuudessa, joka suojaa omasta pahuudestaan huolimatta. Venäjän valtio omaksuu siis yhä kehittyneempiä keinoja tuhota geopoliittiset vastustajansa, jotta koko planeetta ei tuhoutuisi. Venäjä on sitaatissa selkeä pidättävä katekhon, jonka poistuessa lopun ajat alkavat.

Sitaatin lopussa Putin kertoo, että Venäjän kansan suonissa on aina virrannut halu pitää valtio itsenäisenä ja muista riippumattomana. Tämä konkreettinen esimerkki viittaa venäläisten erityiseen geneettiseen ja kulttuuriseen koodiin, jonka periytyminen ja säilyminen on Putinille Venäjän yhtenäisyyden tae (5i ja 5l). Samanlaiseen sisäiseen voimaan viittaa myös maininta patriottisuudesta, joka on läsnä jokaisessa venäläisessä, vaikka henkilö sitä ei itse tietäisikään (5a).

[...] The preservation of the people, which you just said when you mentioned Solzhenitsyn, is not just about physical preservation, although, maybe, this is, above all, what Solzhenitsyn had in mind, but also about our identity as a people, otherwise we will simply erode and cease to exist. The history of mankind offers us similar examples. We will just be unable to recall the names of those peoples, who have already disappeared from our consciousness. There were lots of them. But why should we follow those examples? We want to be the Russians, or the Tatars, or the Jews, who live here, or the Mordovians, etc. We have 160 ethnic groups living in the Russian Federation. So why should we let ourselves be eroded? We treasure it and we must talk about it. We must strengthen our identity. (13d.)

Sitaatissa 13d pysyvä erityinen kansa ja hengellinen suojele yhdistää venäläistä identiteettiä. Putinin mukaan Venäjä on multietninen valtio, jossa jokaisen kansan oikeutta olla olemassa

arvostetaan. Sekä etnisten venäläisten että etnisten vähemmistöjen identiteettiä tulisi vaalia, etteivät ne katoaisi kokonaan. Venäjän kansojen ”sukupuuton” uhka käy sitaatista ilmi sekä fyysisenä että henkisenä kuolemana. Putin viittaa Venäjän tai koko maailman lopun aikoihin aineistossa usein (2g, 2i, 2q, 3b, 6c, 6d, 9g, 11b ja 13g). Uhka identiteetin katoamisesta liittyy perinteisten arvojen puolustamiseen ja Venäjän erityisen kansallisen identiteetin ylläpitämiseen, joka koostuu nimenomaan useiden eri kulttuurien yhdistelmästä (2g, 2m, 5l, 6d ja 13e).

[...] Russia developed as a multi-ethnic state first, and then as a multi-religious state. But it has lived for a thousand years and remained stable primarily because a very tolerant relationship was initially established between all the ethnic groups within the state and the representatives of different religions. This is the groundwork for Russia’s existence. And if we want Russia to remain as it is, to develop and gain strength, while Russians remain a state-forming nation, then the preservation of this country serves the interests of the Russian people. But if we huff out this caveman nationalism and throw mud at people of other ethnic groups, we will destroy this country – something the Russian people are less than interested in. I want Russia to survive, including in the interests of the Russian people. In this context I have said that I am the most proper and true nationalist and a most effective one too. But this is not caveman nationalism, stupid and idiotic and leading to the collapse of our country. This is the difference. (13e.)

Sitaatissa 13e pysyvä erityinen valtio toiseuttaa oikeaoppista nationalismia vääräoppisesta. Oikeaoppinen nationalismi on Putinin sanojen mukaan multietnisyttä arvostavaa, sillä vain se pitää Venäjän yhtenäisenä ja vahvana. Vääränlaisen nationalismin kannattaminen johtaa valtion itsetuhoon. Putin puhuu jälleen Venäjän lopun ajoista, jotka saapuvat, jos Venäjän erityistä tuhatvuotista monikulttuurista olemusta ei suojella.

Putin on maininnut aiemmin multikulturalismin epäonnistuneen Euroopassa (9e). Venäjän erityinen monikansallinen identiteetti perustuu monietnisen sivilisaatiovaltion ympärille, kun taas Euroopan kansallisvaltioiden on tätä vastoin katsottu kehittyneen pitkälti yksittäisten kulttuuristen ryhmien ympärille (Ostbo 2016, 49). Tätä Putin mahdollisesti tarkoitti vuonna 2013 kertomalla lännen ja Venäjän välillä olevan perustavanlaatuisia kulttuurisia eroja kollektivismiin ja individualismiin välillä (1a). Tämän vuoksi Euroopan unionin valtioiden luonnollista kavahtaa unionistista ajattelua, mutta Venäjän valtion olemus sen sijaan on riippuvainen osavaltioistaan. Näin ollen Putin voi argumentoida nationalismia vastaan sisäpolitiikallaan, mutta samalla olla sen kannalla ulkopoliitikassa (6d, 5c, 2g ja 13e) (Maza (Newsweek) 2019).

[...] Only when we know for certain – and this takes a few seconds to understand – that Russia is being attacked we will deliver a counter strike. This would be a reciprocal counter strike.

Why do I say 'counter'? Because we will counter missiles flying towards us by sending a missile in the direction of an aggressor. Of course, this amounts to a global catastrophe but I would like to repeat that we cannot be the initiators of such a catastrophe because we have no provision for a pre-emptive strike. Yes, it looks like we are sitting on our hands and waiting until someone uses nuclear weapons against us. Well, yes, this is what it is. But then any aggressor should know that retaliation is inevitable and they will be annihilated. And we as the victims of an aggression, we as martyrs would go to paradise while they will simply perish because they won't even have time to repent their sins. (13f.)

Sitaatissa 13f uhkaava ja hengellinen suojele oikeuttaa ydinaseiden käytön. Toistaessaan kauhun tasapainon mantraa, Putin mainitsee Venäjän kansan pääsevän maailmanlopun koittaessa paratiisiin, kun taas heitä vastaan hyökännyt osapuoli katoaa ehtimättä katua syntejään. Mielenkiintoisella tavalla uskonnollinen retoriikka tulee esiin juuri ydinasevalmiudesta ja mahdollisesta maailmanlopusta puhuttaessa. Putinin sanojen mukaan Venäjän kansalaiset ovat marttyyreja, jotka uhraavat oman henkensä odottaen kiltisti omaa tuhoaan. Venäjällä on valmius ja oikeus suojele itseään, vaikka sen toimet johtaisivatkin maailmanlaajuiseen katastrofiin, sillä oman aatteen puolustaminen takaa hengellisen pelastuksen. Usko korkeampaan totuuteen ja kohtalon mukaiseen suurempaan tehtävään on hyvä perustelu sille, miksi oman valtionsa puolesta voi kuolla. Tässä sitaatissa suhde kirkon, valtion ja armeijan välillä konkretisoituu.

Sitaatissa 13f on samankaltainen kaiku kuin Carl Schmittin ajatteluun vaikuttaneen poliittisen maantieteilijän Karl Haushoferin (1869–1946) ajattelussa. Haushoferin mukaan jokaisen saksalaisen tuli kerran kuukaudessa pysähtyä ja ajatella Saksan paikkaa sekä tavoitteita suuressa tilassa ja maailmassa. Hän kirjoitti, että tätä muinaisten Roomalaisten hyvin hallitsemaa tekniikkaa harjoittamalla kansalaisen oli mahdollista tiedostaa oman valtionsa tuho ennen sen tapahtumista, jolloin lopun vastaanottaminen ja hyväksyminen tapahtuvat ylevän tietoisesti. (Hell 2009, 307 > Haushofer 1934, 259; 257.) Sitaatti 13f tiivistää hyvin venäläisen katekhonisen ideologian: maailmanloppua loitolla pitämällä ja samalla siihen varautumalla Venäjä lunastaa itselleen hengellisen pelastuksen, sillä se on moraalisesti ja historiallisesti siihen oikeutettu.

[...] Yet we have to admit that whatever the state might do, it is impossible to completely solve any problem 100 percent. Life is more complicated and keeps throwing in more and more of new problems for us. Of course, efforts by the state are very important, as are those by society and religious organisations, by the way. It is religious organisations, and I mean our traditional faiths, that create the internal strength and internal basis for any person to feel secure in this fast-changing and fairly dangerous world. (13g.)

Sitaatissa 13g hengellinen ja turvaava suojeleminen yhdistää uskontoja ja Venäjää. Sairaanhoidosta keskusteltaessa Putin tunnustaa, ettei valtio yksin pysty ratkaisemaan kohtaamiaan ongelmia täysin, ja siksi uskon ja uskonnollisten järjestöjen merkitys yksilön elämässä onkin tärkeässä asemassa. Usko antaa ihmiselle sisäisen voiman ja eheyden, joka suojelee alati muuttuvassa ja vaarallisessakin maailmassa.

[...] As I recently said, our American friends are quarrelling with their bread and butter. They challenge the reliability of the dollar as a universal tool for international settlement. Once again, this is a typical mistake for an empire. Why is this happening? Because – and I am not lashing out at anyone – but an empire always thinks it can make minor mistakes and allow excess, because its might makes it all irrelevant. (13h.)

Sitaatissa 13h vääräoppinen valtakunta toiseuttaa Yhdysvaltoja Venäjästä. Yhdysvallat on Putinin mukaan 2000-luvun imperiumi eli keisarikunta. Katekhoninen ideologia liittyy nimenomaan imperiumien lainalaisuuksiin ja keskinäisiin vaikutussuhteisiin. Putin haluaa myös tuoda esiin Venäjän valtiollista identiteettiä suhteessa Yhdysvaltoihin: Venäjä ei ole imperialistinen, sillä Venäjän sivilisaatiovaltion oikeus tiettyjen maantieteellisten alueiden hallintaan perustuu historialliseen totuuteen (4b ja 2l).

[...] And Libya? In general, that state ceased to exist. It is being torn to pieces between separate armed units still fighting among themselves. This is a catastrophe. Gaddafi once said Libya was an insurmountable obstacle to the movement of refugees and immigrants from Africa to Europe. He said: “What are you doing? You are destroying this wall.” So it was destroyed. This is what is happening right now. Seeking for a guilty party. But they have only themselves to blame. (13i.)

Sitaatissa 13i uhkaava suojeleminen oikeuttaa Libyan suvereniteetin. Kyseinen esimerkki tuo katekhonisen ideologian hienosti maailmanlaajuiseen mittakaavaan. Putinin mukaan Libyan suvereeni hallitsija suojelee Eurooppaa suurelta muuttoliikkeeltä, kunnes hänet poistettiin vallasta. Tämän vuoksi koko Libyan valtio on ajautunut sisällissotaan ja Putinin sanojen mukaan lakannut kokonaan olemasta (*ceased to exist*).

Ajatus valtion yhtenäisyyden olevan riippuvainen suvereenista hallitsijasta on hyvin katekhonista – aivan kuten ajatus valtiosta, jonka väkivalta omaa kansaa kohtaan on oikeutettua, jos se suojelee eurooppalaisia ulkoiselta uhalta. Yhdysvallat poistivat yhden lopun aikoja loitolla pitävän katekhonisen hallitsijan, ja aiheuttivat Euroopan laajuisen poikkeustilan. Poikkeustila tarkoittaa tässä Eurooppaan saapuvien pakolaisten suurta määrää vuoden 2015 aikana ja jälkeen. Putinin retoriikka keskittyy tässäkin sitaatissa valtioiden lopun aikoihin sekä valloilla olevaan poikkeustilaan.

[...] There is a lot to be said about this situation. I think the problems that have appeared in the past few years or so concerning global politics are related to the unipolar world that, as just pointed out, appeared after the collapse of the Soviet Union. Everything is recovering now though and the world is becoming or has already become multipolar, and it will inevitably lead to the need to recreate the importance of international law as well as international global institutes such as the United Nations. (13j.)

Sitaatissa 13j muuttuva järjestys ja vääraoppinen poikkeustila oikeuttavat moninapaisen maailmanjärjestyksen. Retoriikka keskittyy muutoksen tilaan, jota maailma on käymässä läpi. Yksinapainen maailmanjärjestys, eli Yhdysvaltain suurvalta-aseman aika, on Putinin mielestä ollut suurta poikkeustilan aikaa, joka on aiheuttanut suuren osan nykyisen maailman ongelmista. Maailma on nyt palaamassa takaisin (*recovering*) moninapaiseen tilaan, minkä takia Venäjän toimet kansainvälisessä politiikassa tulisikin nähdä ennen kaikkea maailmanjärjestyksen normalisoitumisena.

Libyan hallitsijan syrjäyttäminen (13i) ja sotilaalliset väliintulot muualla maailmassa (9f) ovat esimerkkejä Yhdysvaltojen negatiivisesti katekhonisesta olemuksesta, sillä kyseiset toimet rajoittavat maailmanjärjestyksen normalisoitumista ja ylläpitävät Yhdysvaltojen suurvalta-asemaa. Venäjä päinvastoin on positiivisesti katekhoninen ja pyrkii toimillaan pitämään maailmaa tasapainossa ohjaamalla sitä takaisin moninapaiseen maailmanjärjestykseen, jossa jokaisella valtiolla on oma vastavoimansa.

[...] I saw how deep and powerful this country is, and what powerful historical and moral roots it has. It was not from the books about the Great Patriotic War of 1941–1945 that I became convinced about the might as well as the wisdom of the Russian people. I saw it with my very own eyes. (13k.)

Sitaatissa 13k historiallinen ja hengellinen perintö ja erityinen valtakunta sekä oikeaoppinen erityinen kansa toiseuttavat Venäjää muista valtioista. Putin korostaa Venäjän valtion pitkää historiaa, johon kuuluu myös sen moraalinen kehitys. Tällä luodaan kuvaa muinaisesta sivilisaatiovaltiosta, jonka erityinen olemus on muodostunut orgaanisesti vuosituhannen kuluessa. Moraalisesti ylemmässä asemassa olevan valtion on helpompi oikeuttaa sellaisia toimia, jotka ovat kansainvälisen yhteisön tuomitsemia. Venäjän kansalaiset ovat erityisyyden perusta, sillä heissä ruumiillistuu se muinaisilta ajoilta asti periytynyt geneettinen ja kulttuurinen koodi, jonka ansiosta Venäjä on voimakas valtio (5i).

6 Tutkimuksen tulos

6.1 Pohdinta

6.1.1 Missä kontekstissa katekhoniset meemit esiintyvät aineistossa?

Yllä analysoimani aineisto on Vladimir Putinin julkisesti ääneen lausumaa ja se on koottu pääosin kolmesta vuosittain pidettävästä keskustelutilaisuudesta sekä yhdestä haastattelusta ja juhlapuheesta. Keskustelutilaisuudet ovat tehty eri kohdeyleisöille, mutta tutkimuksen otanta edustaa niin venäläisille kuin kansainvälisillekin katsojille suunnattua materiaalia (ks. alaluku 3.1). Tämän taustan huomioon ottaen olen keskittynyt niihin retorisiin merkitysyhteyksiin, joissa katekhoniset meemit esiintyvät.

Analyysin mukaan ne ilmenevät erityisesti valtioiden tehtävistä ja identiteeteistä puhuttaessa. Erittelemistäni katekhonisista meemeistä aineistossa esiintyy useimmiten 'yhtenäisyys', 'perintö' ja 'Volk' (ks. liite 2). Tämä kertoo yhden keskeisimmän viestin Putinin puheissa: Venäjän erityinen sitkeys pysyä yhtenäisenä läpi hankalienkin aikojen on yhteinen ja arvokas perintö, joka on jokaisen venäläisen ansiota. Tahto ja voima tämän perinnön ylläpitämiseksi kumpuaa kunniasta ja vastuusta, joka tuhatvuotiselle valtakunnalle on annettu kristillisen sivilisaation suojelijana. Siksi venäläiset ovat erityinen kansa.

Katekhoniset meemit esiintyivät useimmiten konteksteissa 'Venäjä', 'Ukraina', 'venäläisyys', 'Yhdysvallat' sekä 'identiteetti' (ks. liite 2). Ne ilmenevät siis selkeästi valtion, kansalaisuuden ja valtion identiteetin konteksteissa. Katekhoniseen ideologiaan kuuluu olennaisesti valtioiden roolien määrittely ja asettaminen konstellaatioon, jossa ne vaikuttavat toisiinsa harmonisessa tasapainossa. Maailmanjärjestyksellä on olemassa eräänlainen "arkkityyppi", jota tulisi tavoitella. Tässä arkityyppisessä maailmassa Venäjä on maailmanloppua pidättävä katekhon ja Yhdysvallat järjestystä (*nomos*) uhkaava epäjärjestys (*anomos*).

Ukrainan konflikti konkretisoi järjestyksen ja epäjärjestyksen välisen kamppailun, jonka loppua Venäjä pidättää. Tuloksena on "jäätynyt"¹⁶ konflikti, jonka lopettaminen pakottaisi lännen myöntymään uuteen järjestykseen Itä-Ukrainassa. Kansainväliseen lakiin vedoten länsi ei tähän kuitenkaan myönnä. Venäjä vetoaa niin ikään kansainväliseen lakiin vaatien alueelle itsemääräämisoikeutta. Joka tapauksessa, kun pidättävä katekhon on poistettu tieltä, loppu (*eskathon*) voi saapua. Venäjän identiteetti on kiedottu tähän lopun aikojen taisteluun, jossa messias voittaa antikristuksen. Tämän viestin tulkitseminen poliittisessa kontekstissa

¹⁶ Vuonna 2019 keskimääräinen siviiliuhrien määrä Itä-Ukrainan sodassa oli noin 3 ihmistä kuukaudessa (United Nations 2019).

tarkoittaa, että Venäjän kansainvälisen aseman huononeminen on merkki kasvavasta epäjärjestyksestä ennen loppua. Katekhonisen ideologian mukaan Venäjä on marttyyri, jonka pitää hävitä voittaakseen. Tällainen narratiivi auttaa sisäpoliittisissa argumentoinneissa, sillä Venäjä ”voittaa” joka tapauksessa.

6.1.2 Kuinka katekhonisella ideologialla pyritään vaikuttamaan?

Meemien ja niiden kontekstien ilmenemistiheyden lisäksi on tarkoituksenmukaista ottaa niiden moodit ja vaikutukset huomioon. Tällöin löydämme ne keskeiset kognitiiviset mekanismit, joita aineisto erityisesti uusintaa (ks. liite 2). Kun katekhonisten meemien yleisimmät moodit ja niiden vaikutukset asetetaan järjestykseen, löytyy aineistosta samankaltaista narratiivista mukailevia kertomuksia.

Putinin mukaan ’oikeaoppinen perintö ja erityinen kansa’ yhdistävät Venäjää, mutta toiseuttavat sitä läntisestä maailmasta. Maailmassa tällä hetkellä valloillaan oleva ’vääraoppinen järjestys’ niin ikään toiseuttaa Venäjää lännestä. Yhteisöllisyyteen uskova Venäjän kansa on pitänyt yllä perinteisiä arvoja, vaikka lännessä on valloillaan moraaliton ja uskonnoton aikakausi. Vääraoppisella järjestyksellä ei kuitenkaan tarkoiteta lännen rappiotilaa, vaan maailmanpolitiikan yksinapaisuutta. Yhdysvaltojen järkkymätön suurvalta-asema on ajanut maailman poikkeustilanteeseen, joka oireilee muun muassa Euroopan moraalittomuutena sekä yleistyvänä alueellisina konflikteina. Moninapainen maailma on viittaus Venäjän keisarikunnan sekä Neuvostoliiton aikaan, jolloin maailman geopolitiikka ei ollut Yhdysvaltain sanelemaa. Nykyinen Venäjä haluaa olla Euroopan ja Kiinan välinen yhdistävä, mahdollistava ja ennen kaikkea tasapainottava tekijä.

Moninapainen maailma on yksi Putinin teemoista, johon kenen vain on helppo samaistua. Tarvitsemmehan maailmanlaajuisten ongelmien torjumiseksi globaalin konsensuksen. Moninapainen maailma voi kuitenkin yhteistyön sijaan tarkoittaa myös yhä eriytyvämpiä geopolitiittisia saarekkeita, jotka eivät koe globaalia yhteistyötä tarpeellisena. Moninapainen maailma vahvistaisi Venäjän vaikutusalueita Itäisessä Euroopassa, jos yhteistyö Euroopan ja Yhdysvaltojen välillä mahdollisesti vähentyisi. Retoriikka moninapaisesta maailmasta ja vallitsevasta väärästä järjestyksestä voi vahvistaa myös mielipidettä siitä, että Iso-Britannian pitäisi erota Euroopan Unionista.

Venäjän ’hengellinen yhtenäisyys’ pitää valtion eheänä jopa Euroopan ’maallisen poikkeustilan’ sitä uhatessa. Venäjällä on poikkeustilan vuoksi oikeus puolustaa omia kansalaisiaan sekä niitä, jotka ovat aina olleet sydämeltään venäläisiä – vaikka he olisivatkin

ajautuneet toiseen valtioon Neuvostoliiton hajoamisen jälkeen. Lännen kulttuuri-imperialismia vastaan taisteleminen on Putinin mielestä tärkeää, koska maallisen poikkeustilan aikana alueen sisäinen epäjärjestys lisääntyy. Se ilmenee esimerkiksi uskonnon hylkäämisenä, perinteisten sukupuoliroolien haastamisena, samaa sukupuolta olevien avioliittoina ja yleisenä kunnioituksen puutteena auktoriteetteja kohtaan.

Moraalittoman poikkeustilan sijaan todennäköisimpänä syynä ”epäjärjestykseen” on se, että Venäjän valtamediasta eroavaa informaatiota saaneet yhteisöt varmistuvat yhteiskuntansa epäkohdista ja rohkaistuvat järjestäytyä niitä vastaan. Putinin mukaan kyseinen alueellinen epäjärjestys on lännen iskostamaa nationalismia, joka on haitallista yhtenäiselle Venäjälle.

’Pysyvä yhtenäisyys’ yhdistää Venäjää ja venäläisiä. Pysyvyyttä korostaa etenkin Krimin ja Itä-Ukrainan tilanne, joissa Putinin mukaan tulisi kunnioittaa alueen asukkaiden tahtoa venäläistyä. Pysyvyydellä tarkoitetaan venäläisyyttä kulttuurisena instituutiona, venäläisenä maailmana, joka ylittää valtioiden rajat. Venäjän keisarikunnan sekä Neuvostoliiton aikakaudet ovat osa yhtä ja samaa venäläisen maailman ilmentymää, mikä on edelleen olemassa. Tällä hetkellä Venäjä on luomassa itseään uudelleen omin ehdoin, minkä vuoksi Putin korostaa puheissaan uuden kansallisen identiteetin rakentamista historiasta parhaat palat sen materiaaliksi valikoiden. Vaikka kansallinen ideologia on Venäjän perustuslaissa kielletty, Putin sanoo suoraan Venäjän tarvitsevan ”kehitysideologian” (*development ideology*) (sitaatti 2g).

Tämä voidaan nähdä myönnytyksenä venäläisen messianismin kannattajille, joiden poliittinen päätavoite on valtionideologian palauttaminen. Valtion suurpiirteisesti kirjoitettujen vuosisuunnitelmien kutsuminen ideologiaksi on vahva poliittinen signaali valtiossa, jossa valtionideologia on lailla kielletty.

’Uhkaava poikkeustila’ yhdistää koko maailmaa ja oikeuttaa näin ollen uuden maailmanjärjestyksen. ’Turvaava suojele’ taasen yhdistää kristillistä sivilisaatiota, jonka suojeelijana Venäjä on toiminut myytin mukaan jo tuhat vuotta. Yleinen teema aineistossa on uuden aikakauden alku, joka syrjäyttää nykyisen poikkeustilan. Läntisen hegemonian alulle panema individualismin ja voiton tavoittelun aikakausi on rappeuttanut eettistä ja moraalista ajattelua maailmanlaajuisesti, minkä vuoksi on tarpeen elvyttää usko korkeampaan voimaan ja jalompaan tavoitteeseen. Venäläisten sanotaan usein olevan erilaisia muista, sillä heidän elämänsä päämääränä ei ole maallinen yltäkylläisyys, vaan syvällinen suhde jumalaan (sitaatti

1b). Kristillisestä perinteestä kumpuavan sivilisaatiomallin puolustaminen on Venäjän tehtävä, johon sillä on oikeus etenkin nykyisen uhkaavan poikkeustilan aikana.

'Historiallinen perintö' yhdistää Venäjän aluetta ja oikeuttaa sen suvereniteetin. Viittaukset historiaan ja tuhatvuotiseen valtakuntaan ovat hyvin yleisiä aineistossa. Esimerkiksi Krimin alueen roolia Venäjän ortodoksisuuden omaksumisessa korostetaan, ja Khersonesoksen muinaisen kaupungin olemassaolosta muistutetaan. Krimin alue ei ole tärkeä pelkästään strategisen syvänmerensatamansa ansiosta, vaan sillä on merkittävä asema antiikin kreikkalais-roomalaisen kulttuurin ja Venäjän välillä. Krimin alue kuului antiikin aikana Rooman valtakunnalle ja sen jälkeen osittain Bysantin eli Itä-Rooman valtakunnalle aina myöhäiskeskiajalle asti. Kyseinen niemimaa on ainoa maantieteellisesti Venäjän Rooman valtakuntaan yhdistävä alue. Siksi Putinin puhuessa venäläisyyden ja ortodoksisuuden pitkstä yhteisestä historiasta Krimin alueella, korostaa hän samalla epäsuorasti Venäjän myyttistä roolia kolmantena Rooman valtakuntana ja kristittyjen suojelijana (sitaatti 12).

6.2 Yhteenveto

Teoreettinen viitekehys ankkuroi tutkimuksen lähtökohdaksi nationalistisen ideologian ja ideologisen esoteerisen liikkeen, venäläisen messianismin. Tämän liikkeen tärkeimmät merkitykset luovat jaetun ymmärtämisen muodon, eli katekhonisen ideologian. Katekhonisen ideologian tärkeimpiä merkityksiä eli meemejä erittelemällä löysin ne katekhoniset meemit, joiden kautta ideologialla pyritään vaikuttamaan poliittisessa edustustilanteessa.

Käyttämäni metodologia toi aineistosta esiin mielenkiintoisia ja aiheeseen relevantteja sitaatteja, joiden löytyminen oli ennalta määriteltyjen katekhonisten meemien ansiota. Sitaattien analysoinnin avulla selitin, tulkitsin ja kritisoin kyseistä poliittisen vaikuttamisen menetelmää. Menetelmä oli hyvin työläs rajauksensa vuoksi, ja tuleva samankaltainen tutkimus on tarkoituksenmukaista tehdä tarkemmalla rajauksella. Tutkimuksen käyttämät metodologiset termit (meemit, kontekstit, moodit ja vaikutukset) on tulevaisuudessa hyvä yksinkertaistaa erilaisiksi merkitysyhteyksiksi yleisen meemiteorian mukaan. Nykyisellään metodi on räätälöity yksittäiselle tutkijalle sopivaksi, mutta termien yhtenäistämisen jälkeen menetelmä on huomattavasti käytännöllisempi. Kyseinen meemiteoriaa ja retorista tutkimusta yhdistävä tapa analysoida poliittista vaikuttamista saa tutkijan keskittymään kulttuurin ja informaation yksikköihin, niiden välittymiseen, omaksumiseen ja keskinäisiin vaikutussuhteisiin. Tapa ymmärtää kulttuuri näin auttaa löytämään aineistosta erilaisia merkitysyhteyksiä.

Tutkimuksen tuloksen mukaan Venäjää voidaan luonnehtia katekhoniseksi vallaksi, joka on säilyttänyt hengellisen olemuksensa puolustaen itseään sekä ulkoisia että sisäisiä vihollisia vastaan. Nykyistä uhkaa, eli lännen etnonationalismia sekä moraalista alennustilaa vastaan argumentoidessaan Putin kertoo venäläisyydestä tavalla, joka on itsessään hyvin etnonationalistinen. Venäläisyys on aineiston mukaan geneettinen ja kulttuurinen koodi. Tämän koodin perineet ihmiset ovat Putinin mukaan moraalisilta, eettisiltä ja älyllisiltä ominaisuuksiltaan erityisiä. Erityisyys sidotaan katkeamattomaan sukupolvien ketjuun ja rajattuun maantieteelliseen alueeseen, eli venäläiseen maaperään. Tässä venäläisen Volkin yhteisessä voimassa manifestoituu Carl Schmittin ajatus ylimaallisesti suojelevasta, mutta silti sekulaarista vallasta. Venäjän kansa ja valtio pidättää vääraoppisen järjestyksen leviämistä yli kulttuuristen sekä maantieteellisten rajojen. Tämä tarkoittaa Yhdysvaltojen suurvalta-aseman ja vaikutusalueen heikentämistä sekä sekulaarin, liberaalin ja individualistisen maailmankatsomuksen rajoittamista. Näillä keinoilla nykyinen Venäjän valtio lunastaa asemansa ”kristillisen maailman suojelijana”.

Anastasia Mitrofanova kirjoittaa venäläisen nationalismin ja ortodoksisen uskon kytköksistä artikkelissaan *Russian ethnic nationalism and religion today* (2016) tavalla, joka sopii hyvin tutkimuksessani tunnistettuun katekhoniseen ideologiaan. Mitrofanovan mukaan ortodoksinationalistit uskovat omaan erityisyyteensä, joka ei liity ortodoksiseen uskontunnustukseen, vaan venäläisyyden olemukseen. Heille venäläisyys ja ortodoksisuus on yksi ja sama asia. Ortodoksinationalistit eivät yleensä kuulu kirkkoon, vaan nimenomaan rinnastavat venäläisyyden uskokseen. Ortodoksinationalistit toivovat valtion uudelleensyntymää, sillä heidän etnonationalistinen näkemyksensä venäläisyydestä limittyy ortodoksiseen perintöön. Tämä uudelleensyntymä on mahdollista vain katumuksen avulla. Katumus johtaa valtion tuhoon ja uudelleensyntymään, minkä jälkeen uusi tsaari voittaa antikristuksen ja vapauttaa Venäjän sen otteesta. (Kolstø ja Blakkisrud 2016, 114–115.) Tässä tiivistyy katekhoninen ideologia: kun tuhoa loitolla pidättävä poliittinen järjestys poistuu, alkaa maailmanloppu ja uusi messiaaninen järjestys. Venäjä pidättää vääjäämätöntä tuhoa saapumasta, mutta sen saapuessa Venäjä saa uuden alun.

Putinin retoriikassa katekhoninen ideologia ilmenee geopoliittisena vaikuttamisen muotona, jolla korostetaan eurooppalaisen sivilisaation kristillistä olemusta. Geopoliittisen vaikuttamisen kohteena on erityisesti Venäjän pehmeän vallan vaikutusalue Itä-Euroopassa, jossa ortodoksinen usko yhdistää historiallisesti ja hengellisesti alueiden asukkaita Venäjään. Alueiden perimmäistä ”venäläistä” luonnetta esiin tuomalla on mahdollista vaikuttaa

mielipiteeseen siitä, tulisiko Itä-Euroopan valtioiden tehdä taloudellista tai sotilaallista yhteistyötä lännen kanssa.

Putinin käyttämän katekhonisen retoriikan on tarkoitus vahvistaa Venäjän valtion asemaa historiallisena ja pysyvänä perinteisten arvojen puolustajana. Venäjän valtiollisesta kehityksestä luodaan kuva, jossa varhaiskeskiajalta asti säilynyt kristinuskon suojelijan olemus on yhä tärkeä valtion identiteettiä määrittelevä asia. Aina antiikin Roomaan asti ulottuvaa historiallista perintöä vastaan asettuva on helppo leimata vääraoppiseksi. Kristillistä sivilisaatiota korostamalla on myös mahdollista tuoda esiin konservatiiviseen maailmankatsomukseen räikeästi sopimattomat asiat Euroopassa ja tehdä niiden leviämisestä syy Venäjän sisäpoliittiselle kuohunnalle. Näin oppositio saadaan näyttämään Venäjän kansallisen yhtenäisyyden ja kristinuskon arvoperinteen vastustajalta.

Viittaukset valtioiden luonnollisiin vastavoimiin ja maailmanjärjestyksen arkkityyppisen tasapainon tavoitteluun ovat osa 2010-luvun poliittista teologiaa, jossa valtio itsessään on uskon kohteena, ja uskonto on osa valtion juuria. Nationalismin ja ortodoksisen mytologian synteesi sekularisoi kristinuskon oppia totuuteen uskovan yksilön tärkeydestä kertomuksella valtiosta, joka suurta valheellista vastarintaa uhmaten suojelee sivistystä valmiina uhraamaan itsensä uuden oikeaoppisen messiaan saapumiseksi.

Vaikka valtiollisen uudelleensyntymän mahdollistava messias jää mysteeriksi, on varmaa, että se on kansan hengellisen yhtenäisyyden ansiota. Venäjän valtiota tarkasteltaessa olisi helppoa väittää messiaan henkilöityvän vahvaan johtajaan, mutta katekhoninen johtaja – ja sen poistuminen vallasta – on vain messiaan saapumisen edellytys. Katekhonisen ideologian teesit koskettavat sen kannattajien mukaan koko maailmaa, jolloin messias on todennäköisemmin uusi Venäjän valtio, jonka perimä kristinuskon suojelijan taakka tulee pitämään maailmaa harmonisessa tasapainossa.

Ennen kaikkea katekhoninen ideologia vaatii uskoa tiettyyn kohtaloon. ajattelutapa valtioiden ikaikaisista ennaltamääräytyistä rooleista ja kohtaloista vaikeuttaa kansainvälistä yhteistyötä ja normalisoi valtioiden sekä kansojen välisiä aseellisia konflikteja. Kohtalon mukanaan tuoma tuho ja uusi alku on ikaikainen ja ihmismieleen kiehtovalla tavalla vetoava tapa käsittää ympäröivä monimutkainen maailmamme. Sen mukainen maailmankatsomus ei kuitenkaan palvele yhä moniäänisemmän kansainvälisen politiikan tavoitteita. Ihmisten, eikä kohtalon, tulisi määrittää maailmamme tulevaisuus.

Lähdeluettelo

Aineisto eli puheiden litteroinnit

Kreml.ru

- 2013a *Visit to Russia Today television channel.* Julkaistu 11.6.2013. Viitattu 28.5.2019. <http://en.kremlin.ru/events/president/transcripts/20603>
- 2013b *Meeting of the Valdai International Discussion Club.* Julkaistu 19.9.2013. Viitattu 28.5.2019. <http://en.kremlin.ru/events/president/news/19243>
- 2013c *Annual news conference.* Julkaistu 19.12.2013. Viitattu 28.5.2019. <http://en.kremlin.ru/events/president/news/19859>
- 2014a *Address by President of the Russian Federation.* Julkaistu 18.3.2014. Viitattu 28.5.2019. <http://en.kremlin.ru/events/president/news/20603>
- 2014b *Direct Line with Vladimir Putin.* Julkaistu 17.4.2014. Viitattu 28.5.2019. <http://en.kremlin.ru/events/president/news/20796>
- 2014c *Meeting of the Valdai International Discussion Club.* Julkaistu 24.10.2014. Viitattu 28.5.2019. <http://en.kremlin.ru/events/president/news/46860>
- 2015a *Direct Line with Vladimir Putin.* Julkaistu 16.4.2015. Viitattu 28.5.2019. <http://en.kremlin.ru/events/president/news/49261>
- 2015b *Meeting of the Valdai International Discussion Club.* Julkaistu 22.10.2015. Viitattu 28.5.2019. <http://en.kremlin.ru/events/president/news/50548>
- 2016 *Meeting of the Valdai International Discussion Club.* Julkaistu 27.10.2016. Viitattu 28.5.2019. <http://en.kremlin.ru/events/president/news/53151>
- 2017a *Direct Line with Vladimir Putin.* Julkaistu 15.6.2017. Viitattu 28.5.2019. <http://en.kremlin.ru/events/president/news/54790>
- 2017b *Meeting of the Valdai International Discussion Club.* Julkaistu 19.10.2017. Viitattu 28.5.2019. <http://en.kremlin.ru/events/president/news/55882>
- 2017c *Vladimir Putin's annual news conference.* Julkaistu 14.12.2017. Viitattu 28.5.2019. <http://en.kremlin.ru/events/president/news/56378>
- 2018 *Meeting of the Valdai International Discussion Club.* Julkaistu 18.10.2018. Viitattu 28.5.2019. <http://en.kremlin.ru/events/president/news/58848>

Kirjallisuus

Arvidsson, Matilda

2015 From teleology to eschatology, teoksessa: Arvidsson, M, Brännström, L, & Minkkinen, P (toim.). *The Contemporary Relevance of Carl Schmitt: Law, Politics, Theology*. Routledge, Lontoo.

Balkin, J.M.

1998 *Cultural software: A Theory of Ideology*. Yale University Press, New Haven & Lontoo.

Billig, Michael

1991 *Ideology and opinionion. Studies in rhetorical psychology*. Sage Publications, Lontoo, Newbury Park & New Delhi.

Billig, Michael et al.

1988 *Ideological dilemmas. A social psychology of everyday thinking*. Sage Publications, Lontoo, Newbury Park & New Delhi.

Burke, Kenneth

1966 Language as symbolic action: essays on life, literature and method. University of California Press, Oakland.

Cormack, Mike

1992 *Ideology*. B.T. Batsford Ltd., Lontoo.

Dawkins, Richard

1989 (1976) *The Selfish Gene*. Oxford University Press, Oxford.

Dennett, Daniel C.

1995 *Darwin's Dangerous Idea: Evolution and the Meanings of Life*. Simon and Schuster, New York.

Dugin, Aleksandr

- 1994 Carl Schmitt: five lessons for Russia. *Konservativnaia revolutsiia*. Arctogeia, Moskova. (Julkaistu ensimmäisen kerran aikakauslehdessä Nash sovremennik vuonna 1992.)
- 1997 Katechon and Revolution. *Tampliery Proletariata*. Arctogeia, Moskova.
<http://my.arcto.ru/public/templars/kateh.htm>

Euroopan Parlamentti

- 2017 *Russia's national security strategy and military doctrine and their implications for the EU*. Euroopan Unioni, Policy Department, Bryssel.

Engström, Maria

- 2014 Contemporary Russian messianism and new Russian foreign policy. *Contemporary Security Policy* 35 (3). Taylor & Francis Online.
<https://doi.org/10.1080/13523260.2014.965888>

Evans, Alfred B.

- 2008 Putin's legacy and Russia's identity. *Europe-Asia Studies*, 60 (6), 899–912.

Fursov, Andrei

- 2013 Strike First. *Newsland*, 27.7.2013.

Geers, Kenneth

- 2015 *Cyber War in Perspective: Russian Agression Against Ukraine*. NATO CCD COE Publications, Tallinna.

Golynko-Vol'fson, Dmitrii

- 2004 'Konservativizm i iskusstvo emotsional'noi vovlechenosti' [Conservatism and the art of emotional involvement], *Khudozhestvennyi zhurnal*, No. 54.

Goble, Paul A.

- 2015 Ukrainians as 'fraternal people' – a Soviet invention, Oleshchuk says. *Euromaidanpress*. Internet-uutinen julkaistu 23.7.2015 04:41. Viitattu 13.9.2019.
<http://euromaidanpress.com/2015/07/23/ukrainians-as-fraternal-people-a-soviet-invention-oleshchuk-says/>

Gould, Stephen J. & Lewontin, Richard C.

1979 *The Spandrels of San Marco and the Panglossian Paradigm: A Critique of the Adaptationist Programme*. Proceedings of the Royal Society, Lontoo.

Gusfield, Joseph

1989 The bridge over separated lands: Kenneth Burke's significance for the study of social action. Herbert W. Simos & Trevor Melia (toim.), *The legacy of Kenneth Burke*, 28–54. The University of Wisconsin Press, Madison & Lontoo.

Haushofer, Karl

1934 *Weltpolitik von heute*. Zeitgeschichte Verlag, Berliini.

Hell, Julia

2009 Katechon: Carl Schmitt's Imperial Theology and the Ruins of the Future. *The Germanic Review* 84 (4), 283–326. Taylor & Francis Online.
<https://doi.org/10.1080/00168890903291443>

Hosking, Geoffrey

1997 *Russia: people and empire 1552–1917*. Harvard University Press, Harvard.

Imbsweiler, Eva

2016 *Individualism, the Total State and Race in the Views of Carl Schmitt*. Georgia State University.
https://scholarworks.gsu.edu/philosophy_theses/179

Kauhanen, Anna-Liina

2015 Miten infosodassa puolustaudutaan? *Helsingin Sanomat*, 19.1.2015. Sanoma Media Finland, Helsinki.

Kamppinen, Matti

2019 Kirjallinen kommentti gradun esitarkastuksen aikana 21.10.2019.

Kustarev, Alexandr

2010 Konservatizm i . . . konservatizm' [Conservatism and . . . conservatism]. *Neprikosnovennyi zapas*, Vol. 1, No. 69.

Leont'ev, Konstantin

1996 *Vostok, rossiia i Slaviansstvo*. Arctogeia, Moskova.

<http://my.arcto.ru/public/templars/kateh.htm>

Longworth, Philip

2005 *Russia's Empires: Their Rise and Fall: from Prehistory to Putin*. John Murray, Lontoo.

Luukkanen, Arto

2015 Venäläinen maailma ei uhka Suomelle. *Turun Sanomat*, 14.1.2015, 2. TS
Yhtymä, Turku.

Maza, Cristina

2019 Donald Trump and Vladimir Putin are working to weaken Europe, official says. *Newsweek*. Internet-uutinen julkaistu 22.5.2019. Viitattu 12.9.2019.
<https://www.newsweek.com/donald-trump-vladimir-putin-weaken-europe-eu-1433213>

McGuire, Meredith B.

1992 *Religion: the social context*. Third Edition. Wadsworth Publishing Company, Belmont.

Mid.ru

2013 *Kontseptsii vneshnei politiki Rossiiskoi Federatsii* [The Foreign Policy Concept of the Russian Federation].
http://www.mid.ru/brp_4.nsf/0/6D84DDEDEDBF7DA644257B160051BF7F

Mitrofanova, Anastasia

2016 Russian ethnic nationalism and religion today teoksessa *The New Russian nationalism: Imperialism, Ethnicity and Authoritarianism*. Kolstø, Pål ja Blakkisrud, Helge (toim.). Edinburgh University Press, Edinburgh.

Ostbo, Jardar

2016 *The New Third Rome: Readings of a Russian Nationalist Myth*. University of Oslo, Soviet and Post-Soviet Politics and Society, Oslo.

Potter, Jonathan

1996 *Representing reality: Discourse, rhetoric and social construction*. Sage Publications: Lontoo.

Prozorov, Sergei

2012 The Katechon in the Age of Biopolitical Nihilism. *Continental Philosophy Review*, 45 (4), 483-503. Springer, Berliini.

Raamattu

1992 *Raamattu*. Suomen evankelis-luterilainen kirkko. Kirkon keskusrahasto.

Rowley, David G.

2000 Imperial versus national discourse: the case of Russia. *Nations and nationalism*, 6 (1). Wiley-Blackwell, New Jersey.

Sakaranaho, Tuula

2001 Nurinkääntöjä, teoksessa *Retorinen tutkimus uskontotieteessä*. Tuula Sakaranaho (toim.). Helsingin yliopiston uskontotieteen laitos, Helsinki.

Schmitd, Cristoph

2014 Return of the katechon: Giorgio Agamben contra Erik Peterson. *Journal of religion*, 94 (2). University of Chicago Press. Chicago.

Schmitt, Carl

1939 Völkerrechtliche Grossraumordnung mit Interventionsverbot für raumfremde Mächte. Ein Beitrag zum Reichsbegriff im Völkerrecht. *Schmitt, Staat, Grossraum, Nomos* 269–320.

1940 Die Raumrevolution: durch den totalen Krieg zu einem totalen Frieden. *Schmitt, Staat, Grossraum, Nomos* 388–91.

1942a Beschleuniger Wider Willen, oder: Problematik der westlichen Hemisphäre. *Staat, Grossraum, Nomos* 431–36.

1942b *Land und Meer. Eine weltgeschichtliche Betrachtung*. Reclam Verlag. Leipzig.

1996 (1962) *Politische Theologie II: Die Legende von der Erledigung jeder politischen Theologie*. Duncker & Humblot, Berliini.

- 1997 (1934) *Poliittinen teologia*. Käännös: Tapani Hietaniemi. Esipuheet suomalaiseseen painokseen: Kaarlo Tuori sekä Markku Koivusalo ja Mika Ojakangas. Tutkijaliitto, Helsinki.
- 2003 (1950) *The Nomos of the Earth in the International Law of Jus Publicum Europaeum*. Käännös: G.L. Ulmen. Telos, New York.
- 2005 (1934) *Political Theology: Four Chapters on the Concept of Sovereignty*. Käännös: George Schwab. University of Chicago Press, Chicago.
- 2008 (1970) *Political Theology II: The Myth of the Closure of Any Political Theology*. Käännös: M. Hoelzl ja G. Ward. Polity, Cambridge.

Sidorov, Dmitrii

2006

Post-imperial third Romes: resurrections of a Russian orthodox geopolitical metaphor. *Geopolitics*, 11 (2), 317. Taylor & Francis Online.

<https://doi.org/10.1080/14650040600598585>

Smith, Anthony D.

2009 *Ethno-Symbolism and Nationalism: a Cultural Approach*. Routledge, Lontoo.

Stergiopoulou, Katerina

2014 Taking Nomos: Carl Schmitt's Philology Unbound. *October Magazine*, 149, 95–122, Summer 2014. The MIT Press Journals, Massachusetts.

https://doi.org/10.1162/OCTO_a_00194

Summa, Hilikka

1996 Kolme näkökulmaa uuteen retoriikkaan. Burke, Perelman, Toulmin ja retoriikan kunnianpalautus. Kari Palonen & Hilikka Summa (toim.), *Pelkkää retoriikkaa*, 51–83. Vastapaino, Tampere.

Tervonen, Tuukka

2019 Venäjä-trollien vainoama Ylen toimittaja Jessikka Aro oli Yhdysvaltain alahuoneen kuultavana Venäjän informaatio-sodasta. *Helsingin Sanomat*. Internet-uutinen julkaistu: 16.7. 20:48, päivitetty: 17.7. 9:21. Viitattu

10.9.2019

<https://www.hs.fi/ulkomaat/art-2000006175536.html>

Tolonen, Juha

1998 Poliittinen teologia. *Politiikka* 40:4, 321–326. Valtiotieteellinen yhdistys, Helsinki.

Tolz, Vera

2004 The search for a national identity in the Russia of Yeltsin and Putin, teoksessa: Stefani Hoffman, Jonathan Frankel ja Yitzhak M. Brudny (toim.). *Restructuring Post-Communist Russia*. Cambridge University Press, Cambridge, 160–180.

Tsygankov, Andrei P.

2007 Finding a civilizational idea: “West”, “Eurasia”, and “Euro-East” in Russia’s foreign policy. *Geopolitics*. 12 (3), 375–399.

United Nations

2019 *Report on the human rights situation in Ukraine 16 February to 15 May 2019*. Office of the United Nations High Commissioner for Human Rights.

Urban, Michael

1994 The politics of identity in Russia’s postcommunist transition: the nation against itself. *Slavic Review*. 53 (3), 733–765. Cambridge University Press, New York.

Vainio, Juha

2015 Suomi ampuu alas infosodan valheita. *Turun Sanomat*, 26.4.2015. TS-Yhtymä, Turku.

Van Dijk, Teun A.

1993 Principles of Critical discourse Analysis. *Discourse & Society* 4 (2), 249–283. Sage, Lontoo.

Vihma, Antto

2019

Repivä populismi ei palauta politiikkaa politiikkaan, vaan faktoista luopuessaan se kaventaa poliittisen kenttää. *YLE*. Internet-uutinen julkaistu 14.5.2019. 06:45. Viitattu 11.9.2019.

<https://yle.fi/uutiset/3-10771035>

Lakipykälät

- 1907 Convention (IV) respecting the Laws and Customs of War on Land and its annex: Regulations concerning the Laws and Customs of War on Land. The Hague, 18 October 1907.
- 1949 Convention (IV) relative to the Protection of Civilian Persons in Time of War. Geneva, 12 August 1949.
- 1993 Venäjän perustuslaki. 1. kappale, 13. artikla.
Saatavilla: <http://archive.government.ru/eng/gov/base/54.html>

Liite 1: Analyysitaulukko

Sitaatti	Konteksti	Vaikutus	Moodi	Meemi
1	<i>Visit to Russia Today television channel – 2013a</i>			
1a	[...] currently we have no ideological differences. But we do have “culture-logical” differences. The foundation of American consciousness is the idea of the individual. The idea of the Russian consciousness is the idea of the collective.			
	Venäläisyys	toiseuttaa	oikeaoppinen - vääräoppinen	yhtenäisyys
	Oikeaoppinen yhtenäisyys toiseuttaa venäläisiä amerikkalaisista			
1b	[...] as a Russian person, we have a different mission, It is something that stretches beyond the horizon (deeper). It is something spiritual, it is something to do with the Maker.			
	Venäläisyys	toiseuttaa	hengellinen – maallinen	Volk
	Hengellinen erityinen kansa toiseuttaa venäläisyyttä			
1c	<p>[...] the United States was fundamentally built as a democratic country, from its creation it was a democratic state. When people came to colonize the continent – they had to build relations with one another, and as a fact of life, they had to be in constant dialogue with one another. So from the beginning the united states was born as a fundamental democracy. At the same time, lets not forget, that at the time of colonization – you’re leading me right into murky waters here, I’m not sure I want to talk about it! Colonisation of the American continent began with large scale ethnic cleansing... It’s scale had no precedent in the history of mankind. When Europeans first arrived, this is what they did, and it must be said bluntly.</p> <p>[...] the Carthaginians for example, defeated by the Romans – when the Romans left, they poured salt over the earth so that nothing more grows there: at least that’s what legend says. In the colonization of America by Europeans, the earth was not doused in salt because it was needed – but they exterminated the native population. Aside from that, American history knows slavery... And it is so deeply seated [in their consciousness].</p>			
	Yhdysvallat	toiseuttaa	pysyvyys – muutos historia - myytti	nomos, perintö
	Muuttuva järjestys ja historiallinen perintö toiseuttavat Yhdysvaltoja Venäjältä			
1d	But I really doubt that Stalin, in the spring of 1945, If he had a nuclear bomb, I doubt that he would have dropped it on Germany. In 1941, or 1942, when it was a question of life or destruction of the Soviet state, maybe he would have, if he had it.			

	Ydinase Yhdysvallat	oikeuttaa toiseuttaa	turva – uhka oikeaoppinen - vääräoppinen	poikkeustila, nomos
	Uhkaava poikkeustila oikeuttaa ydinaseen käytön ja vääräoppinen poikkeustila toiseuttaa Yhdysvaltoja Venäjästä			
1e	[...] Any state pursues its national interests, and the US is no exception. What's unique here is that the collapse of the Soviet Union left America as the world's single leader. But there was a catch associated with it in that it began to view itself as an empire. But an empire is not only about foreign policy, it's also about domestic policies. An empire cannot afford to display weakness, and any attempt to strike an agreement on equitable terms is often seen domestically as weakness. But the leadership cannot afford to display weakness due to domestic policy considerations. I think that the current administration realises that it cannot solve the world's major issues on its own. But first, they still want to do it, and second, they can only take steps that are fit for an empire.			
	yhdysvallat	toiseuttaa	oikeaoppinen – vääräoppinen	nomos
	Vääräoppinen järjestys toiseuttaa Yhdysvaltoja Venäjästä			
2	<i>Meeting of the Valdai International Discussion Club – 2013b</i>			
2a	I hope that the place for your discussions, for our meetings is well chosen and that the timing is good. We are in the centre of Russia – not a geographical centre, but a spiritual one. [Novgorod Region] is a cradle of Russian statehood. Our outstanding historians believe and have analysed how the elements of Russian statehood came together right here. This is in the light of the fact that two great rivers – the Volkhov and Neva – acted as natural means of communication, providing a natural linkage at the time. And it was here that Russian statehood gradually began to emerge.			
	Venäjä	yhdistää	hengellinen - maallinen	Reich, nomos
	Hengellisesti erityinen valtakunta ja hengellinen järjestys yhdistävät Novgorodia ja Venäjää			
2b	For us (and I am talking about Russians and Russia), questions about who we are and who we want to be are increasingly prominent in our society. We have left behind Soviet ideology, and there will be no return. Proponents of fundamental conservatism who idealise pre-1917 Russia seem to be similarly far from reality, as are supporters of an extreme, western-style liberalism.			
	Venäjä	toiseuttaa	oikeaoppinen - vääräoppinen	nomos
	Vääräoppinen järjestys toiseuttaa Venäjän hallinnollista mallia muista			
2c	It is evident that it is impossible to move forward without spiritual, cultural and national self-determination. Without this we will not be able to withstand internal and external challenges, nor we will succeed in global competitions. And today we see a new round of such competitions. Today their main focuses are economic-technological and ideological-informational. Military-political problems and general conditions are worsening. The world is becoming more rigid, and sometimes forgoes not merely international law, but also basic decency.			

	Venäjä	oikeuttaa	hengellinen – maallinen turva – uhka	Reich poikkeustila
	Uhkaava poikkeustila oikeuttaa hengellisesti erityisen valtakunnan rakentamisen			
2d	[Every country] has to have military, technological and economic strength, but nevertheless the main thing that will determine success is the quality of citizens, the quality of society: their intellectual, spiritual and moral strength. After all, in the end economic growth, prosperity and geopolitical influence are all derived from societal conditions. They depend on whether the citizens of a given country consider themselves a nation, to what extent they identify with their own history, values and traditions, and whether they are united by common goals and responsibilities. In this sense, the question of finding and strengthening national identity really is fundamental for Russia.			
	Identiteetti	oikeuttaa	hengellinen – maallinen	Volk, Reich, yhtenäisyys
	Hengellisesti erityinen kansa ja valtakunta, sekä hengellinen yhtenäisyys oikeuttavat kansallisen identiteetin rakentamisen			
2e	Meanwhile, today Russia's national identity is experiencing not only objective pressures stemming from globalisation, but also the consequences of the national catastrophes of the twentieth century, when we experienced the collapse of our state two different times. The result was a devastating blow to our nation's cultural and spiritual codes; we were faced with the disruption of traditions and the consonance of history, with the demoralisation of society, with a deficit of trust and responsibility. These are the root causes of many pressing problems we face. After all, the question of responsibility for oneself, before society and the law, is something fundamental for both legal and everyday life.			
	Identiteetti	oikeuttaa	hengellinen - maallinen	poikkeustila
	Hengellinen poikkeustila oikeuttaa kansallisen identiteetin rakentamisen			
2f	Practice has shown that a new national idea does not simply appear, nor does it develop according to market rules. A spontaneously constructed state and society does not work, and neither does mechanically copying other countries' experiences. Such primitive borrowing and attempts to civilize Russia from abroad were not accepted by an absolute majority of our people. This is because the desire for independence and sovereignty in spiritual, ideological and foreign policy spheres is an integral part of our national character. Incidentally, such approaches have often failed in other nations too. The time when ready-made lifestyle models could be installed in foreign states like computer programmes has passed.			
	Identiteetti	oikeuttaa	hengellinen – maallinen oikeaoppinen - vääräoppinen	Reich
	Oikeaoppinen ja hengellisesti erityinen valtakunta oikeuttaa identiteetin rakentamisen			
2g	This means that liberals have to learn to talk with representatives of the left-wing and, conversely, that nationalists must remember that Russia was formed specifically as a multi-ethnic and multi-confessional country from its very inception. Nationalists must remember that by calling into question our multi-ethnic character, and exploiting the issue of Russian, Tatar, Caucasian, Siberian or any other nationalism or separatism, means that we are starting to destroy our genetic code. In effect, we will begin to destroy ourselves.			

	Identiteetti	oikeuttaa	turva – uhka	Reich, yhtenäisyys
	Turvallinen erityinen valtakunta ja yhtenäisyys oikeuttaa identiteetin rakentamisen			
2h	Another serious challenge to Russia's identity is linked to events taking place in the world. Here there are both foreign policy and moral aspects. We can see how many of the Euro-Atlantic countries are actually rejecting their roots, including the Christian values that constitute the basis of Western civilisation. They are denying moral principles and all traditional identities: national, cultural, religious and even sexual. They are implementing policies that equate large families with same-sex partnerships, belief in God with the belief in Satan.			
	Identiteetti	toiseuttaa, oikeuttaa	Turva – uhka Hengellinen - maallinen	Reich
	Uhkaava ja maallinen valtakunta toiseuttaa Venäjää lännestä ja oikeuttaa kansallisen identiteetin rakentamisen			
2i	The excesses of political correctness have reached the point where people are seriously talking about registering political parties whose aim is to promote paedophilia. People in many European countries are embarrassed or afraid to talk about their religious affiliations. Holidays are abolished or even called something different; their essence is hidden away, as is their moral foundation. And people are aggressively trying to export this model all over the world. I am convinced that this opens a direct path to degradation and primitivism, resulting in a profound demographic and moral crisis.			
	Poliittinen korrektius	toiseuttaa, oikeuttaa	hengellinen – maallinen turva - uhka	poikkeustila
	Maallinen ja uhkaava poikkeustila toiseuttaa Venäjää poliittisesta korrektiudesta ja oikeuttaa suojelun sitä vastaan			
2j	What else but the loss of the ability to self-reproduce could act as the greatest testimony of the moral crisis facing a human society? Today almost all developed nations are no longer able to reproduce themselves, even with the help of migration. Without the values embedded in Christianity and other world religions, without the standards of morality that have taken shape over millennia, people will inevitably lose their human dignity. We consider it natural and right to defend these values. One must respect every minority's right to be different, but the rights of the majority must not be put into question.			
	Perinteiset arvot	oikeuttaa	Hengellinen – maallinen	poikkeustila yhtenäisyys
	Maallinen poikkeustila ja hengellinen yhtenäisyys oikeuttavat perinteisten arvojen puolustamisen			
2k	At the same time we see attempts to somehow revive a standardised model of a unipolar world and to blur the institutions of international law and national sovereignty. Such a unipolar, standardised world does not require sovereign states; it requires vassals. In a historical sense this amounts to a rejection of one's own identity, of the God-given diversity of the world.			

	Suvereniteetti	toiseuttaa	oikeaoppinen – vääräoppinen Hengellinen – maallinen	Grossraum
	Vääräoppinen ja maallinen suuri tila toiseuttaa valtioiden suvereniteettia maailmasta			
2l	This is our conceptual outlook, and it follows from our own historical destiny and Russia's role in global politics. Our present position has deep historical roots. Russia itself has evolved on the basis of diversity, harmony and balance, and brings such a balance to the international stage.			
	Venäjä	oikeuttaa	historia – myytti	Reich
	Historiallisesti erityinen valtakunta oikeuttaa Venäjän politiikan			
2m	Along with this the different cultures in Russia have the unique experience of mutual influence, mutual enrichment and mutual respect. This multiculturalism and multi-ethnicity lives in our historical consciousness, in our spirit and in our historical makeup. Our state was built in the course of a millennium on this organic model.			
	Venäjä	oikeuttaa	historia – myytti hengellinen - maallinen	perintö, Reich
	Hengellinen perintö ja historiallisesti erityinen valtakunta yhdistävät Venäjää			
2n	I would like to touch on another topic. The 21st century promises to become the century of major changes, the era of the formation of major geopolitical zones, as well as financial and economic, cultural, civilisational, and military and political areas. That is why integrating with our neighbours is our absolute priority. The future Eurasian Economic Union, which we have declared and which we have discussed extensively as of late, is not just a collection of mutually beneficial agreements. The Eurasian Union is a project for maintaining the identity of nations in the historical Eurasian space in a new century and in a new world. Eurasian integration is a chance for the entire post-Soviet space to become an independent centre for global development, rather than remaining on the outskirts of Europe and Asia.			
	Venäjä	yhdistää	historia – myytti pysyvyys – muutos	Grossraum
	Historiallinen ja pysyvä suuri tila yhdistää Venäjää ja entisiä Neuvostoliiton valtioita			
2o	Regarding Ukraine. Ukraine, without a doubt, is an independent state. That is how history has unfolded. But let's not forget that today's Russian statehood has roots in the Dnieper; as we say, we have a common Dnieper baptistry. Kievan Rus started out as the foundation of the enormous future Russian state. We have common traditions, a common mentality, a common history and a common culture. We have very similar languages. In that respect, I want to repeat again, we are one people.			
	Of course, the Ukrainian people, the Ukrainian culture and the Ukrainian language have wonderful features that make up the identity of the Ukrainian nation. And we not only respect it, but moreover, I, for one, really love it, I like all of it. It is part of our greater Russian, or			

	Russian-Ukrainian, world. But history has unfolded in such a way that today, this territory is an independent state, and we respect that.			
	Ukraina	yhdistää	historia – myytti pysyvyys – muutos	Grossraum, Volk, yhtenäisyys
	Historiallinen suuri tila, pysyvä yhtenäisyys ja historiallisesti erityinen kansa yhdistävät Ukrainaa ja Venäjää			
2p	[...] But this is not a project. This is destiny. It is our destiny. It is our Fatherland, our nation. We must develop it and we will do this for ourselves and future generations. I feel that Russia has a great, powerful future, and that this is a very promising nation.			
	Venäjä	yhdistää	hengellinen – maallinen	Reich
	Hengellisesti erityinen valtakunta yhdistää Venäjää			
2q	We have passed a law that forbids propaganda to minors. But I will tell you again: there is a serious population problem in your nation, in all European nations and in Russia – a demographic problem. The birth rates are low, the Europeans are dying out; do you understand that or not? Same-sex marriages do not produce children. Do you want to survive on account of immigrants? You don't like immigrants either, because society cannot take in such a large number of immigrants. Your choice is the same as in many other nations: recognising same-sex marriages, the right to adopt, and so on. But allow us to make our own choice, as we see fit for our own nation.			
	lainsäädäntö	oikeuttaa	Turva – uhka	poikkeustila
	Uhkaava poikkeustila oikeuttaa Venäjän lainsäädännön			
3	<i>Annual news conference – 2013c</i>			
3a	Why did we make this decision to extend this loan and to reduce the gas price? Let me comment on that. You know, let me tell you absolutely seriously and without any irony that we often use the phrases “fraternal country” or “fraternal nation.”			
	Today we can see that Ukraine is experiencing serious economic, social and political problems. There are a number of reasons why this situation has arisen, but this is how the situation stands objectively. And if we really say that it is a fraternal nation and a fraternal country, then we should act the way close family members do and support the Ukrainian people in this difficult situation.			
	Ukraina	yhdistää	historia – myytti	perintö
	Historiallinen perintö yhdistää Ukrainaa ja Venäjää			
3b	Let's start with the second part of your question. What's important for me is not to criticise Western values but to protect Russians from certain quasi-values that are very hard for our people to accept.			
	The issue is not to criticise someone but to shield us from the rather aggressive behaviour of certain social groups, which, in my opinion, not just live the way they like, but also aggressively impose their views on other people and other countries. That is the only thing behind my position on certain issues that you alluded to. As for our traditional values, I believe that we should pay more attention to them for a very simple reason.			

	<p>A certain ideology dominated in the Soviet Union, and regardless of our feelings about it, it was based on some clear, in fact, quasi-religious, values. The Moral Code of the Builder of Communism, if you read it, is just a pathetic copy of the Bible: Thou shalt not kill, thou shalt not steal, thou shalt not covet thy neighbour's wife. The Code of the Builder of Communism has the same commandments, just that they are written in a simple language shortened drastically.</p> <p>This code has passed on, it does not exist any more. A new generation of Russian citizens, young people don't even know what it is. But the only thing that can replace it is those traditional values that you mentioned. Society falls apart without these values. Clearly, we must come back to them, understand their importance and move forward on the basis of these values.</p> <p>I want to reiterate something I said in the Address to the Federal Assembly: yes, this is a conservative approach, but let me remind you of Berdyaev's words that the point of conservatism is not that it obstructs movement forward and upward, but that it prevents the movement backward and downward. That, in my opinion, is a very good formula, and it is the formula that I propose. There's nothing unusual for us here. Russia is a country with a very profound ancient culture, and if we want to feel strong and grow with confidence, we must draw on this culture and these traditions, and not just focus on the future.</p>			
	Länsi	toiseuttaa	pysyvyys – muutos hengellinen – maallinen	suojelu, yhtenäisyys
	Hengellinen suojelu ja pysyvä yhtenäisyys toiseuttavat länttä Venäjältä			
4	<i>Address by President of the Russian Federation – 2014a</i>			
4a	This is the location of ancient Khersones, where Prince Vladimir was baptised. His spiritual feat of adopting Orthodoxy predetermined the overall basis of the culture, civilisation and human values that unite the peoples of Russia, Ukraine and Belarus.			
	Krim	yhdistää	hengellinen – maallinen	perintö, yhtenäisyys
	Hengellinen perintö ja hengellinen yhtenäisyys yhdistävät Krimin Venäjään			
4b	In people's hearts and minds, Crimea has always been an inseparable part of Russia. This firm conviction is based on truth and justice and was passed from generation to generation, over time, under any circumstances, despite all the dramatic changes our country went through during the entire 20th century.			
	Krim	yhdistää	oikeaoppinen – vääräoppinen pysyvyys – muutos	perintö, yhtenäisyys
	Oikeaoppinen perintö ja pysyvä yhtenäisyys yhdistävät Krimiä ja Venäjää			
4c	[...] Crimea is historically Russian land and Sevastopol is a Russian city. Yes, we all knew this in our hearts and minds [...]. Meanwhile, our relations with Ukraine, with the fraternal Ukrainian people have always been and will remain of foremost importance for us.			
	Krim	yhdistää	hengellinen – maallinen historia – myytti	Reich, perintö
	Hengellisesti erityinen valtakunta ja historiallinen perintö yhdistävät Krimiä ja Venäjää			

4d	Time and time again attempts were made to deprive Russians of their historical memory, even of their language and to subject them to forced assimilation. Moreover, Russians, just as other citizens of Ukraine are suffering from the constant political and state crisis that has been rocking the country for over 20 years.			
	Venäläisyys Ukraina	toiseuttaa oikeuttaa	oikeaoppinen – vääräoppinen turva – uhka	Volk, poikkeustila
	Vääräoppinen kansa toiseuttaa venäläisiä ukrainalaisista ja uhkaava poikkeustila oikeuttaa kriisitoimenpiteet Ukrainassa			
4e	[...] we can all clearly see the intentions of these ideological heirs of Bandera, Hitler's accomplice during World War II.			
	Ukraina	toiseuttaa	oikeaoppinen – vääräoppinen	perintö
	Vääräoppinen perintö toiseuttaa Ukrainaa Venäjältä			
4f	After the dissolution of bipolarity on the planet, we no longer have stability. Key international institutions are not getting any stronger; on the contrary, in many cases, they are sadly degrading. Our western partners, led by the United States of America, prefer not to be guided by international law in their practical policies, but by the rule of the gun.			
	Ukraina	yhdistää	pysyvyys – muutos	nomos
	Muuttuva järjestys yhdistää Ukrainaa ja maailmaa			
4g	I am confident that you have not forgotten this, and I expect that the citizens of Germany will also support the aspiration of the Russians, of historical Russia, to restore unity.			
	Venäjä	oikeuttaa	historia – myytti	yhtenäisyys
	Historiallinen yhtenäisyys oikeuttaa Krimin liittämisen Venäjään			
4h	Crimea is our common historical legacy and a very important factor in regional stability. And this strategic territory should be part of a strong and stable sovereignty, which today can only be Russian.			
	Krim	oikeuttaa	historia – myytti pysyvyys – muutos	perintö, Reich
	Historiallinen perintö ja muuttuva erityinen valtakunta oikeuttavat Krimin hallinnan			
4i	as I have said many times already, we are one people. Kiev is the mother of Russian cities. Ancient Rus is our common source and we cannot live without each other.			
	Ukrainalaisuus	yhdistää	pysyvyys – muutos	perintö, Volk
	Pysyvä perintö ja erityinen kansa yhdistävät ukrainalaisia venäläisiin			
4j	It is at historic turning points such as these that a nation demonstrates its maturity and strength of spirit. The Russian people showed this maturity and strength through their united support for their compatriots. Russia's foreign policy position on this matter drew its firmness from the will of millions of our people, our national unity and the support of our country's main political and public forces. I want to thank everyone for this patriotic spirit, everyone without exception.			
	Venäläisyys Ulkopolitiikka	yhdistää oikeuttaa	historia – myytti hengellinen – maallinen	poikkeustila, Volk, yhtenäisyys

	Historiallinen poikkeustila yhdistää venäläisiä ja Krimin asukkaita, sekä hengellisesti erityinen kansa ja hengellinen yhtenäisyys oikeuttavat ulkopoliittisen linjan			
5	<i>Direct Line with Vladimir Putin – 2014b</i>			
5a	<p>Look at how the events in Crimea and Sevastopol shook society. It turned out that patriotism is still out there, somewhere, only we are not always aware of it. Yet, it is an integral part of our people, part of our identity. On the other hand, it speaks well that you, a journalist, are alarmed to see this lack of love for the motherland or patriotism as an old-fashioned value. If this troubles you, it means you have this deep inside, and that’s why you have sent your son to a cadet school. Do we need to adopt a special law on this? We’ll have to look at the legal framework for education that we have. I agree with you that this is a step in the right direction, but we’ll have to think if we need to add a new law.</p>			
	Patriotismi	yhdistää	oikeaoppinen – vääräoppinen	Volk
	Oikeaoppinen erityinen kansa yhdistää patriotismia ja Venäjää			
5b	<p>The intention to split Russia and Ukraine, to separate what is essentially a single nation in many ways, has been an issue of international politics for centuries. If you recall the statements uttered by the White movement leaders, you’ll see that regardless their political disagreements with the Bolsheviks, they never had even the slightest thought about a possible division between Ukraine and Russia, as they always perceived them as part of a common, united space and a single nation. And they were absolutely right.</p> <p>But today we’re are living in separate countries. And, unfortunately, this policy of division, of pulling apart and weakening both parts of a single nation continues. There are enough forces in the world that are afraid of our strength, “our hugeness,” as one of our sovereigns said. So, they seek to divide us into parts, this is a well-known fact. Look at what they did with Yugoslavia: they cut it into small pieces and are now manipulating everything that can be manipulated there, which is almost anything. Apparently, someone would like to do the same with us, and if you look at what’s happening, you’ll be able to answer your own question about who is doing what.</p>			
	K.v. -politiikka Ukraina	toiseuttaa yhdistää	pysyvyys – muutos	yhtenäisyys, Reich
	Muuttuva yhtenäisyys toiseuttaa K.v. -politiikkaa Venäjältä, sekä pysyvä erityinen valtakunta yhdistää Ukrainaa ja Venäjää			
5c	<p>Nationalism and even neo-Nazism are experiencing a resurgence in western Ukraine. But you know well the history of this territory and its people. Some of these territories were part of Czechoslovakia, some of Hungary, some of Austro-Hungary and some of Poland, where they were never full-fledged citizens. You know, something has always been growing in their heart of hearts. Some people seem to believe that it is this circumstance – because these territories were former possessions of several present-day EU countries – that imbues them with some special European substance.</p>			
	Länsi-Ukraina	toiseuttaa	oikeaoppinen – vääräoppinen	Volk, perintö
	Vääräoppinen perintö ja kansa toiseuttavat Ukrainaa Venäjältä			
5d	<p>Central, eastern and southeastern Ukraine is another matter. I’ve just mentioned this area, New Russia, which has intertwined its roots with those of the Russian state. The local people have a</p>			

	somewhat different mentality. They found themselves part of present-day Ukraine, which had been pieced together in the Soviet period. Of course, it is difficult for them to establish proper relations and to understand each other. But we should help them to do so as much as we can.			
	Uusi-Venäjä Venäjä	toiseuttaa oikeuttaa	oikeaoppinen – vääräoppinen pysyvyys – muutos	Volk, yhtenäisyys
	Oikeaoppinen erityinen kansa toiseuttaa Uutta-Venäjää Ukrainasta ja muuttuva yhtenäisyys oikeuttaa Venäjän suojelun			
5e	Will our overseas partners and partners in Europe hear us? I hope they will. But at the same time – I have just said as much – there are certain apprehensions with regard to Russia itself, its huge territory, its potential growth and power. This is why they prefer to cut us to size and take us to pieces. Will our partners hear us in this case? I've just said what they are largely being guided by, but I think they should hear us, because in the burgeoning modern world, keeping in mind its development trends in the short historical term and in the longer historical term, this world, the whole of Europe, as I said, from Lisbon to Vladivostok, should unite to be competitive and viable in the rapidly developing world. This is an extremely important circumstance. I hope that our partners will hear and understand us.			
	Eurooppa	yhdistää	pysyvyys – muutos	Grossraum, nomos
	Muuttuva suuri tila ja järjestys yhdistävät Eurooppaa ja Venäjää			
5f	Russia's values do not differ dramatically from European values. We belong to the same civilisation. We are different, and we have some features that are unique to us, but we have the same ingrained values. I believe that we must certainly strive to create a greater Europe from Lisbon to Vladivostok, as I have said more than once, including today. If we accomplish this task, we will be able to take our rightful place in the future world. But if we choose a different path, if we divide Europe, European values and people, if we promote separatism in the broad meaning of the word, this will make us all insignificant and mediocre players who will have no influence over their own development, let alone global development.			
	Eurooppa	oikeuttaa	oikeaoppinen – vääräoppinen	Grossraum
	Oikeaoppinen suuri tila oikeuttaa Venäjän paikan osana Eurooppaa			
5g	With regard to other issues that you mentioned in your remarks, it's normal to think like that about our relations with the West. Who does not want our relations to be good? We want this. We are part of the common civilisation, which is mostly Christian civilisation. But even Russian Muslims and Russian Jews are very close to us. Fundamentally, we share the same culture.			
	Länsi	yhdistää	hengellinen – maallinen	yhtenäisyys
	Hengellinen yhtenäisyys yhdistää länttä ja Venäjää			
5h	Well, some specialists believe that the people as a community do not have specific features, that only individuals have them. I find it hard to accept this position because if people are using the same language, live in a common state, on a common territory with a certain climate, if they have common cultural values and history, they are bound to have some common features.			
	Venäläisyys	yhdistää	historia – myytti	Volk, yhtenäisyys
	Historiallisesti erityinen kansa yhdistää venäläisiä			
5i	As for our people, our country, like a magnet, has attracted representatives of different ethnic groups, nations and nationalities. Incidentally, this has become the backbone not only for our			

	<p>common cultural code but also a very powerful genetic code, because genes have been exchanged during all these centuries and even millennia as a result of mixed marriages.</p> <p>And this genetic code of ours is probably, and in fact almost certainly, one of our main competitive advantages in today's world. This code is very flexible and enduring. We don't even feel it but it is certainly there.</p>								
	<table border="1"> <tr> <td>Venäläisyys</td> <td>toiseuttaa</td> <td>pysyvyys – muutos</td> <td>perintö, Volk</td> </tr> <tr> <td colspan="4" style="text-align: center;">Muuttuva perintö ja erityinen kansa toiseuttavat venäläisiä muista</td> </tr> </table>	Venäläisyys	toiseuttaa	pysyvyys – muutos	perintö, Volk	Muuttuva perintö ja erityinen kansa toiseuttavat venäläisiä muista			
Venäläisyys	toiseuttaa	pysyvyys – muutos	perintö, Volk						
Muuttuva perintö ja erityinen kansa toiseuttavat venäläisiä muista									
5j	<p>So what are our particular features? We do have them, of course, and I think they rely on values. It seems to me that the Russian person or, on a broader scale, a person of the Russian world, primarily thinks about his or her highest moral designation, some highest moral truths. This is why the Russian person, or a person of the Russian world, does not concentrate on his or her own precious personality...</p> <p>Of course, in everyday life we all think about how to live a wealthier and better life, to be healthier and help our family, but these are still not the main values. Our people open themselves outward. Western values are different and are focused on one's inner self. Personal success is the yardstick of success in life and this is acknowledged by society. The more successful a man is, the better he is. This is not enough for us in this country. Even very rich people say: "Okay, I've made millions and billions, so what next?"</p>								
	<table border="1"> <tr> <td>Venäläisyys</td> <td>toiseuttaa</td> <td>hengellinen – maallinen</td> <td>Volk, Grossraum</td> </tr> <tr> <td colspan="4" style="text-align: center;">Hengellisesti erityinen kansa ja hengellinen suuri tila toiseuttavat venäläisiä muista</td> </tr> </table>	Venäläisyys	toiseuttaa	hengellinen – maallinen	Volk, Grossraum	Hengellisesti erityinen kansa ja hengellinen suuri tila toiseuttavat venäläisiä muista			
Venäläisyys	toiseuttaa	hengellinen – maallinen	Volk, Grossraum						
Hengellisesti erityinen kansa ja hengellinen suuri tila toiseuttavat venäläisiä muista									
5k	<p>At any rate, everything is directed outward, and oriented toward society. I think only our people could have come up with the famous saying: "Meeting your death is no fear when you have got people round you." How come? Death is horrible, isn't it? But no, it appears it may be beautiful if it serves the people: death for one's friends, one's people or for the homeland, to use a modern word.</p> <p>These are the deep roots of our patriotism. They explain mass heroism during armed conflicts and wars and even sacrifice in peacetime. Hence there is a feeling of fellowship and family values. Of course, we are less pragmatic, less calculating than representatives of other peoples, and we have bigger hearts. Maybe this is a reflection of the grandeur of our country and its boundless expanses. Our people have a more generous spirit.</p>								
	<table border="1"> <tr> <td>Venäläisyys</td> <td>toiseuttaa</td> <td>hengellinen – maallinen turva – uhka</td> <td>Volk, yhtenäisyys</td> </tr> <tr> <td colspan="4" style="text-align: center;">Hengellisesti erityinen kansa ja turvallinen yhtenäisyys toiseuttavat Venäläisiä</td> </tr> </table>	Venäläisyys	toiseuttaa	hengellinen – maallinen turva – uhka	Volk, yhtenäisyys	Hengellisesti erityinen kansa ja turvallinen yhtenäisyys toiseuttavat Venäläisiä			
Venäläisyys	toiseuttaa	hengellinen – maallinen turva – uhka	Volk, yhtenäisyys						
Hengellisesti erityinen kansa ja turvallinen yhtenäisyys toiseuttavat Venäläisiä									
5l	<p>I don't want to offend anyone by saying this. Many peoples have their own advantages but this is certainly ours. An intensive genetic, informational and cultural exchange is going on in the modern world. There is no doubt that other peoples have precious and useful things that we can borrow, but we have relied for centuries on our own values, which have never let us down and will stand us in good stead in the future.</p>								
	<table border="1"> <tr> <td>Venäläisyys</td> <td>yhdistää</td> <td>oikeaoppinen – vääräoppinen pysyvä – muuttuva</td> <td>perintö</td> </tr> <tr> <td colspan="4" style="text-align: center;">Oikeaoppinen ja pysyvä perintö yhdistää venäläisiä</td> </tr> </table>	Venäläisyys	yhdistää	oikeaoppinen – vääräoppinen pysyvä – muuttuva	perintö	Oikeaoppinen ja pysyvä perintö yhdistää venäläisiä			
Venäläisyys	yhdistää	oikeaoppinen – vääräoppinen pysyvä – muuttuva	perintö						
Oikeaoppinen ja pysyvä perintö yhdistää venäläisiä									
6	<i>Meeting of the Valdai International Discussion Club – 2014c</i>								
6a	<p>As we analyse today's situation, let us not forget history's lessons. First of all, changes in the world order – and what we are seeing today are events on this scale – have usually been</p>								

	<p>accompanied by if not global war and conflict, then by chains of intensive local-level conflicts. Second, global politics is above all about economic leadership, issues of war and peace, and the humanitarian dimension, including human rights.</p>							
	<table border="1"> <tr> <td>Maailmanjärjestys</td> <td>oikeuttaa</td> <td>turva – uhka pysyvyys – muutos</td> <td>poikkeustila, nomos</td> </tr> </table>	Maailmanjärjestys	oikeuttaa	turva – uhka pysyvyys – muutos	poikkeustila, nomos			
Maailmanjärjestys	oikeuttaa	turva – uhka pysyvyys – muutos	poikkeustila, nomos					
	Uhkaava poikkeustila ja muuttuva järjestys oikeuttavat uuden maailmanjärjestyksen							
6b	<p>The main thing is that this system needs to develop, and despite its various shortcomings, needs to at least be capable of keeping the world's current problems within certain limits and regulating the intensity of the natural competition between countries. It is my conviction that we could not take this mechanism of checks and balances that we built over the last decades, sometimes with such effort and difficulty, and simply tear it apart without building anything in its place. Otherwise we would be left with no instruments other than brute force.</p>							
	<table border="1"> <tr> <td>Maailmanjärjestys</td> <td>oikeuttaa</td> <td>turva – uhka</td> <td>nomos</td> </tr> </table>	Maailmanjärjestys	oikeuttaa	turva – uhka	nomos			
Maailmanjärjestys	oikeuttaa	turva – uhka	nomos					
	Turvallinen järjestys oikeuttaa moninapaisen maailman							
6c	<p>We are well aware that the world has entered an era of changes and global transformations, when we all need a particular degree of caution, the ability to avoid thoughtless steps. In the years after the Cold War, participants in global politics lost these qualities somewhat. Now, we need to remember them. Otherwise, hopes for a peaceful, stable development will be a dangerous illusion, while today's turmoil will simply serve as a prelude to the collapse of world order.</p>							
	<table border="1"> <tr> <td>Maailmanjärjestys</td> <td>yhdistää</td> <td>turva – uhka pysyvyys – muutos</td> <td>poikkeustila, nomos</td> </tr> </table>	Maailmanjärjestys	yhdistää	turva – uhka pysyvyys – muutos	poikkeustila, nomos			
Maailmanjärjestys	yhdistää	turva – uhka pysyvyys – muutos	poikkeustila, nomos					
	Uhkaava poikkeustila ja muuttuva järjestys yhdistävät maailmanjärjestystä ja Venäjää							
6d	<p>Patriotism can turn into nationalism. I agree with you here, this is a very dangerous tendency. We have to keep this in mind and make sure it does not happen. It is dangerous for the country. I am the biggest nationalist in Russia. However, the greatest and most appropriate kind of nationalism is when you act and conduct policies that will benefit the people. However, if nationalism means intolerance of other people, chauvinism – this would destroy this country, which was initially formed as a multi-ethnic and multi-confessional state. This would lead us not only into a dead end but also to self-destruction. Russia will do everything possible to make sure it doesn't happen.</p>							
	<table border="1"> <tr> <td>Patriotismi</td> <td>yhdistää</td> <td>pysyvyys – muutos</td> <td rowspan="2">nomos</td> </tr> <tr> <td>Nationalismi</td> <td>toiseuttaa</td> <td>turva – uhka</td> </tr> </table>	Patriotismi	yhdistää	pysyvyys – muutos	nomos	Nationalismi	toiseuttaa	turva – uhka
Patriotismi	yhdistää	pysyvyys – muutos	nomos					
Nationalismi	toiseuttaa	turva – uhka						
	Pysyvä järjestys yhdistää patriotismia ja nationalismia, sekä uhkaava ja muuttuva järjestys toiseuttaa nationalismia patriotismista							
7	<i>Direct Line with Vladimir Putin – 2015a</i>							
7a	<p>I said at one of the previous Direct Lines that some large powers, superpowers that have laid claim to exceptionalism and see themselves as the only centre of power in the world, do not need allies. What they need is vassals. I am referring to the United States. Russia cannot live in this system of relations. It not only cannot maintain these relations, it can't live like that. Everyone must understand this. We are always open to cooperation. We have never stopped our cooperation. Isn't it a fact that in the 1990s we opened up [to the West] and expected the same attitude towards us? But we received a harsh response when we tried to assert ourselves and to uphold our interests and views.</p>							

	Yhdysvallat	toiseuttaa	oikeaoppinen – vääräoppinen	nomos
	Vääräoppinen järjestys toiseuttaa Yhdysvaltoja Venäjästä			
7b	The second may not be very pleasant for us to admit. But in truth, we, or rather our predecessors, gave cause for this. Why? Because after World War II, we tried to impose our own development model on many Eastern European countries, and we did so by force. This has to be admitted. There is nothing good about this and we are feeling the consequences now. Incidentally, this is more or less what the Americans are doing today, as they try to impose their model on practically the entire world, and they will fail as well.			
	Yhdysvallat	yhdistää	oikeaoppinen – vääräoppinen	Grossraum
	Vääräoppinen suuri tila yhdistää Yhdysvaltoja ja Venäjää			
8	<i>Meeting of the Valdai International Discussion Club – 2015b</i>			
8a	<p>Recently the United States conducted the first test of the anti-missile defence system in Europe. What does this mean? It means we were right when we argued with our American partners. They were simply trying yet again to mislead us and the whole world. To put it plainly, they were lying. It was not about the hypothetical Iranian threat, which never existed. It was about an attempt to destroy the strategic balance, to change the balance of forces in their favour not only to dominate, but to have the opportunity to dictate their will to all: to their geopolitical competition and, I believe, to their allies as well. This is a very dangerous scenario, harmful to all, including, in my opinion, to the United States.</p> <p>The nuclear deterrent lost its value. Some probably even had the illusion that victory of one party in a world conflict was again possible – without irreversible, unacceptable, as experts say, consequences for the winner, if there ever is one.</p> <p>[...]</p> <p>On the question of whether this poses a threat to Russia or not, I can assure you that US security and strategic arms specialists are fully aware that this does threaten Russia's nuclear capability, and that the whole purpose of this system is to reduce the nuclear capabilities of all countries but the USA itself to zero. We've been hearing arguments this whole time about the Iranian nuclear threat, but as I said in my remarks before, our position was always that there was no such threat, and now not only we but the entire international community share this view.</p>			
	Yhdysvallat	toiseuttaa	turva – uhka pysyvä – muuttuva	suojelu
	Muuttuva uhkaava suojelu toiseuttaa Yhdysvaltoja Venäjästä			
8b	Russia's position is not that we oppose the Ukrainian people's choice. We are ready to accept any choice. Ukraine genuinely is a brotherly country in our eyes, a brotherly people. I don't make any distinction between Russians and Ukrainians.			
	Ukraina	yhdistää	historia – myytti	perintö, yhtenäisyys
	Historiallinen perintö ja yhtenäisyys yhdistää Ukrainaa ja Venäjää			
8c	Christian culture lies at the foundation of our unity, but we also have an advantage in that nearly 20% of our population is Muslim, and in this respect, we can be a link between many of our partners and the Islamic world. And, of course, we count on developing relations with the United States – if our partners will want it.			

	Venäjä	yhdistää	hengellinen – maallinen	yhtenäisyys
	Hengellinen yhtenäisyys yhdistää Venäjää			
8d	Our service members in Syria, of course, are fighting terrorism and in this respect, protect the interests of the Syrian people, but not only that. First and foremost, they protect the interests of Russia and the Russian people. They are striking the militants and militant groups that are a threat to our nation.			
	Syyria	oikeuttaa	turva – uhka	suojelu
	Turvaava suojelu oikeuttaa Venäjän toimet Syyriassa			
9	<i>Meeting of the Valdai International Discussion Club – 2016</i>			
9a	The tensions engendered by shifts in distribution of economic and political influence continue to grow. Mutual distrust creates a burden that narrows our possibilities for finding effective responses to the real threats and challenges facing the world today. Essentially, the entire globalisation project is in crisis today and in Europe, as we know well, we hear voices now saying that multiculturalism has failed.			
	Globalisaatio	yhdistää	turva – uhka	poikkeustila
	Uhkaava poikkeustila yhdistää koko maailmaa			
9b	But they continue to churn out threats, imaginary and mythical threats such as the ‘Russian military threat’. This is a profitable business that can be used to pump new money into defence budgets at home, get allies to bend to a single superpower’s interests, expand NATO and bring its infrastructure, military units and arms closer to our borders. Of course, it can be a pleasing and even profitable task to portray oneself as the defender of civilisation against the new barbarians. The only thing is that Russia has no intention of attacking anyone. This is all quite absurd. I also read analytical materials, those written by you here today, and by your colleagues in the USA and Europe.			
	NATO	oikeuttaa	turva – uhka historia – myytti	suojelu
	Uhkaava ja myyttinen suojelun tarve oikeuttaa NATO:n laajenemisen			
9c	We have no doubt that sovereignty is the central notion of the entire system of international relations. Respect for it and its consolidation will help underwrite peace and stability both at the national and international levels. There are many countries that can rely on a history stretching back a thousand years, like Russia, and we have come to appreciate our identity, freedom and independence. But we do not seek global domination, expansion or confrontation with anyone.			
	Suvereniteetti	oikeuttaa	historia – myytti	perintö
	Historiallinen perintö oikeuttaa suvereniteetin			
9d	I will not go into who is to blame for what now. I have always considered, and still do today, that Russians and Ukrainians are really one people. There are people who hold radical nationalist views both in Russia and in Ukraine. But overall, for the majority, we are one people, a people who share a common history and culture and are ethnically close. First we were divided, then we were set against each other, but we are not to blame for this. We must find our own way out of this situation. I am sure that common sense will prevail and that we will find a solution.			

	Ukraina	yhdistää	historia – myytti pysyvyys – muutos	yhtenäisyys
	Pysyvä ja historiallinen yhtenäisyys yhdistää Ukrainaa ja Venäjää			
9e	As for the main thing that future students of Russian history would like to know, the main thing is how we managed to bring Russian society and the Russian nation together, to unite everyone towards achieving the national goal. I would like to remind everyone that Soviet historical science said that despite the importance of the individual, it is the people, the citizens who are the real creators of the country.			
	Venäjä	yhdistää	historia – myytti	Volk
	Historiallisesti erityinen kansa yhdistää Venäjää			
9f	Of course, we can keep exchanging caustic remarks, but I think this vicious circle must be broken. I have said this more than once, and I am prepared to say it again. Yugoslavia, Iraq, Libya, Afghanistan and NATO's expansion – what is this? And then promises are forgotten, and we are again provoked into protecting our interests, after which "aggressive" Russia is accused of doing this or that. Why are you provoking us into taking action to protect our interests? Let us negotiate solutions instead. But it is impossible to agree on anything. And even when we agree on something, these agreements are not implemented.			
	NATO	oikeuttaa	turva – uhka pysyvyys – muutos	Grossraum, suojelu
	Uhkaava ja muuttuva suuri tila oikeuttaa suojautumisen NATOa vastaan			
9g	With regard to nuclear weapons, brandishing nuclear weapons is the last thing to do. This is harmful rhetoric, and I do not welcome it. But we must proceed from reality and from the fact that nuclear weapons are a deterrent and a factor of ensuring peace and security worldwide. It is impossible to consider them as a factor in any potential aggression, because it is impossible, and it would probably mean the end of our civilisation.			
	Maailmanloppu	oikeuttaa	turva – uhka	suojelu
	Uhkaava suojelu oikeuttaa maailmanlopun			
10	<i>Direct Line with Vladimir Putin – 2017a</i>			
10	I do talk with people of your age and students, though not as often as I would like to. I know that our young people have enormous potential, really huge. Very many young people understand all the advantages of our country that are embodied in its immense size, incredibly rich cultural code, long history, the unity of our people that we see whenever the nation is facing serious difficulties. This is what our people relied on for centuries if not millennia, and I can see that young people cherish all this. They cherish the diversity of our culture and nature.			
	Nuoret	yhdistää	pysyvyys – muutos historia – myytti	yhtenäisyys, perintö
	Pysyvä yhtenäisyys ja historiallinen perintö yhdistävät nuoria Venäjään			
11	<i>Meeting of the Valdai International Discussion Club – 2017b</i>			
11a	Naturally, the interests of states do not always coincide, far from it. This is normal and natural. It has always been the case. The leading powers have different geopolitical strategies and perceptions of the world. This is the immutable essence of international relations, which are built on the balance between cooperation and competition.			

	True, when this balance is upset, when the observance and even existence of universal rules of conduct is questioned, when interests are pushed through at any cost, then disputes become unpredictable and dangerous and lead to violent conflicts.			
	kv-laki	yhdistää	pysyvyys – muutos turva – uhka	nomos, poikkeustila
	Muuttuva järjestys ja uhkaava poikkeustila yhdistää kv-lakia ja Venäjää			
11b	Not a single real international problem can be resolved in such circumstances and such a framing of the issues, and so relations between countries simply degrade. The world becomes less secure. Instead of progress and democracy, free rein is given to radical elements and extremist groups that reject civilization itself and seek to plunge it into the ancient past, into chaos and barbarism.			
	Sivilisaatio	yhdistää	turva – uhka pysyvyys – muutos	nomos
	Muuttuva ja uhkaava järjestys yhdistävät sivistystä ja Venäjää			
12	<i>Vladimir Putin's annual news conference – 2017c</i>			
12	<p>Now about us being far removed or close. I know that you will probably not agree with this but each person has his own position. The development of the Slavic world was complicated. Russia's development was also difficult. It was formed by many Slavic tribes – 16 or 32. Eventually ancient Rus emerged, and Kiev became part of it and the centre of it. In this sense our historical, spiritual and other roots entitle me to say that basically we are one and the same people. But, of course, you may not agree with me.</p> <p>One more thing is clear. Being close to Russia's western border, Ukraine developed accordingly and has many wonderful unique features in its language and culture – in everything. They are all cherished in Russia and considered to be part of our own culture.</p> <p>In the 19th century some people started saying that Ukraine ought to be independent and self-sufficient. Did they have the right to say this? Yes, they did, especially considering that they lived in an empire where there was probably some forced Russification. But for Ukraine this was the least important thing because after all it is an Orthodox country. This was important at that time. Let me recall that passports identified religion rather than ethnic origin. There was no difference at all between a Russian and a Ukrainian.</p>			
	Ukraina	yhdistää	pysyvyys – muutos historia – myytti hengellinen – maallinen	yhtenäisyys, perintö
	Pysyvä, historiallinen ja hengellinen yhtenäisyys sekä perintö yhdistävät Ukrainaa ja Venäjää			
13	<i>Meeting of the Valdai International Discussion Club – 2018</i>			
13a	There is a demand for true heroism in our lives. True heroism can manifest itself, in particular, by defending civilisation from today's evils. Of course, terrorism is one of the most serious and challenging evils. I have said many times, including at the 70 th session [of the UN General Assembly] in New York, that the only way to effectively stand up to terrorism is to join efforts.			
	Sivilisaatio	yhdistää	turva – uhka	suojelu
	Turvaava suojelu yhdistää sivilisaatiota			
13b	Any kind. We are not afraid of anything. Given our territory, our defence system, and our people that are ready to fight for independence and sovereignty – the willingness of our men and			

	women to give up their lives for their country is not common among all nations. Nobody can change these things, and this makes us certain that we can feel secure.			
	Venäjä	Yhdistää	pysyvyys – muutos	suojelu, Volk
	Pysyvä suojelu ja erityinen kansa yhdistävät Venäjää			
13c	<p>Look, we live in a world where security relies on nuclear capability. Russia is one of the largest nuclear powers. You may be aware, I have said it publicly, we are improving our attack systems as an answer to the United States building its missile defence system. Some of these systems have already been fielded, and some will be put into service in the coming months. I am talking about the Avangard system. Clearly, we have overtaken all our, so to speak, partners and competitors in this sphere, and this fact is acknowledged by the experts. No one has a high-precision hypersonic weapon. Some plan to begin testing it in one or two years, while we have this high-tech modern weapon in service. So, we feel confident in this sense.</p> <p>Naturally, there are many other risks, but they are shared risks, such as environment, climate change, terrorism, which I mentioned, and proliferation of weapons of mass destruction. If we are unable to put an effective end to this, it is not clear where it will lead to, and in whose hands this deadly weapon may end up.</p> <p>So, in this sense, nothing has changed. We are not going anywhere, we have a vast territory, and we do not need anything from anyone. But we value our sovereignty and independence. It has always been this way, at all times in the history of our state. It runs in the blood of our people, as I have repeatedly said. In this sense, we feel confident and calm.</p>			
	Suvereniteetti	oikeuttaa	historia – myytti	perintö, suojelu
	Historiallinen perintö oikeuttaa suvereniteetin suojelun			
13d	<p>The preservation of the people, which you just said when you mentioned Solzhenitsyn, is not just about physical preservation, although, maybe, this is, above all, what Solzhenitsyn had in mind, but also about our identity as a people, otherwise we will simply erode and cease to exist. The history of mankind offers us similar examples. We will just be unable to recall the names of those peoples, who have already disappeared from our consciousness. There were lots of them. But why should we follow those examples? We want to be the Russians, or the Tatars, or the Jews, who live here, or the Mordovians, etc. We have 160 ethnic groups living in the Russian Federation. So why should we let ourselves be eroded? We treasure it and we must talk about it. We must strengthen our identity.</p>			
	Identiteetti	yhdistää	pysyvyys – muutos hengellinen – maallinen	Volk, suojelu
	Pysyvä erityinen kansa ja hengellinen suojelu yhdistää venäläistä identiteettiä			
13e	<p>Russia developed as a multi-ethnic state first, and then as a multi-religious state. But it has lived for a thousand years and remained stable primarily because a very tolerant relationship was initially established between all the ethnic groups within the state and the representatives of different religions. This is the groundwork for Russia's existence. And if we want Russia to remain as it is, to develop and gain strength, while Russians remain a state-forming nation, then the preservation of this country serves the interests of the Russian people. But if we huff out this caveman nationalism and throw mud at people of other ethnic groups, we will destroy this country – something the Russian people are less than interested in. I want Russia to survive, including in the interests of the Russian people. In this context I have said that I am the most proper and true nationalist and a most effective one too. But this is not caveman nationalism, stupid and idiotic and leading to the collapse of our country. This is the difference.</p>			

	Nationalismi	toiseuttaa	pysyvyys – muutos oikeaoppinen – vääräoppinen	yhtenäisyys, Reich
	Pysyvä erityinen valtio toiseuttaa oikeaoppista nationalismia vääräoppisesta			
13f	Only when we know for certain – and this takes a few seconds to understand – that Russia is being attacked we will deliver a counter strike. This would be a reciprocal counter strike. Why do I say ‘counter’? Because we will counter missiles flying towards us by sending a missile in the direction of an aggressor. Of course, this amounts to a global catastrophe but I would like to repeat that we cannot be the initiators of such a catastrophe because we have no provision for a pre-emptive strike. Yes, it looks like we are sitting on our hands and waiting until someone uses nuclear weapons against us. Well, yes, this is what it is. But then any aggressor should know that retaliation is inevitable and they will be annihilated. And we as the victims of an aggression, we as martyrs would go to paradise while they will simply perish because they won’t even have time to repent their sins.			
	Ydinase	oikeuttaa	turva – uhka hengellinen – maallinen	suojelu
	Uhkaava ja hengellinen suojelu oikeuttaa ydinaseiden käytön			
13g	Yet we have to admit that whatever the state might do, it is impossible to completely solve any problem 100 percent. Life is more complicated and keeps throwing in more and more of new problems for us. Of course, efforts by the state are very important, as are those by society and religious organisations, by the way. It is religious organisations, and I mean our traditional faiths, that create the internal strength and internal basis for any person to feel secure in this fast-changing and fairly dangerous world.			
	Uskonto	yhdistää	hengellinen – maallinen turva – uhka	suojelu
	Hengellinen ja turvaava suojelu yhdistää uskontoja ja Venäjään			
13h	As I recently said, our American friends are quarrelling with their bread and butter. They challenge the reliability of the dollar as a universal tool for international settlement. Once again, this is a typical mistake for an empire. Why is this happening? Because – and I am not lashing out at anyone – but an empire always thinks it can make minor mistakes and allow excess, because its might makes it all irrelevant.			
	Yhdysvallat	Toiseuttaa	oikeaoppinen – vääräoppinen	Reich
	Vääräoppinen valtakunta toiseuttaa Yhdysvaltoja Venäjästä			
13i	And Libya? In general, that state ceased to exist. It is being torn to pieces between separate armed units still fighting among themselves. This is a catastrophe. Gaddafi once said Libya was an insurmountable obstacle to the movement of refugees and immigrants from Africa to Europe. He said: “What are you doing? You are destroying this wall.” So it was destroyed. This is what is happening right now. Seeking for a guilty party. But they have only themselves to blame.			
	Libya	oikeuttaa	Turva – uhka	suojelu, poikkeustila
	Uhkaava suojelu oikeuttaa Libyan suvereniteetin			
13j	There is a lot to be said about this situation. I think the problems that have appeared in the past few years or so concerning global politics are related to the unipolar world that, as just pointed out, appeared after the collapse of the Soviet Union.			

	Maailmanjärjestys	oikeuttaa	Pysyvä – muutos oikeaoppinen – vääräoppinen	nomos, poikkeustila
	Muuttuva järjestys ja vääräoppinen poikkeustila oikeuttavat moninapaisen maailmanjärjestyksen			
13k	I saw how deep and powerful this country is, and what powerful historical and moral roots it has. It was not from the books about the Great Patriotic War of 1941–1945 that I became convinced about the might as well as the wisdom of the Russian people. I saw it with my very own eyes.			
	Venäjä	toiseuttaa	historia – myytti hengellinen – maallinen oikeaoppinen – vääräoppinen	perintö, Reich, Volk
	Historiallinen ja hengellinen perintö ja erityinen valtakunta sekä oikeaoppinen erityinen kansa toiseuttavat Venäjää muista valtioista			

Liite 2: Meemien konteksti, moodit ja kognitiiviset mekanismit

Katekhonisten meemien ilmenemismäärät aineistossa:

yhtenäisyys:	21
perintö:	18
Volk:	17
Reich:	15
nomos:	15
poikkeustila:	14
suojaelu:	13
Grossraum:	8

Yleisimmät kontekstit, joissa katekhoniset meemit ilmenevät aineistossa:

Venäjä:	13
Ukraina:	11
Venäläisyys:	9
Yhdysvallat:	7
Identiteetti:	6

Moodien ilmenemismäärät aineistossa:

hengellinen:	21
historiallinen:	19
uhkaava:	18
muutos:	15
pysyvyys:	14
vääräoppinen:	11

oikeaoppinen:	9
turvaava:	6
maallinen:	4
myyttinen:	1

Yleisimmät kognitiiviset mekanismit aineistossa:

Hengellinen yhtenäisyys, kansa ja valtakunta

Historiallinen perintö

Uhkaava poikkeustila

Muuttuva järjestys

Pysyvä yhtenäisyys

Vääräoppinen järjestys

Oikeaoppinen kansa ja perintö

Turvaava suojelu

Maallinen poikkeustila